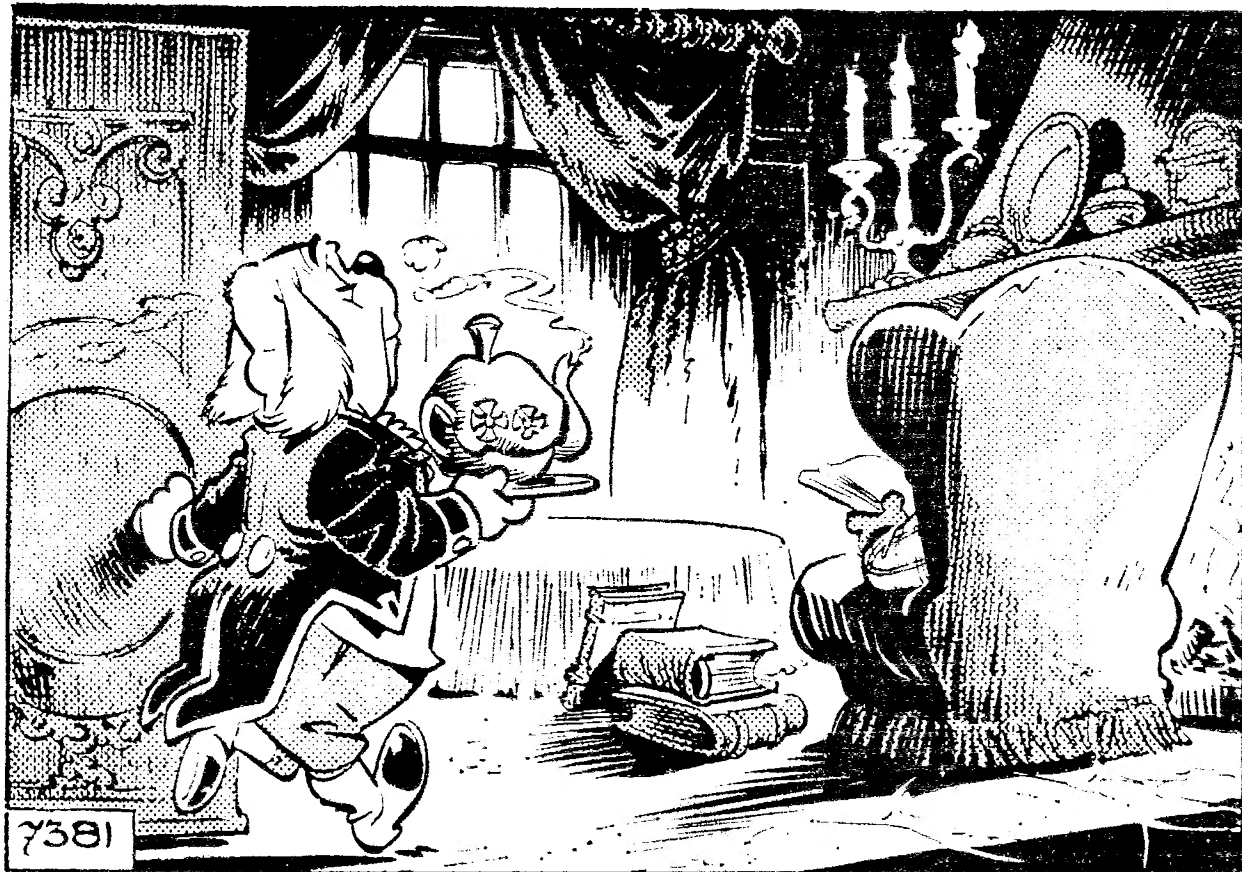
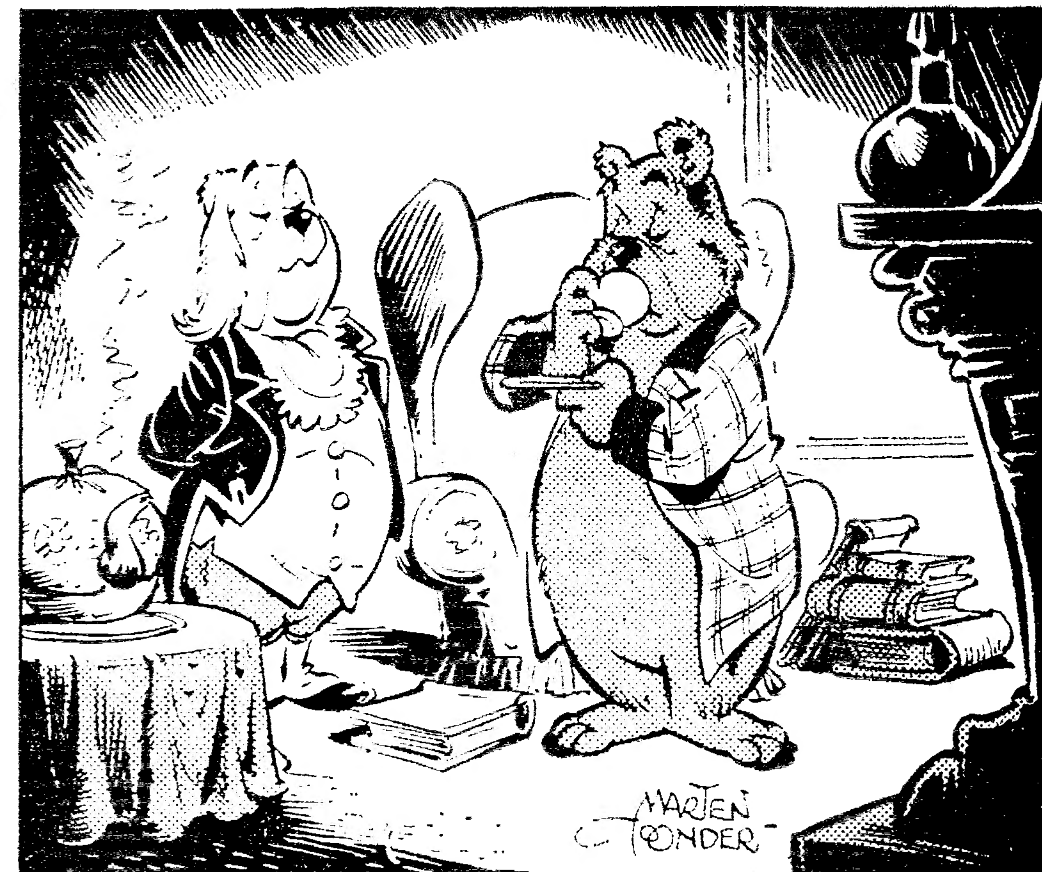

7381 Toen Joost op een donkere middag in de winter de thee binnenbracht, zat zijn meester bij het haardvuur te lezen.

"U bederft uw ogen, met uw goedvinden", merkte de trouwe knecht op. "Zal ik de lamp aandoen?"

Heer Bommel liet een onbestemd gebrom horen en las verder.

"Die vlammen geven niet genoeg licht", hernam Joost, terwijl hij in de schemering een kopje volschonk. "Trouwens, u bent nu al dagen doende met al die boeken, zonder lichaamsbeweging. Men moet oppassen, want door te veel lezen kan men gemakkelijk het verstand kwijt raken, als ik zo vrijmoedig mag wezen."

Nu liet heer Ollie zijn lectuur zakken en keek gestoord op.

"Bakerpraat", sprak hij streng. "Lezen ontwikkelt de geest; dat merk ik, nu ik in de bibliotheek, die mijn goede vader mij heeft nagelaten een hele rij hoogstaande werken heb ontdekt die ik haast vergeten had. Wist jij bijvoorbeeld wel, dat alles verklaard kan worden, Joost? Alles! De dag en de nacht, de regenboog, en de volle maan; alles is gewoon wetenschappelijk te begrijpen als men de hersens er maar bij houdt. Voor bijgeloof en rare dingen is geen plaats in het verlichte denken van een heer."

"Zoals u wilt", gaf de bediende toe. "Maar een kleine wandeling zou u goed doen, heer Olivier. Door al dat zitten stollen de levenssappen."

Heer Bommel stond op en dronk zijn theekopje leeg.

"Daar zit misschien iets in", gaf hij toe. "Ik gevoel mij een weinig zitterig, hoewel mijn geestesleven sterk verrijkt is, nu ik weet dat alles wat niet verklaard kan worden, niet bestaat. Je moet daar goed aan denken, Joost!"

"Zeer wel", zei de knecht. "Mag ik erop rekenen, dat u voor de maaltijd terug bent?"

720204

7382 Heer Ollie verliet zijn huis en stapte de winterse natuur in.

"Toch wel lekker, die koude wind om de verhitte schedel", sprak hij tot zichzelf. "Misschien had Joost gelijk; men kan te veel van het verstand vergen, zelfs al heeft men een reusachtig denkraam. Maar het geeft kracht om te weten, dat alles verklaard kan worden, en dat andere dingen niet bestaan. Ach, als heer twijfelt men wel eens, en dat maakt zwak..."

Op dat moment werd hij bij het ronden van de weg een wandelaar gewaar die aandachtig aan een bloem liep te ruiken.

"Wammes Waggel!", zei heer Bommel verrast. "Wat een mooie roos heb je daar! Hoe kom je eraan?"

"O, heel gewoon", legde de aangesprokene uit. "Van de boom natuurlijk."

Heer Ollie fronste de wenkbrauwen en schudde het hoofd.

"Onzin!", sprak hij afkeurend. "Een roos groeit niet aan een boom, en vooral niet als het winter is. Je moet mij niets op de mouw spelden, jonge vriend!"

"Ik speld niet", wierp de ander tegen. "Het is echt waar hoor! Maar het komt omdat het allemaal zo kaal is en toen dacht ik ineens, dat een bloem wel leuk zou wezen. Zodoende!"

"Dat is nog gekker!", vermaande heer Bommel. "Iets groeit niet ergens, omdat je dat leuk vindt! Ik zou wel trek hebben in een perzik, maar daarom heb ik die nog niet."

"Een perzik zou best enigjes zijn", gaf Wammes toe. Hij bukte zich en na enig gewroet in de modder bracht hij een blozende vrucht te voorschijn, tot verbijstering van de toekijkende heer.

7383 Wammes Waggel trok de perzik uit de winterse grond en gaf hem met een gulle lach aan heer Bommel.

,, Het is best een mooie'', zei hij. ,,Maar misschien is hij nog niet helemaal rijp.''

,,D-dit kan niet'', stamelde heer Ollie. ,,Het is onmogelijk!''

,,Waarom?'', vroeg de gever onthutst. ,,Die dingen groeien toch in de aarde? Uien ook hoor! Dat weet ik zeker!''

,,Perziken'', hernam heer Bommel streng, ,,groeien aan bomen. Maar niet in de winter. Je haalt de een of andere flauwe grap met me uit, Wammes! Maar als je denkt dat ik me bij de neus laat nemen, vergis je je lelijk! Waar haalde je die vrucht vandaan?''

,,Hihihi, wat mal!'', riep de ander vrolijk. ,,Ik haalde hem uit de grond, en niet uit je neus, dat zag je toch wel? Maar als dat niet kan, kan je er ook wel een uit de boom krijgen, hoor.''

Met deze woorden stak hij een arm uit en trok met enige moeite een perzik van een tak die kort daarvoor nog leeg leek te zijn.

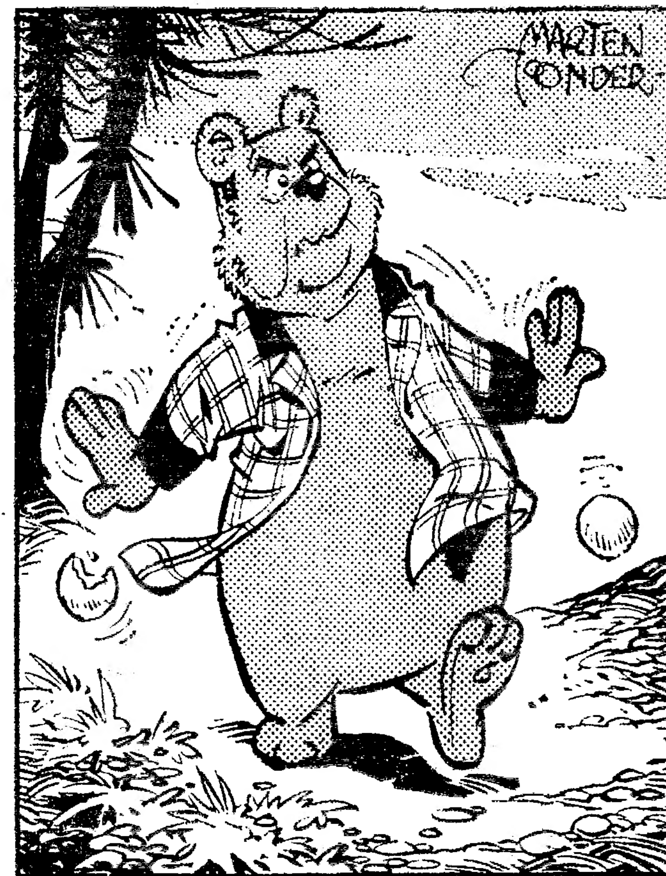
,,Een misselijke goochelkunst!'', mompelde heer Ollie, de hand aan het hoofd slaande. ,,Hoewel... de vruchten zijn vers! Dit is onverklaarbaar en daarom kan het niet...

Wammes Waggel reikte hem goedig ook de tweede perzik toe en keerde zich om.

,,Het kan best hoor'', sprak hij troostend over zijn schouder. ,,Alles kan'', zei die meneer in het bos. ,,Als je maar gelooft, dat het kan. Een reuze enige man!''

Daarop vervolgde hij schommelend zijn wandeling, terwijl een kille wind de rozeblaadjes van zijn hoed blies.

7384 — Heer Bommel bleef alleen achter, met een perzik in elke hand. Enkele ogenblikken bezag hij het geurig ooft, terwijl de koude wind zijn verhitte gedachten afkoelde. Daarop nam hij een flinke hap en kwam al kauwende tot een besluit.

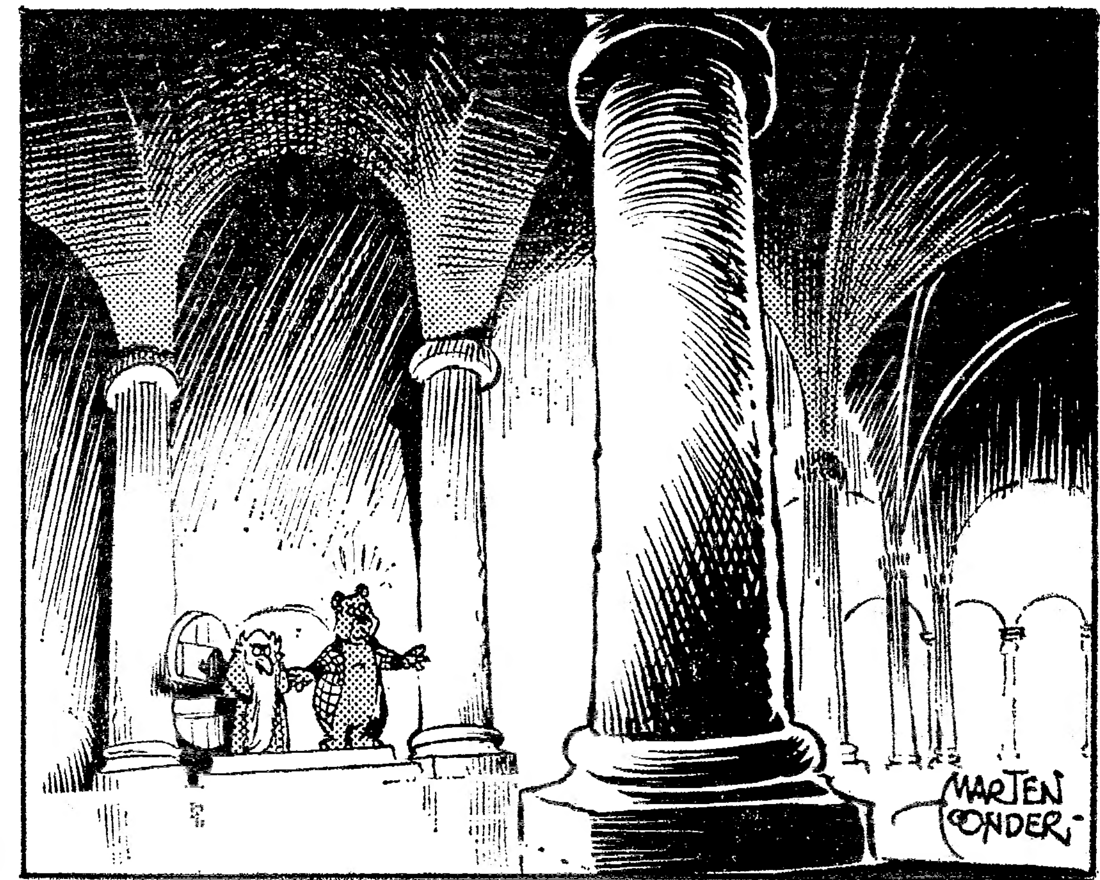
''Hard en zuur'', sprak hij tot zichzelf. ''Geen wonder; de hele zaak kan niet verklaard worden, en daarom bestaat hij niet. Ik denk, dat het domme gebabbel van Wammes Waggel me een beetje in de war heeft gebracht. Maar ik zou wel eens willen weten, wie die meneer in het bos is, waar Wammes het over had. Het moet een onverantwoordelijke man zijn, die zulke onzin aan een eenvoudig iemand vertelt!''

Hij wierp de onrijpe vruchten weg en begon met een vastberaden uitdrukking op het gelaat te lopen.

''Het is eigenlijk misselijk'', hernam hij. ''Hoe meer ik erover denk, hoe meer het me tegen de borst stuit. Als ontwikkeld heer weet ik, dat alles wat niet verklaard kan worden, niet bestaat. Maar hoe gemakkelijk kan men het zieleleven van een onderontwikkelde in de war brengen door dingen die niet kunnen! Ik ga die figuur opzoeken en ter verantwoording roepen. Dat is mijn plicht als Bommel en als heer.''

Met deze gedachte nam hij de weg, die naar het Donkere Bomen Bos leidde, en terwijl de schemering begon te vallen, begaf hij zich onbevreesd tussen de stammen.

7385. — Heer Bommel liep een tijd lang voort door het donker wordende bos. De wind huilde tussen de kale takken en de stammen van de woudreuzen bewogen zich kreunend en krakend heen en weer. Maar het gaan was niet moeilijk, omdat de weg bedekt was met verend mos en zich duidelijk aftekende.

„Het is trouwens het enige pad", zei heer Ollie tot zichzelf. "Verdwalen kan ik niet. Maar het lijkt me nog niet zo eenvoudig om de woonplaats te vinden van de bedrieger waar Wammes Waggel het over had. Daar zie ik een huisje; misschien kan de bewoner me de weg wijzen."

Met deze gedachte wendde hij zich tot de grijsaard, die over zijn onderdeur van de kille wind genoot, en wenste hem goede avond.

"Kunt u me ook zeggen waar hier ergens een figuur woont die onzin aan lichtgelovigen vertelt?", vroeg hij.

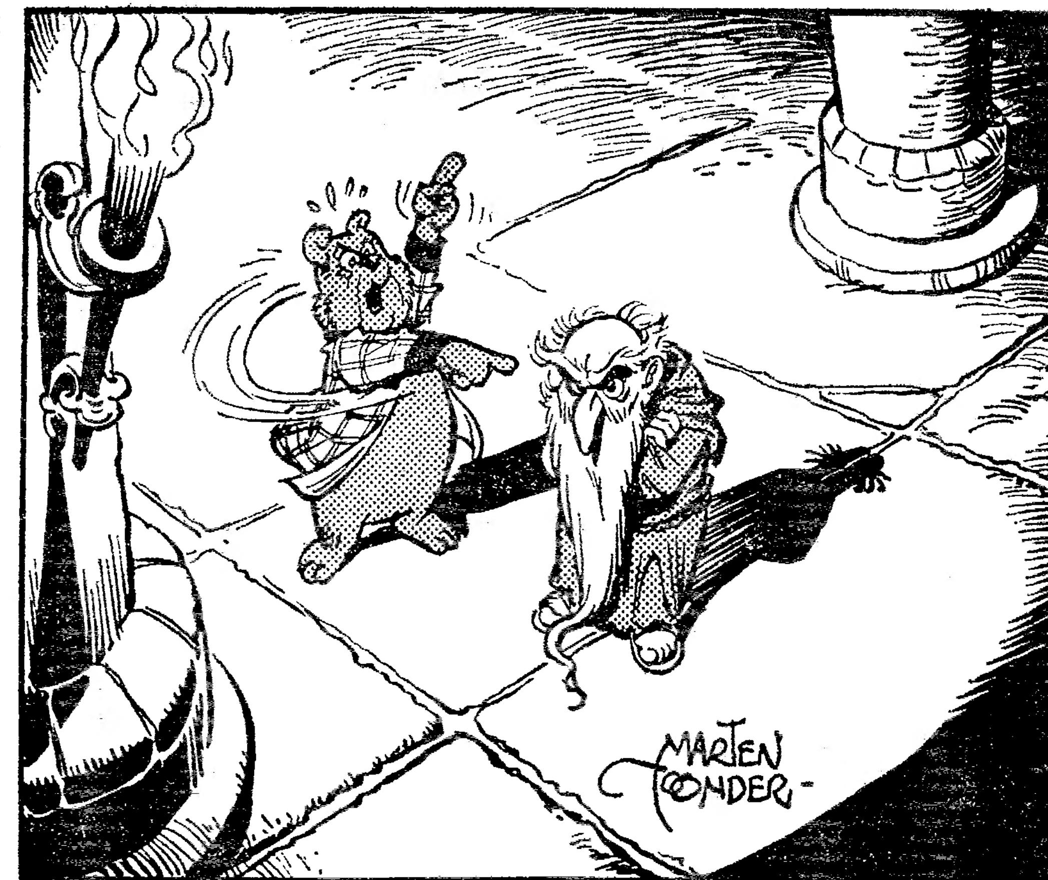
"Kijk, kijk!", riep de oude uit. "Je bent aan het goede adres, mijn jongen; daar spreek je mee! Kom binnen. Alleen zijn het geen licht-, maar zwààrgelovigen; daar moet je wel aan denken, anders komen we er niet."

Zo sprekende opende hij het piepende deurtje en heer Bommel stapte achter hem aan naar binnen. Hij had natuurlijk verwacht in een simpel vertrekje terecht te komen waarin hij zich nauwelijks zou kunnen roeren. Maar tot zijn verbazing bevond hij zich in een geweldige zaal vol zuilen, die door een vreemd schijnsel verlicht werd.

"D-dit k-kan n-niet!", riep hij geschokt uit, en galmende echo's riepen het hem na.

7386. — Na de eerste verbazing vatte heer Bommel moed en betrad de marmeren vloer van de zaal, terwijl hij met bolle ogen om zich heen keek.

"D-dit kan niet", herhaalde hij fluisterend.

"Waarom kan het niet?", vroeg de grijsaard. "Je ziet toch dat het kan?"

"Het is onzin", hield heer Ollie vol. "De afmetingen deugen niet. Aan de buitenkant heb ik duidelijk gezien, dat dit een klein huisje is. En als de buitenkant klein is, moet het van binnen ook klein zijn, dat spreekt!"

De oude stond stil en prikte met een dunne wijsvinger naar zijn bezoeker.

"Je praat naar je verstand hebt, mijn jongen!", riep hij met een schrille stem, die akelig tussen de zuilen weerkaatste. "Ik ken heel wat lieden, die van buiten klein zijn, maar van binnen groot. En ik ken grote dikke figuren, die een innerlijk hebben als een erwt!"

"U hoeft niet persoonlijk te worden!", riep heer Bommel toornig uit. "Deze ruimte kan niet verklaard worden, en daarom bestaat hij niet. Maar ik sta er toch in en dus moet er bedrog in het spel zijn, dat ik hier verklaard wil hebben."

"Een kleingelovige", mompelde de grijsaard door de rommelende echo's heen. "Hij gelooft niet eens, wat hij zelf ziet."

"Gezichtsbedrog!", voer heer Ollie roepend voort. "Oplichting! Hier staat een gestudeerd heer voor u, die zich niet met een appeltje in het riet laat sturen! Ik eis een verklaring, en ook wil ik weten, hoe men perziken uit de grond kan halen!"

7387. „Dit is het gat van de deur", sprak de grijsaard, terwijl hij heer Bommel krachtig naar buiten voerde. „Het is beter dat je vertrekt, want je aanwezigheid is gevaarlijk voor mijn woning."

„Dat is het toppunt!" riep heer Ollie toornig. „Hoe durft u mij gevaarlijk te noemen?"

„Alles kan", verklaarde de oude. „Als je maar gelooft dat het kan. Maar als je niet gelooft dat het kan, dan kan het niet. Daarom is het beter, dat je mijn huis verlaat, want anders zou het wel eens niet meer groot kunnen zijn! Je hebt een mini-geloof; dat is de moeilijkheid."

Heer Bommel richtte zich in zijn volle lengte op en balde de vuisten. Het was duidelijk, dat zijn bloed kookte, maar door zijn grote wilskracht kon hij zich beheersen. Binnensmonds mompelend schreed hij waardig het woud weer in.

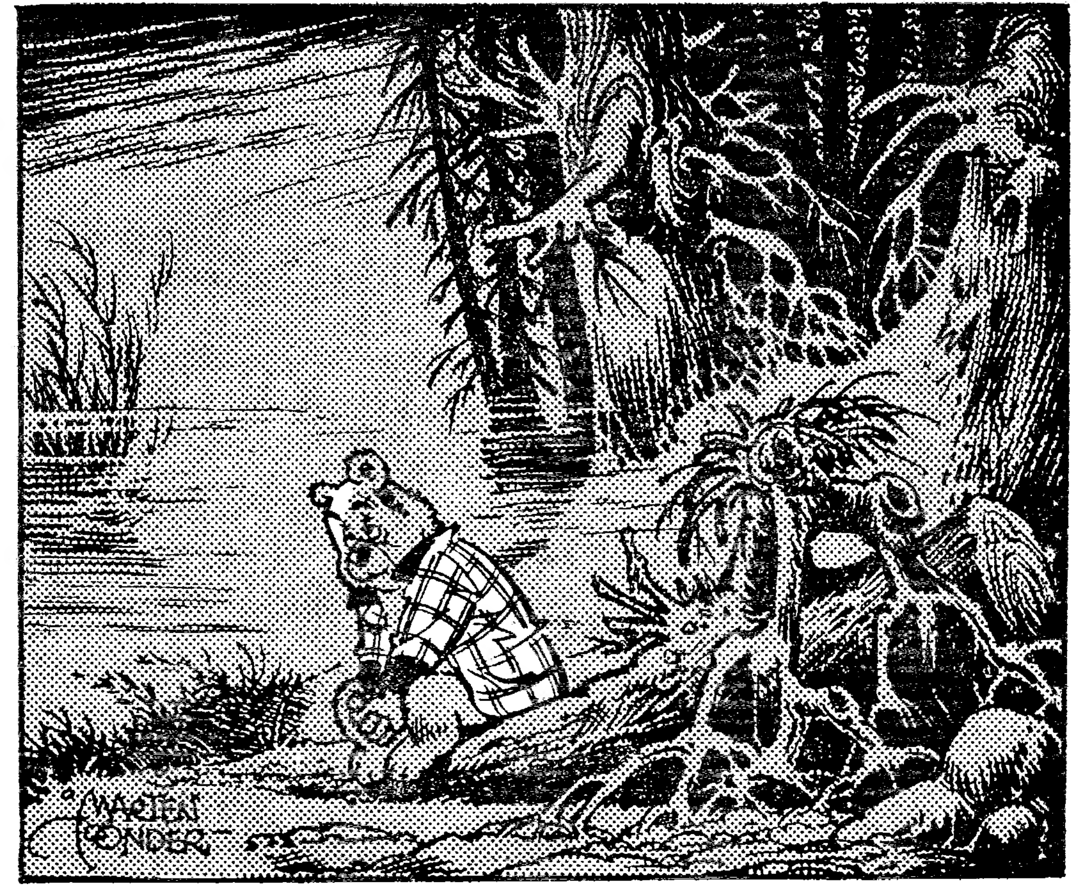
„Ik heb veel meegemaakt", zei hij tot zichzelf, „maar zelden ben ik zo beledigd! En het zit me dwars, dat ik deze bejaarde vlegel niet beter heb kunnen ontmaskeren doordat de toorn me sprakeloos maakte. Maar komaan, ik moet proberen hier boven te staan."

Hij hield halt en staarde met tegenzin naar de bomen, die zijn uitzicht belemmerden.

„Ik ga naar huis", besloot hij. „Daar kan ik beter nadenken over het gebodene, terwijl ik tracht het te vergeten. Bovendien begint het donker te worden. Maar gelukkig kan ik niet verdwalen, want er is maar één weg."

Met deze gedachte keerde hij zich om, doch nu wachtte hem een akelige verrassing. Voor zich zag hij niet één weg, maar een groot aantal paden die zich naar alle richtingen uitstrekten.

7388. Geruime tijd staarde heer Ollie moedeloos naar het netwerk van weggetjes dat zich voor hem uitstrekte. Toen nam hij een besluit en begon op goed geluk te lopen.

„Dit pad moet het zijn", sprak hij tot zichzelf. „Mijn fijn ontwikkeld richtinggevoel kan mij niet bedriegen. Daar moet ik op vertrouwen; want het verstand is de enige betrouwbare gids."

Helaas, de duisternis begon te vallen zonder dan het einde van het woud in zicht kwam. De bomen kreunden akelig in de winterwind, en hoewel de voorttrekkende heer zijn kraag had opgezet, voeren de huiveringen hem door de leden.

„R-richtinggevoel heeft m-misschien niets met verstand te maken", mompelde hij beklemd. „Ik geloof dat ik verdwaald ben! Maar komaan. Ik moet kalm blijven en verstandelijk te werk gaan; dan kan er niets gebeuren."

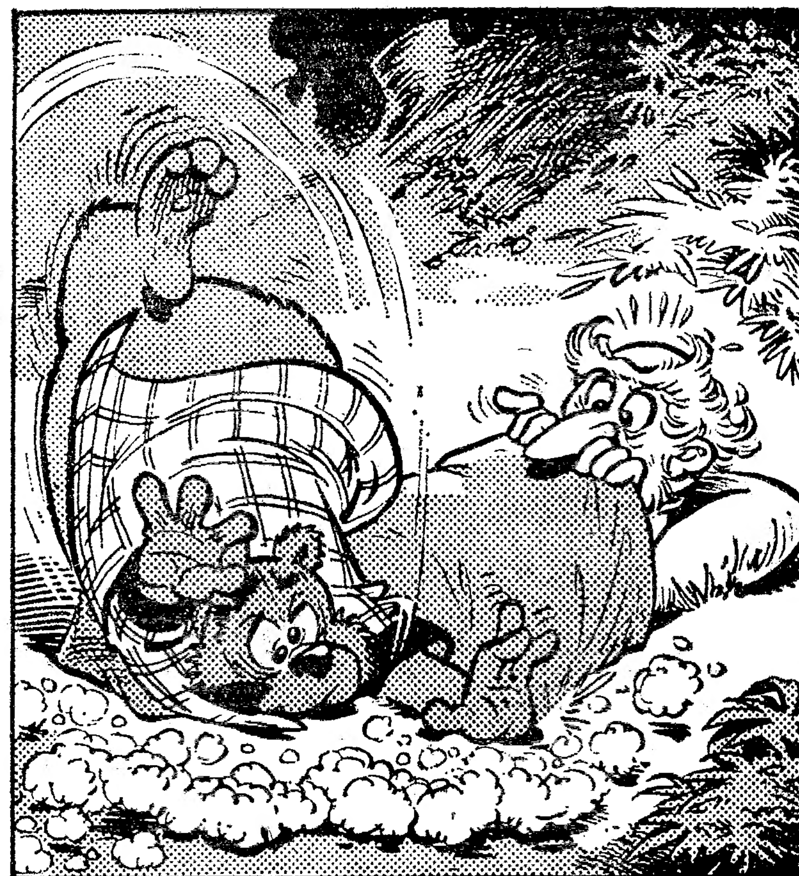
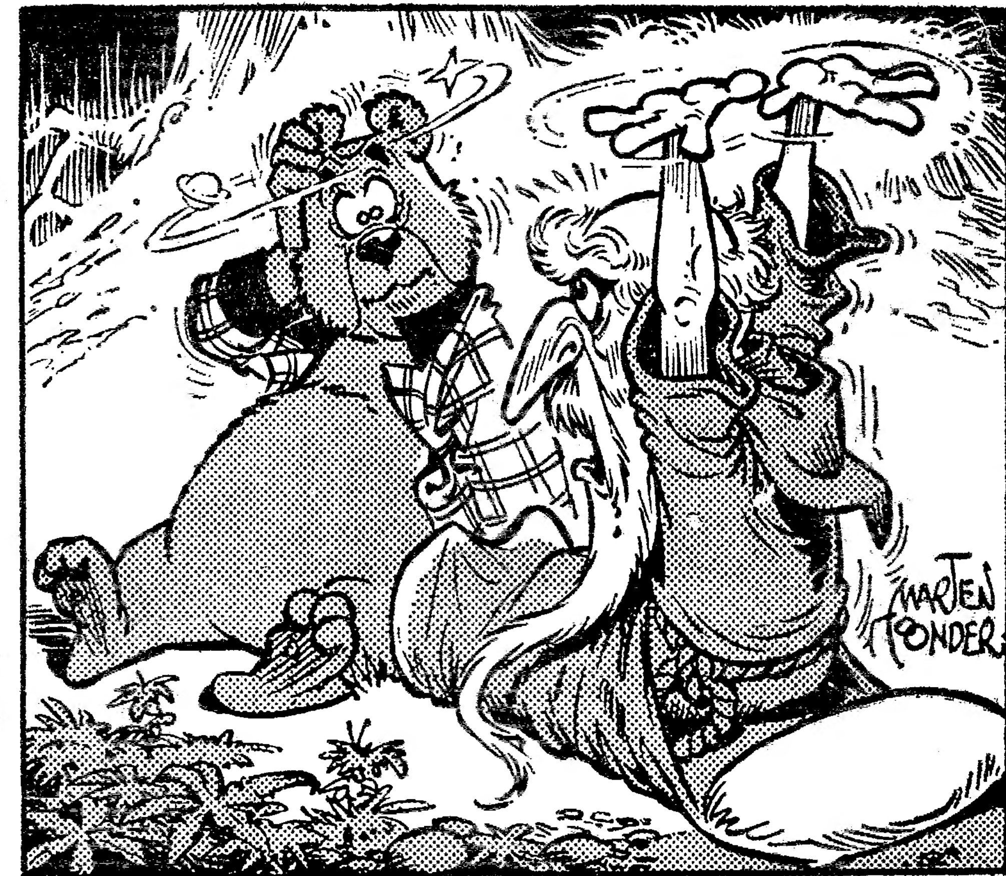
Hij keek zoekend om zich heen, totdat zijn blik getroffen werd door de maan, die stil en bleek door de takken van de zwiepende bomen keek.

„Juist", hernam heer Bommel. „De maan komt op in het zuiden... Of eh... Was het het oosten? Wacht even; ik weet het beter gemaakt. De poolster! Die staat in het noorden; dat weet ik zeker! Maar eh....hm! Wie is de poolster? Er zijn tenslotte erg veel sterren..."

Hij hield de pas in en ging verslagen op een omgevallen boom zitten.

„Het is heel moeilijk om een heer met een groot verstand te zijn", hernam hij zuchtend. „Zo'n Wammes Waggel heeft het veel gemakkelijker, omdat hij alles kan wat hij gelooft. Ik wou dat ik die oude man weer kon vinden. Dit keer zou ik toch wel eens een goed en diep gesprek willen hebben om precies te begrijpen wat hij eigenlijk bedoelt."

7389. Nadat hij een poosje gerust had, vervolgde heer Bommel bevangen zijn tocht door het woud. De winterwind floot door de takken en wolkenflarden verduisterden van tijd tot tijd het maanlicht, zodat de schaduwen vreemd om hem heen speelden.

„Ach", prevelde hij klappertandend, „verdwalen is heel vreselijk voor een heer. Wanneer ik nu maar wist waar die grijsaard woont.. Zijn huisje is van buiten klein, maar van binnen erg ruim, als je het wilt geloven; en ik wou, dat ik er was. Als ik nu alleen maar kon geloven, dat ik het zag. Maar hoe moet ik dat doen? Ik geloof, dat ik het huisje zie... Ik geloof, dat ik het huisje zie... Ik geloof..."

Zo mompelende lette heer Ollie niet goed op waar hij zijn voeten zette, en daardoor struikelde hij plotseling over een bol voorwerp dat op de grond lag. Het was een slaapzak — en op het moment, dat de ongelukkige heer met een dreun tegen het mos sloeg, schoot de bejaarde slaper geschrokken tussen de dekens te voorschijn.

„Kan je niet uitkijken?", vroeg hij streng.

„Umpf...", stamelde heer Bommel. Hij nam een zittende houding aan en staarde onthutst naar de spreker. „Hoe komt u hier?" vroeg hij. „Ik zei net dat ik geloofde, dat ik uw huisje zag; en..."

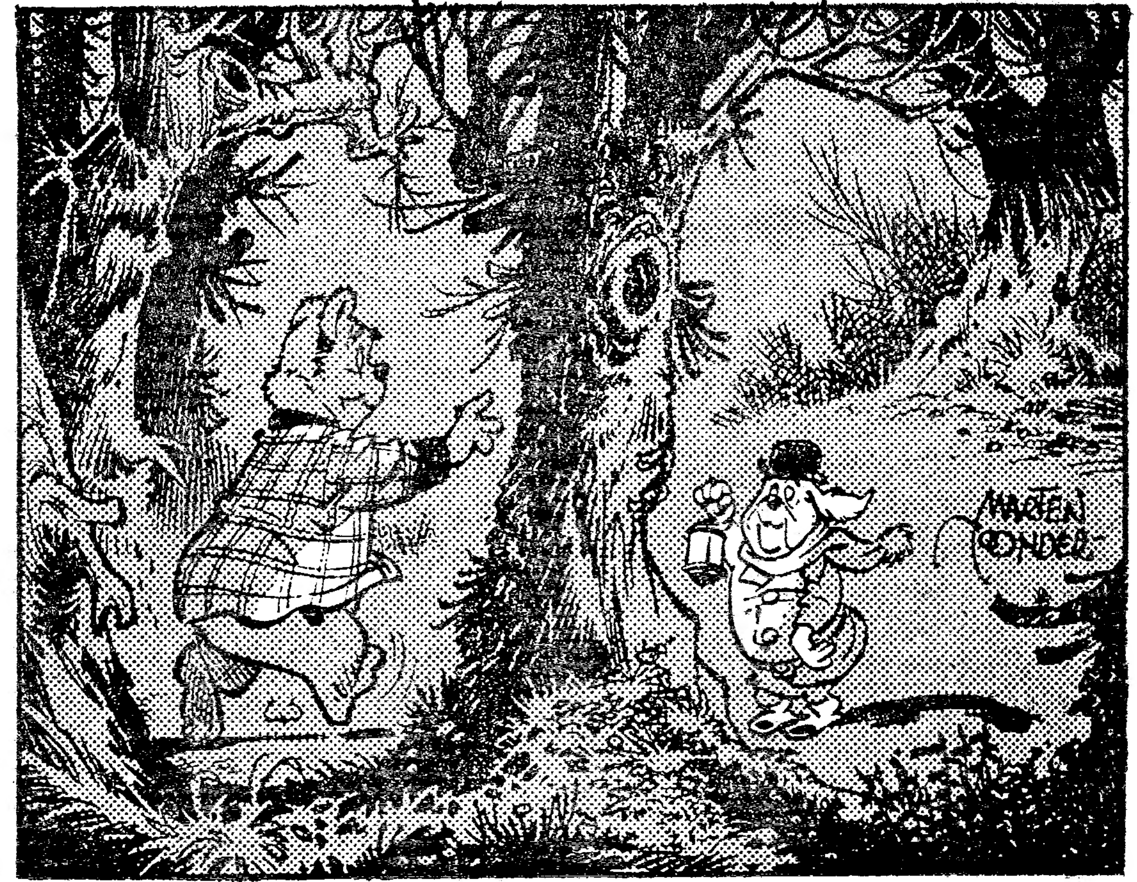
De ander liet hem echter niet uitspreken.

„Wat geloof je dat je ziet?", riep hij schril. „Niks! En daardoor maak je ongelukken! Je bent een beklagenswaardige mini-gelovige!"

„Daar gaat het nu niet om", zei heer Ollie moeilijk. „Waar is uw huisje? Dat zou ik willen weten."

7390. „Ik zei net dat ik wilde geloven, dat ik uw huis zag", zei heer Ollie. „En toen viel ik over uw slaapzak. Nu zou ik wel eens willen weten waar uw huisje is."

De grijsaard keek hem verbaasd aan.

„Welk huisje?" vroeg hij. „Wat zit je toch over huisjes te zeuren?"

Deze vraag sloeg heer Bommel met stomheid. Hij begon te twijfelen aan alles wat hij had meegemaakt en verwarring maakte zich van hem meester.

„H-hoe kan ik leren geloven, dat alles kan wat ik geloof?" vroeg hij huilerig. „Ik zou er wat voor over hebben om dat te leren. Hoe duur is het?"

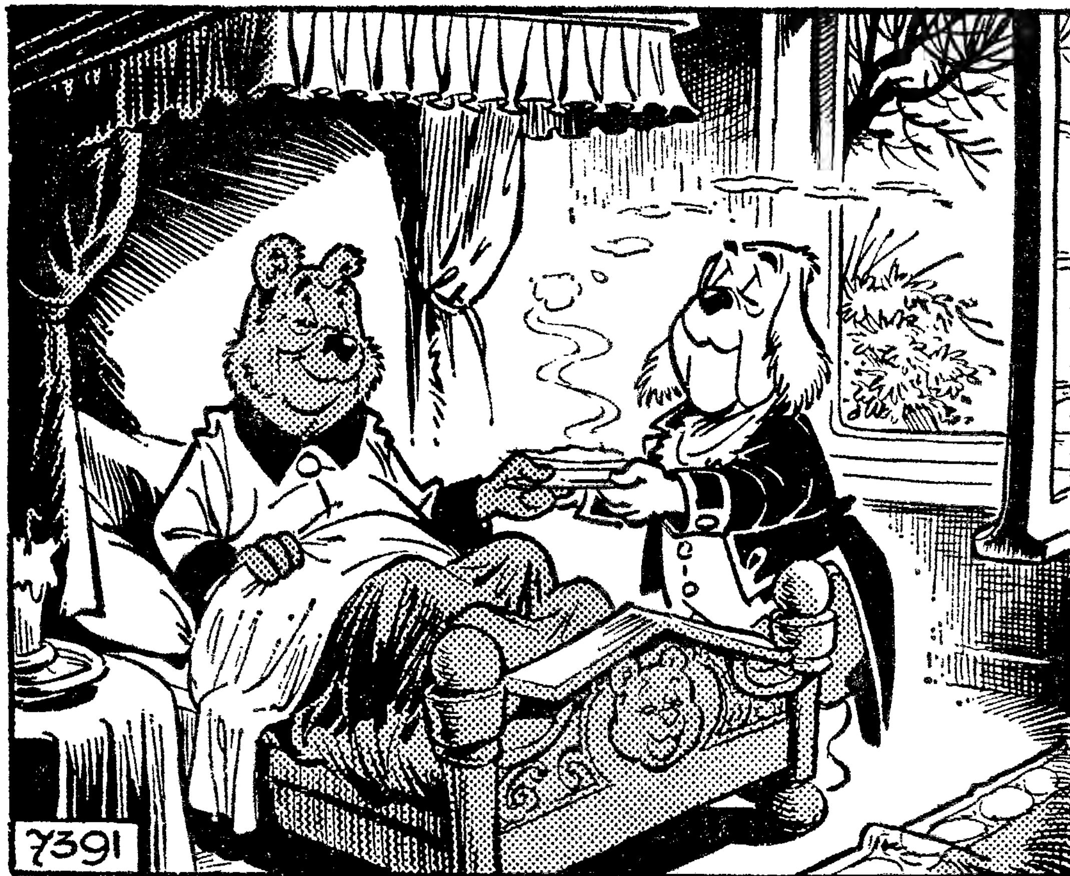
„Dat kan je met geld niet betalen!" riep de oude honend. „Het leren alleen kost al genoeg. maar ik wil je een kans geven, mijn jongen. Je krijgt een kwink van me! En daar kan je niet van af voordat je gelooft dat alles kan wat je gelooft. Ga in vrede; alle wegen voeren hier vandaan naar huis. Morgen komt je kwink."

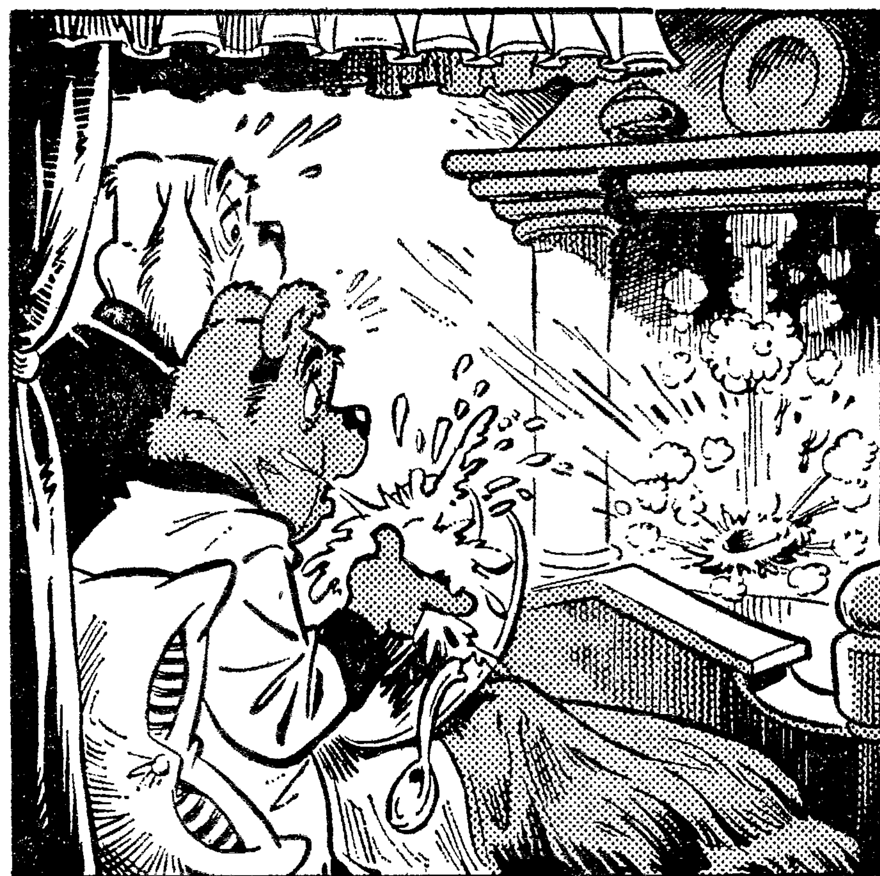
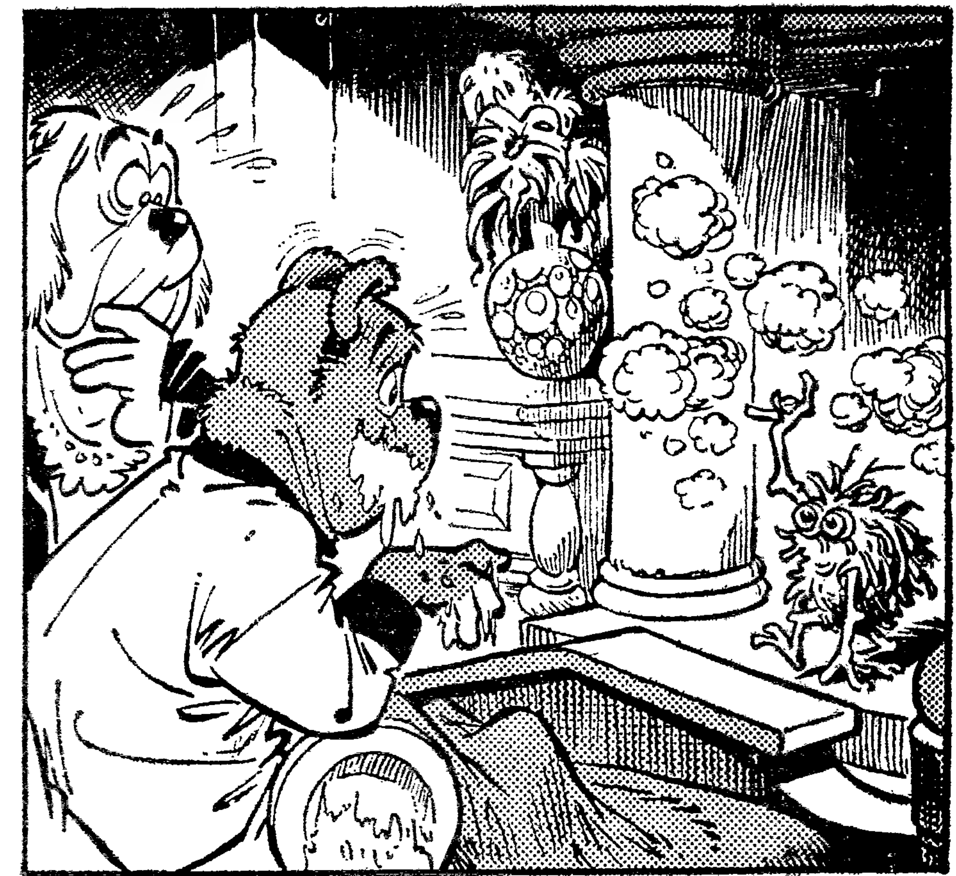
Na deze woorden rolde hij zich in zijn slaapzak en heer Ollie vervolgde onthutst zijn dwaaltocht.

Hij had echter nog niet ver gelopen en hij vroeg zich nog steeds af wat een kwink wel kon zijn, toen hij tot zijn verrassing aan de rand van het woud kwam. En tot zijn grote vreugde trof hij daar zijn bediende aan, die bezig was met een lantaarn naar zijn meester te zoeken.

„Joost!", riep hij blij. „Dat is toevallig!"

„Zoals u zegt, heer Ollie", gaf de trouwe knecht toe. „Ik geloofde, dat ik u hier zou vinden; en daar heb ik u, met uw welnemen."

7391 Heer Bommel sliep die nacht heel zwaar en diep, zodat hij de volgende morgen in staat was om de moeilijkheden van het leven het hoofd te bieden. En dat kwam goed uit zoals het vervolg van deze ware geschiedenis ons zal leren.

Toen Joost met de ochtendpap binnentrad, scheen de zon reeds door het venster op de verkwikt ontwakende heer.

,,Het is goed om thuis te zijn'', sprak deze glimlachend. ,,Vooral bij nacht en ontij. Eigenaardig, wat ik gisteravond allemaal voor onzin in het hoofd heb gehaald! Dat was bij maanlicht in het donkere woud, Joost. Je kunt nooit raden wat er allemaal in me omging.''

,,Zegt u dat wel, heer Olivier'', gaf de bediende toe. ,,Het zou me te ver voeren, wanneer u mij toestaat.''

,,Ach ja'', hernam heer Bommel. ,,Iemand met mijn gevoelig en diep gemoedsleven moet op tijd naar bed, anders raakt hij de scherpte van zijn verstand kwijt; dat is duidelijk. Stel je voor, ik ontmoette een grijsaard en ik dacht toch werkelijk, dat hij het over een kwink had! Stel je voor; een kwink! Ik wil er niet meer aan denken.''

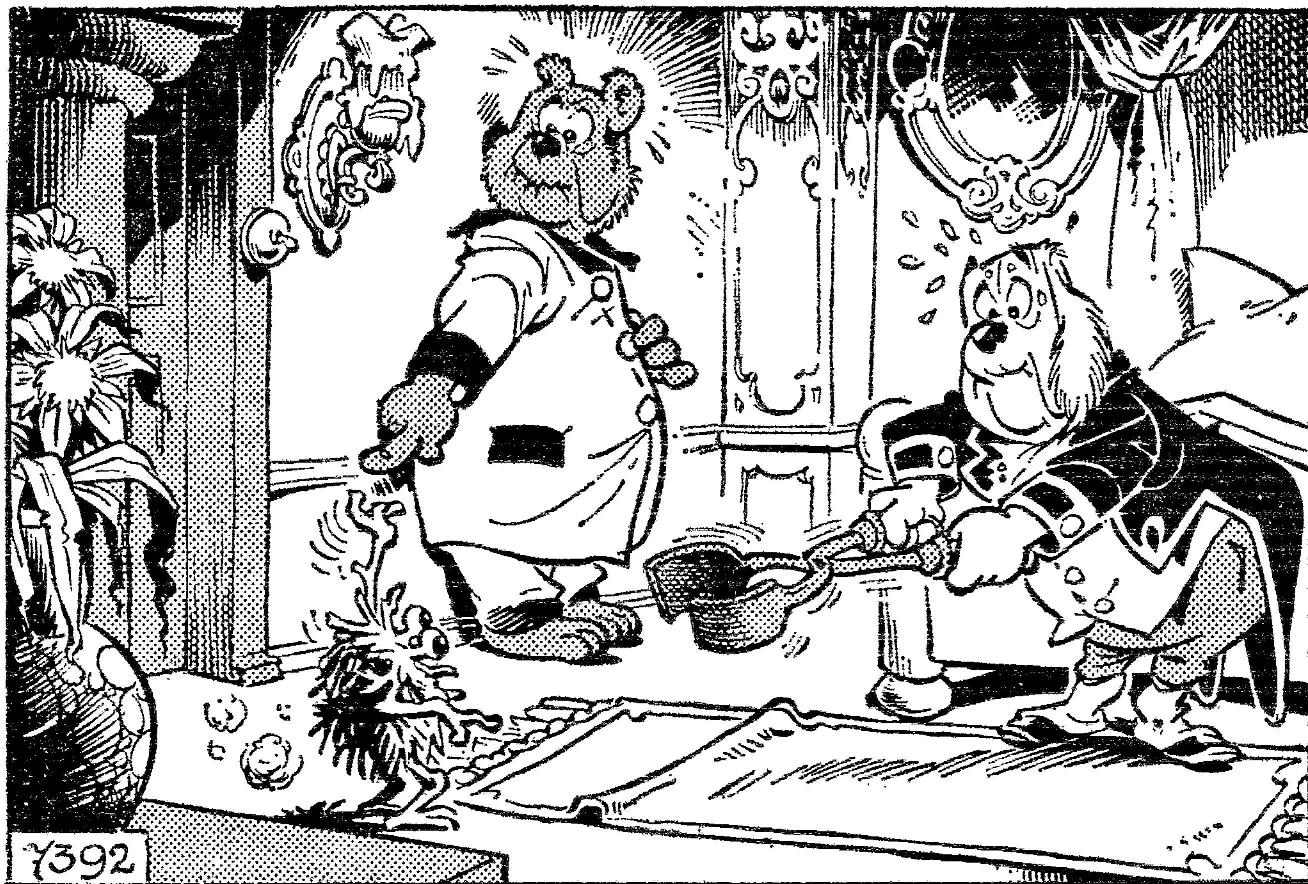
,,Zoals u wilt'', gaf de knecht toe. ,,Wilt u uw eitje zacht gekookt hebben?''

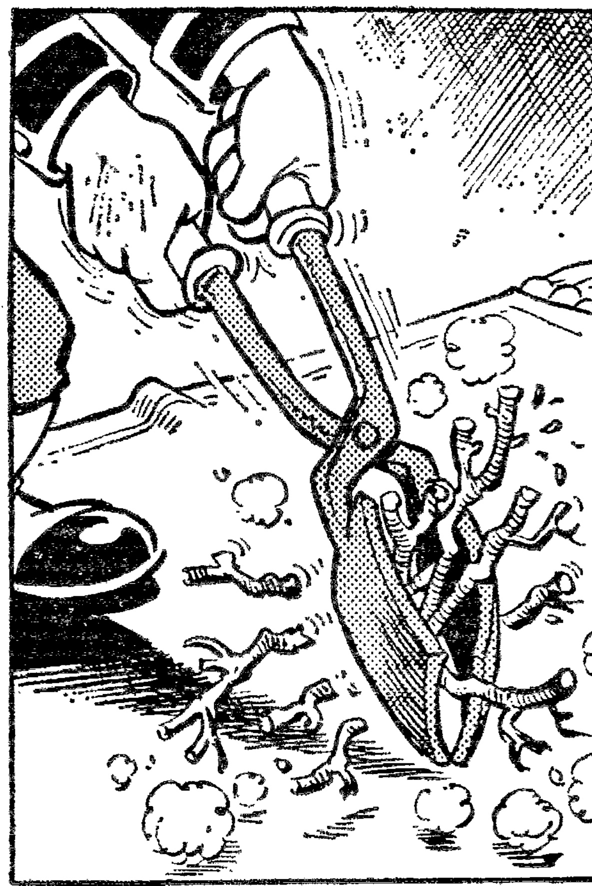
Voordat heer Ollie kon antwoorden klonk er geritsel in de schoorsteen en daarop plofte iets op de grond, te midden van dichte roetwolken. Heer Bommel schrok zó, dat de pap hem uit de handen schoot en zijn trekken en beddesprei met een kleverig laagje bedekte.

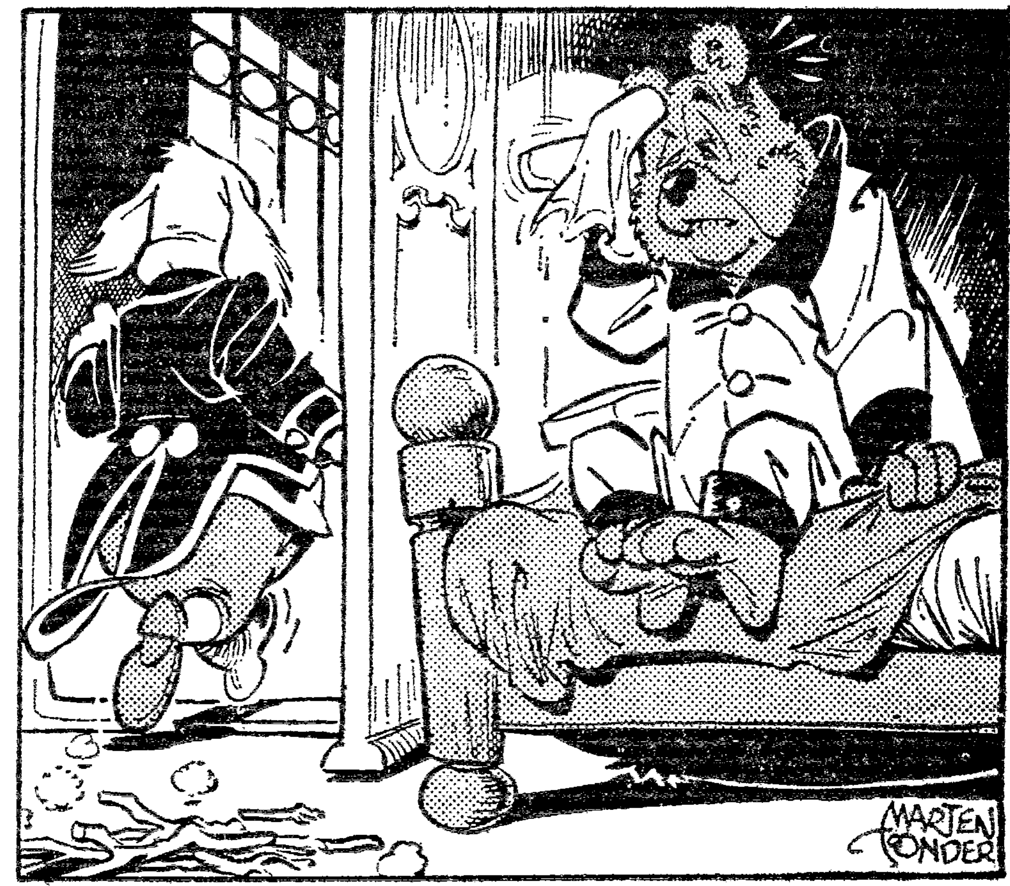
,,H-het is niets'', suste de trouwde bediende. ,,Alleen m-maar een verlaten vogelnestje...''

Hij was echter niet helemaal zeker van zijn woorden, en dat kwam omdat het vogelnestje zich op dunne takkebeentjes had opgericht en enkele pasjes in de kamer maakte.

,,Kwink'', sprak het met een ritselende stem.

7392 Heer Bommel sprong uit zijn bed en zocht bescherming tegen de muur, terwijl hij met uitpuilende ogen naar het vogelnestje staarde. Dat waggelde op dunne takkebeentjes de kamer in en stak gebarend een paar twijgen uit.

,,Kwink'', zei het met een dorre stem. ,,Kwink.''

Heer Ollie herinnerde zich plotseling met grote scherpte dat de grijsaard hem een kwink beloofd had om hem te leren geloven — en ontzetting maakte zich van hem meester.

,,H-help!'', riep hij met overslaande stem. ,,D-doe iets, J-Joost! W-weg er m-mee! G-gooi hem het raam uit!''

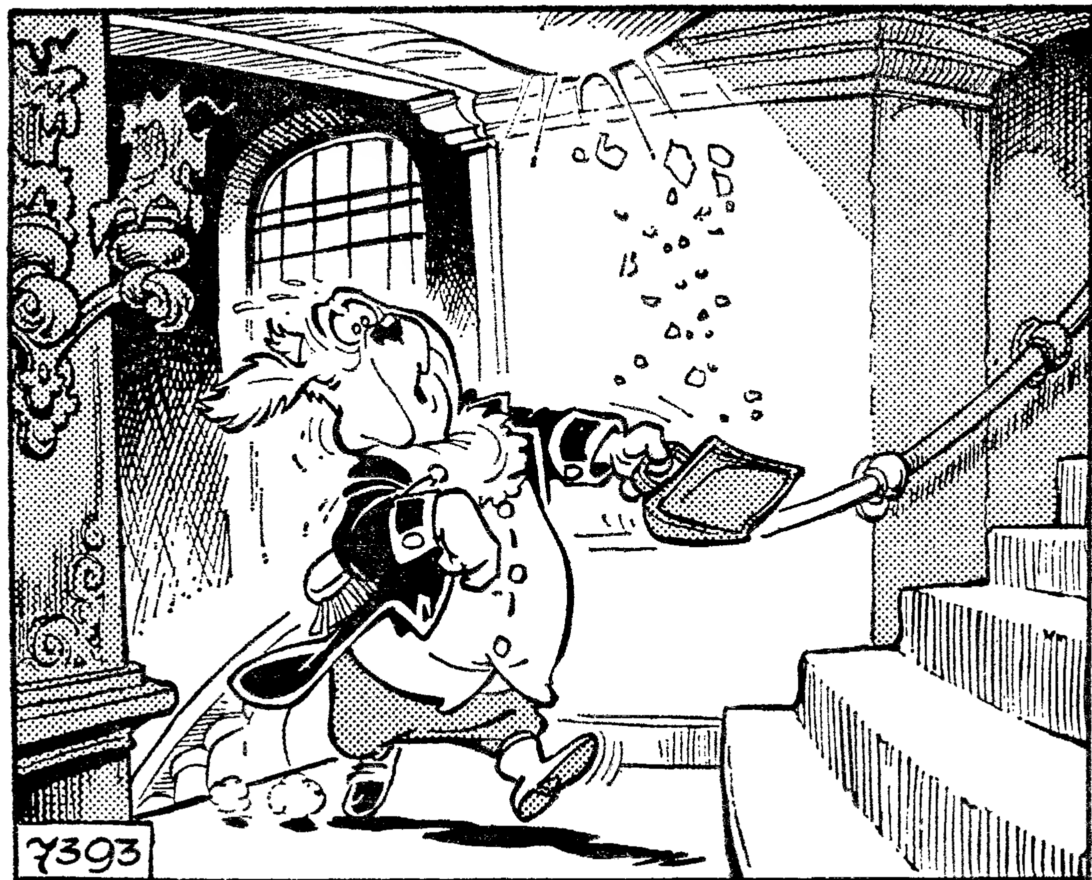
De trouwe bediende raapte met trillende handen een tang op, en trad bevreesd op de enge verschijning toe.

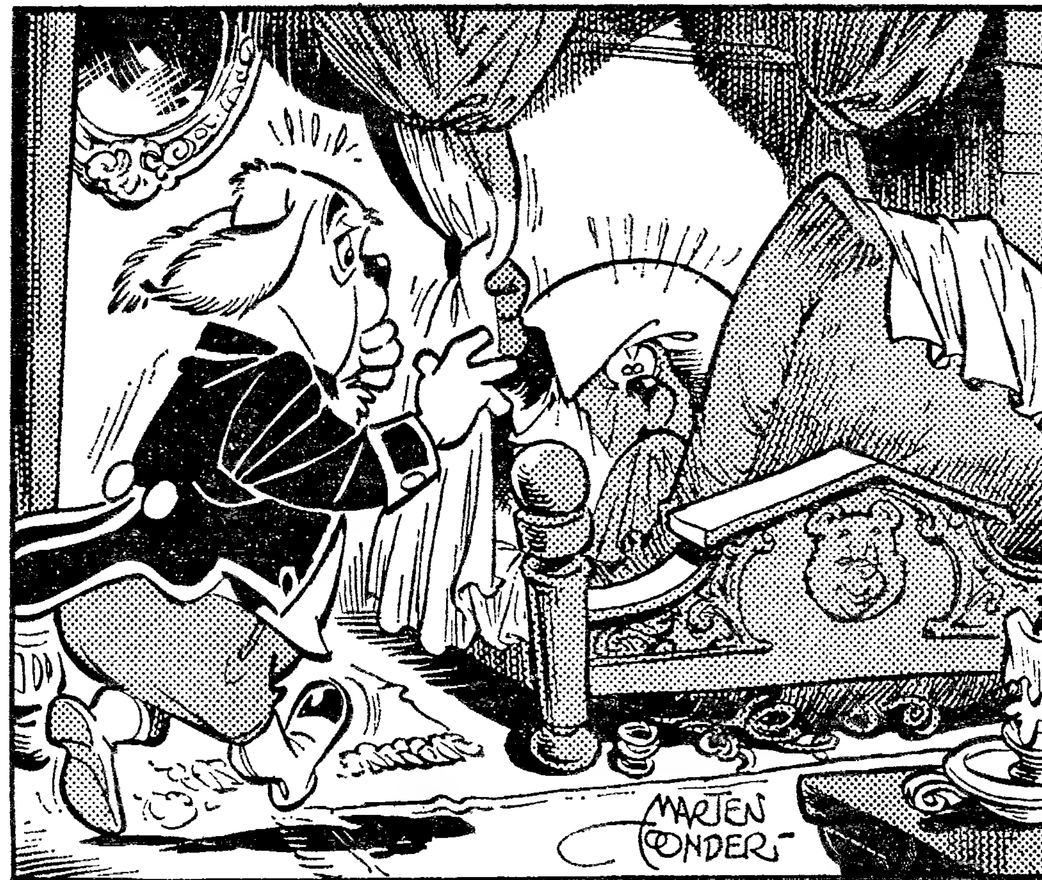
,,Dit kan niet'', sprak hij bemoedigend tot zichzelf. ,,Het weer zal in het nest geslagen zijn, wanneer ik me zo mag uitdrukken.''

En met deze gedachte sloeg hij de tang stevig om de twijgen heen. Er gebeurde niets anders, dan dat het nestje uit elkander viel en in pluisjes en takjes op het karpet terechtkwam.

,,Net als ik dacht'', hernam hij. ,,Maar het is wel een bende, met uw goedvinden. Ik zal even een stoffer en blik halen.''

Heer Bommel antwoordde niet. Hij liet zich met een zucht op het bed zakken en wiste zich het voorhoofd af zonder te merken, dat het matras op een vreemde manier onder zijn bed uitzakte.

7393 Joost haastte zich terug naar de slaapkamer om het vogelnest met stoffer en blik bijeen te vegen. Hij was echter nog niet verder gekomen dan de overloop, toen een zware dreun de zoldering deed doorbuigen; en een regen van kalk en stofresten begon naar beneden te dwarrelen.

,,Dat komt uit het slaapvertrek'', prevelde de trouwe bediende, het ergste in het blik opvangend. ,,Heer Olivier moet uit zijn bed gevallen zijn, als men mij toestaat!''

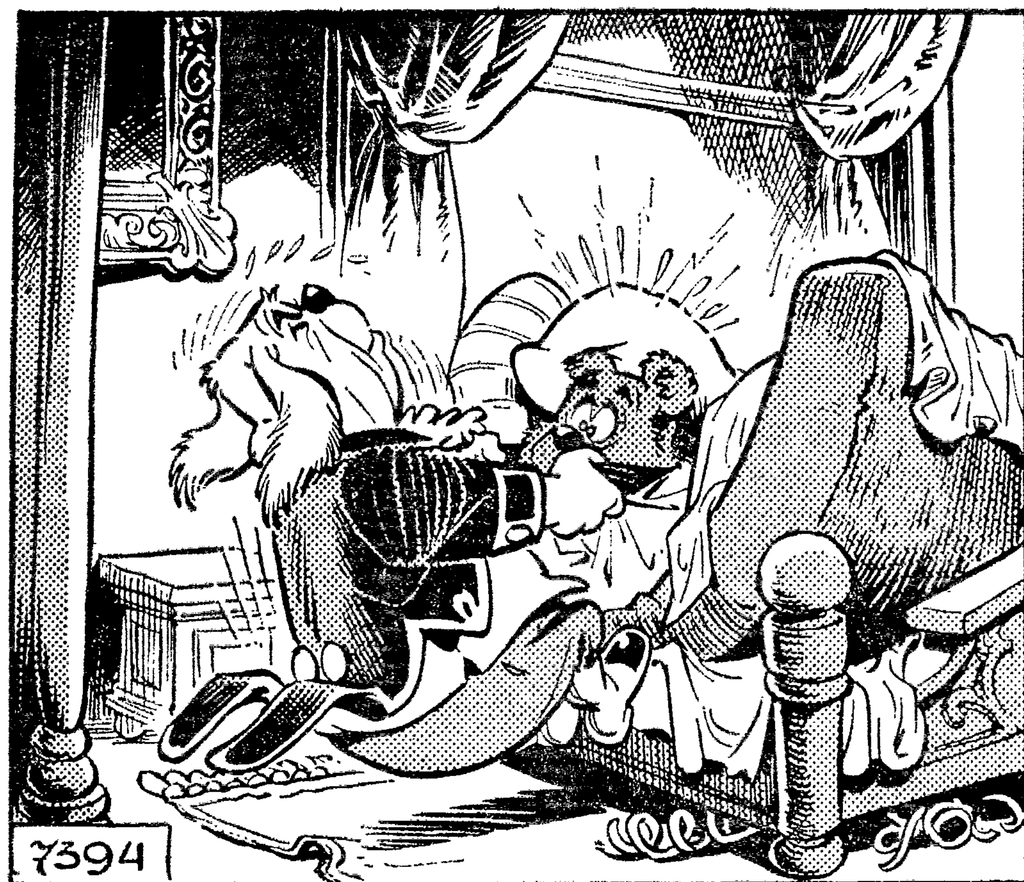
Met deze gedachte snelde hij de trappen op en draafde de kamer binnen om zijn meester bij te staan.

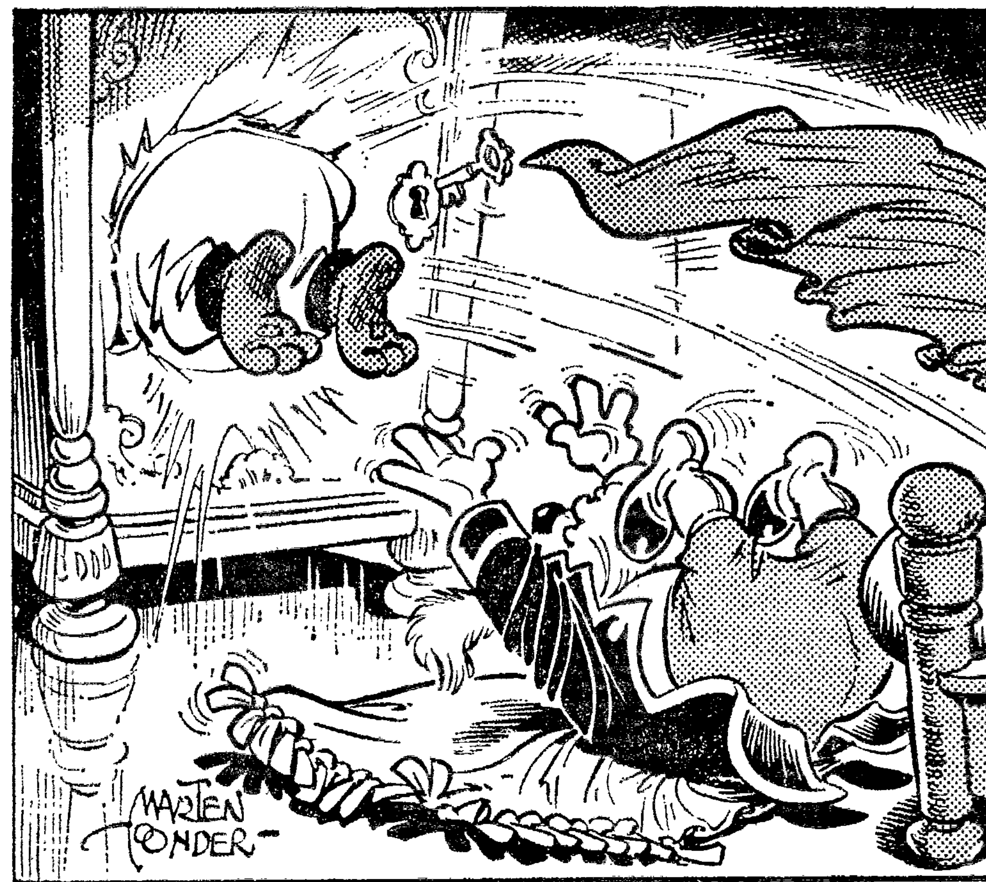
Maar dat was moeilijker dan hij gedacht had, omdat heer Bommel zich te midden van zijn bedgerei in moeilijkheden bevond, in plaats van normaal op de grond te liggen. Dat kwam omdat de onderkant van zijn legerstede was doorgezakt, zodat de rustende heer beklemd was geraakt tussen een dubbelgeslagen matras en ander gerief.

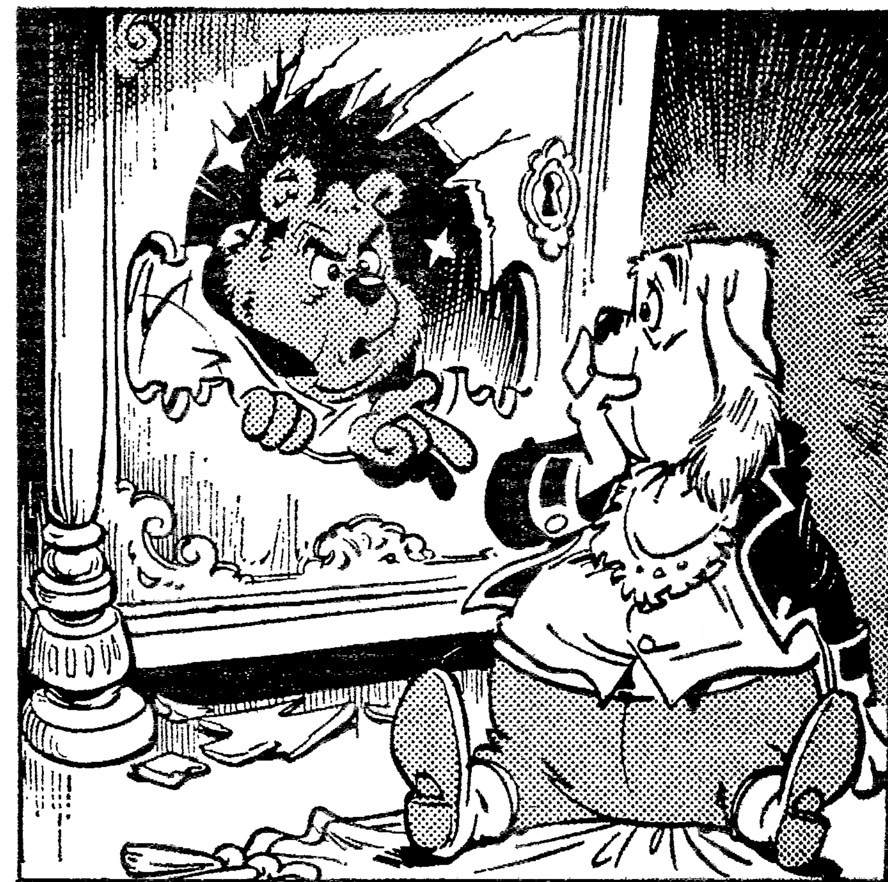
,,Dit is zeer betreurenswaardig!'', riep de knecht uit. ,,Hoe kwam dat, met uw welnemen? Heeft het soms iets met dat vogelnest te maken? Het noemde zichzelf een kwink; weet u nog wel? En dat leek me niet geheel normaal, als ik zo vrij mag zijn.''

Deze woorden wekten heer Ollies tegenzin op, omdat hij niet graag aan zijn lotgevallen in het woud herinnerd wilde worden.

,,Onzin!'', riep hij dan ook toornig tussen het verknoopte beddegoed. ,,Allemaal verbeelding van gisteravond. Toen heb ik mij door vermoeidheid allerlei muizenissen in het hoofd gehaald, die er nu weer uitkomen. Ik wil er niets meer over horen, Joost. Het zakken door een bed heeft een heel logische verklaring; net als een vogelnestje in de schoorsteen.''

7394 „Het is een onnatuurlijke toestand, met uw goedvinden", zei Joost. „Ik heb nog nooit een ledikant gezien dat zo vernietigend was doorgezakt. Ik kan dat niet normaal vinden, heer Olivier!"

„Onzin!", riep heer Bommel schel tussen het dubbelgeslagen matras. „Er is een heel normale verklaring voor, als je begrijpt wat ik bedoel. Help me liever hier uit te komen. Deze houding is heel drukkend voor iemand van mijn stand!"

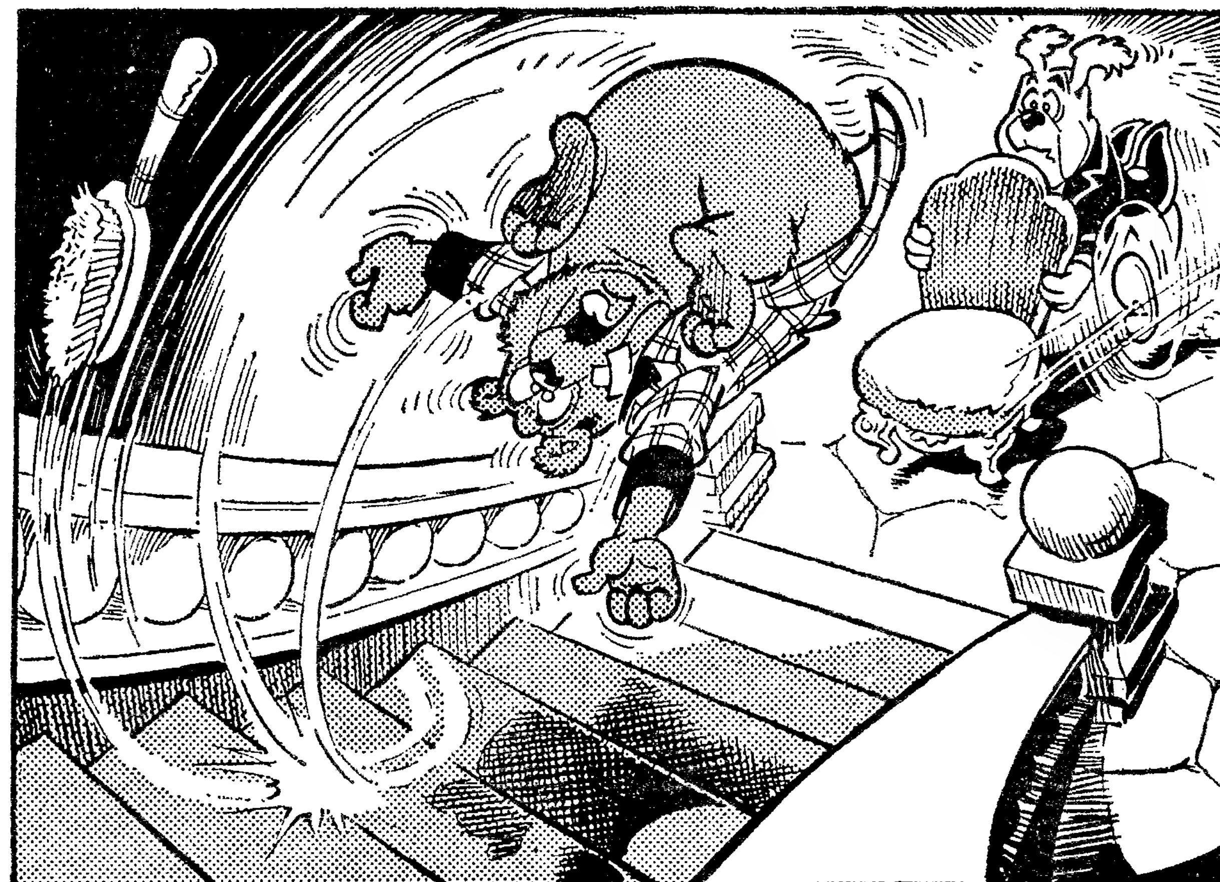
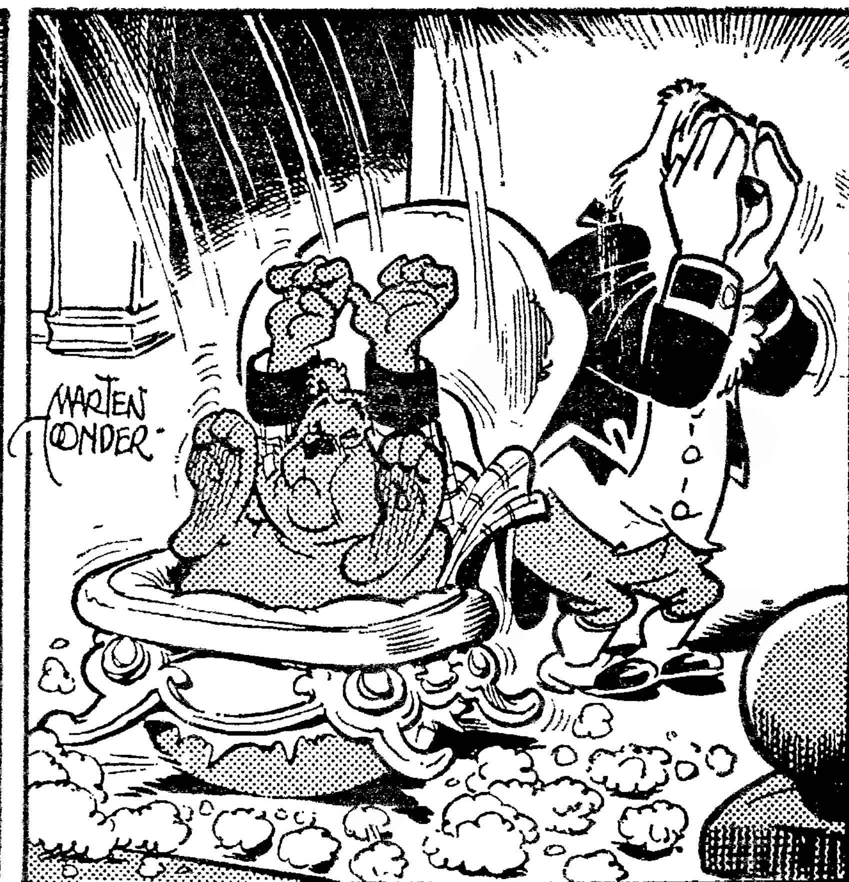
Daar had de trouwe bediende begrip voor, en zonder verder aarzelen greep hij zijn werkgever en zette zich tegen de rand van het ledikant af, om hem tussen het bedgerief uit te kunnen trekken.

Dit lukte, maar helaas had Joost te veel kracht uitgeoefend zodat heer Ollie met een ploppend geluid uit het matras schoot en over het hoofd van zijn knecht heen tegen de fraai gebeeldhouwde klerenkast terechtkwam. Met een akelige knal versplinterde het deurpaneel, toen de ongelukkige in het inwendige verdween — en daarna kon men geruime tijd gebonk en geschuifel uit het meubel waarnemen.

„Dit is zeer betreurenswaardig", fluisterde de bediende, terwijl hij een bevangen blik op de ontstane opening wierp. „H-hoe kon dit gebeuren? Het is niet normaal als men mij toestaat!"

Nu verscheen het bebuilde gelaat van heer Bommel in het gat. „N-niet n-normaal?", herhaalde hij toornig. „Er is een heel lo-logische verklaring! Je hebt te hard getrokken, als je b-begrijpt wat ik b-bedoel!"

7395 Enkele minuten later verliet heer Ollie zijn slaapvertrek om naar beneden te gaan. Hij had zijn buil met water gekoeld, de schrammen met pleisters bedekt en zijn jas aangeschoten, zodat hij zich weer wat beter voelde.

„Een vervelend begonnen dag", sprak hij terwijl hij de trap afdaalde. „Maar dit soort dingen kan gebeuren."

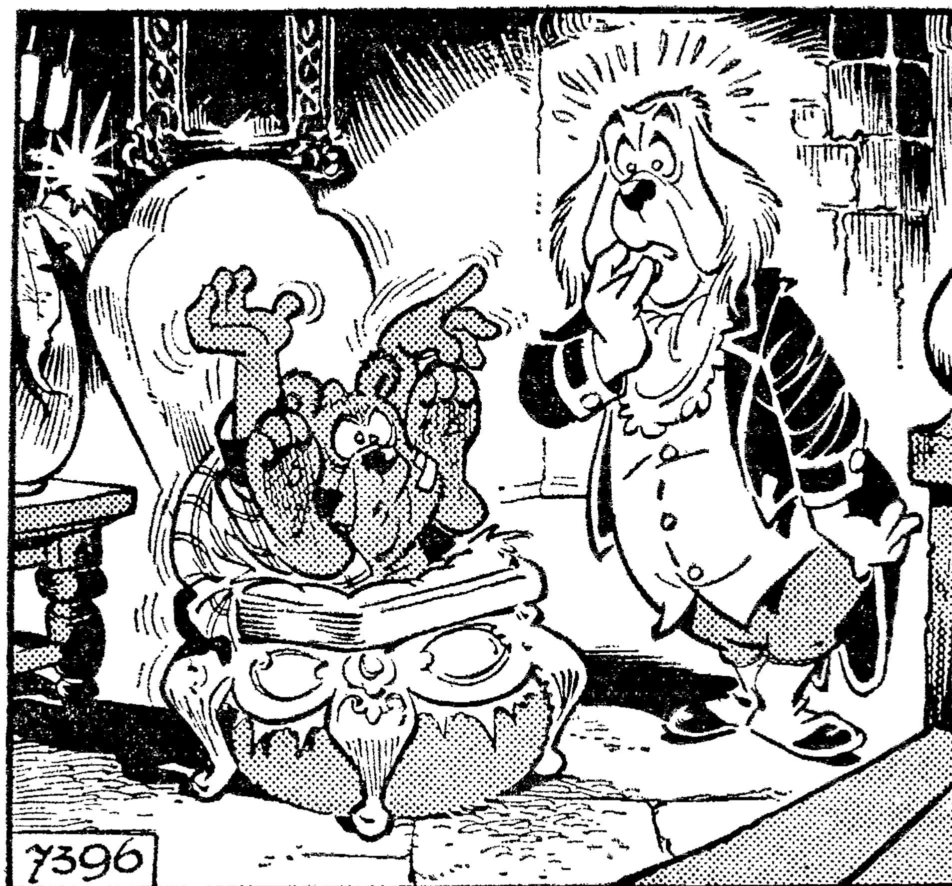
„Pas op, heer Olivier!", riep Joost schrikkend naar boven. „Kijk uit! U kunt een ongeluk krijgen, met uw goedvinden!"

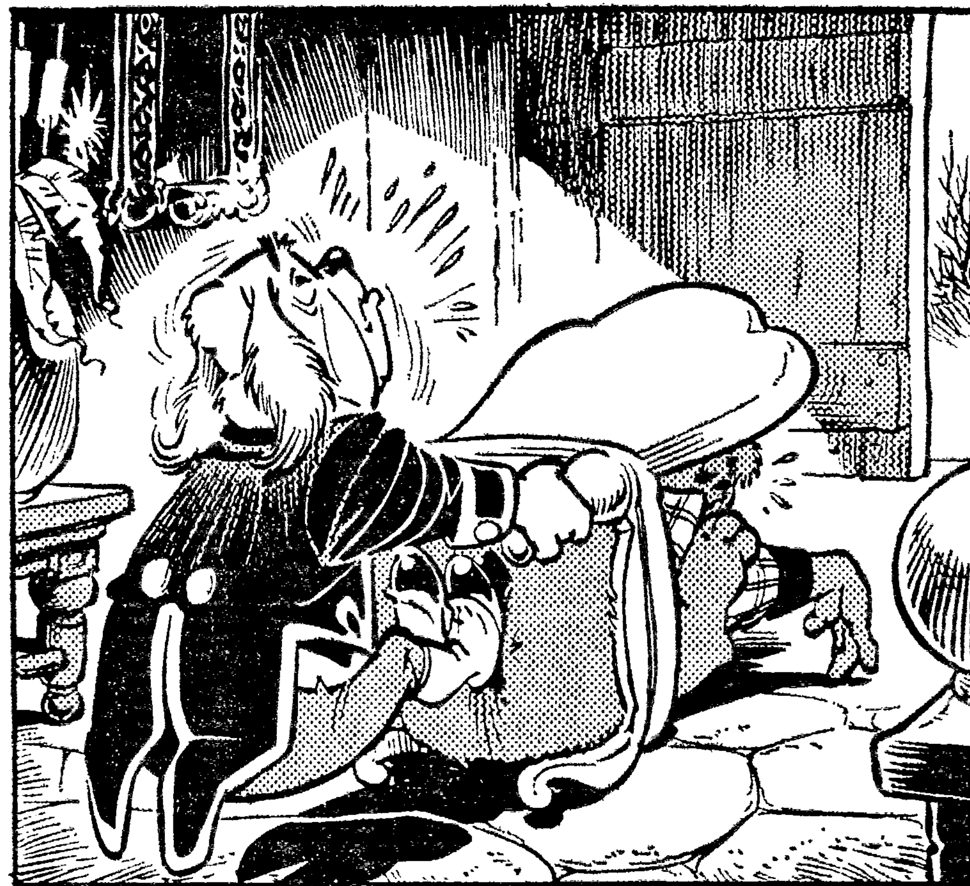
„Onzin", hernam heer Bommel. „Ongeluk bestaat niet. Alles heeft een logische verklaring."

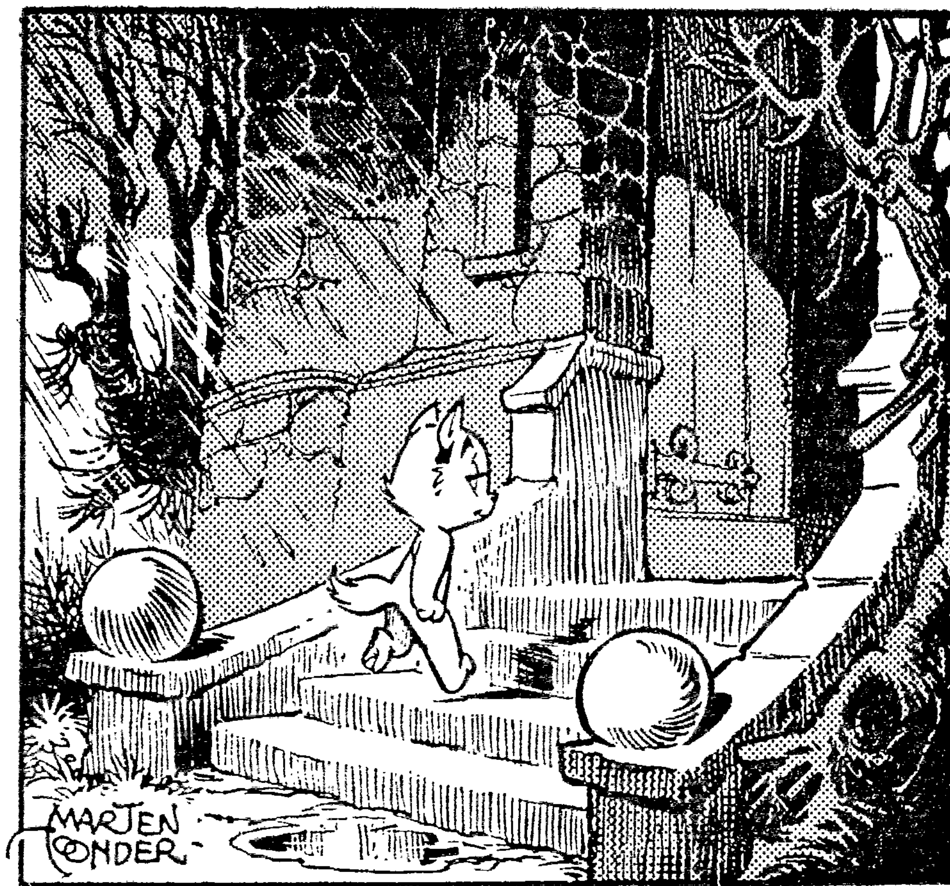
Zo sprekende stapte hij op de stoffer die de bediende daar had laten liggen, en verloor de vaste grond onder de voeten. Met een akelige gil bonkte hij een keer op een traptrede en maakte toen een reuzenslinger door de lucht.

Het was duidelijk, dat dit slecht zou aflopen als er geen hulp kwam opdagen; maar gelukkig verloor de toegewijde bediende zijn hoofd niet. Met grote tegenwoordigheid van geest greep hij een gemakkelijke stoel en terwijl hij die voor zich uit duwde, snelde hij op de trap toe. Hij kwam maar net op tijd, want net toen hij de onderste trede bereikt had, kwam de vallende heer met zo'n kracht omlaag, dat hij door de zitting van het meubel zakte en dreunend de grond raakte.

De gesprongen veren pingelden zachtjes na en stofwolken ontsnapten uit de vernietigde pluche, maar verder was alles even héél stil.

7396 Toen de echo's van heer Bommels val waren weggestorven, waagde Joost het een blik op zijn meester te slaan.

''Hoe bestaat het?'', prevelde hij. ''Dit is te veel! Het is niet normaal, als ik me zo mag uitdrukken..''

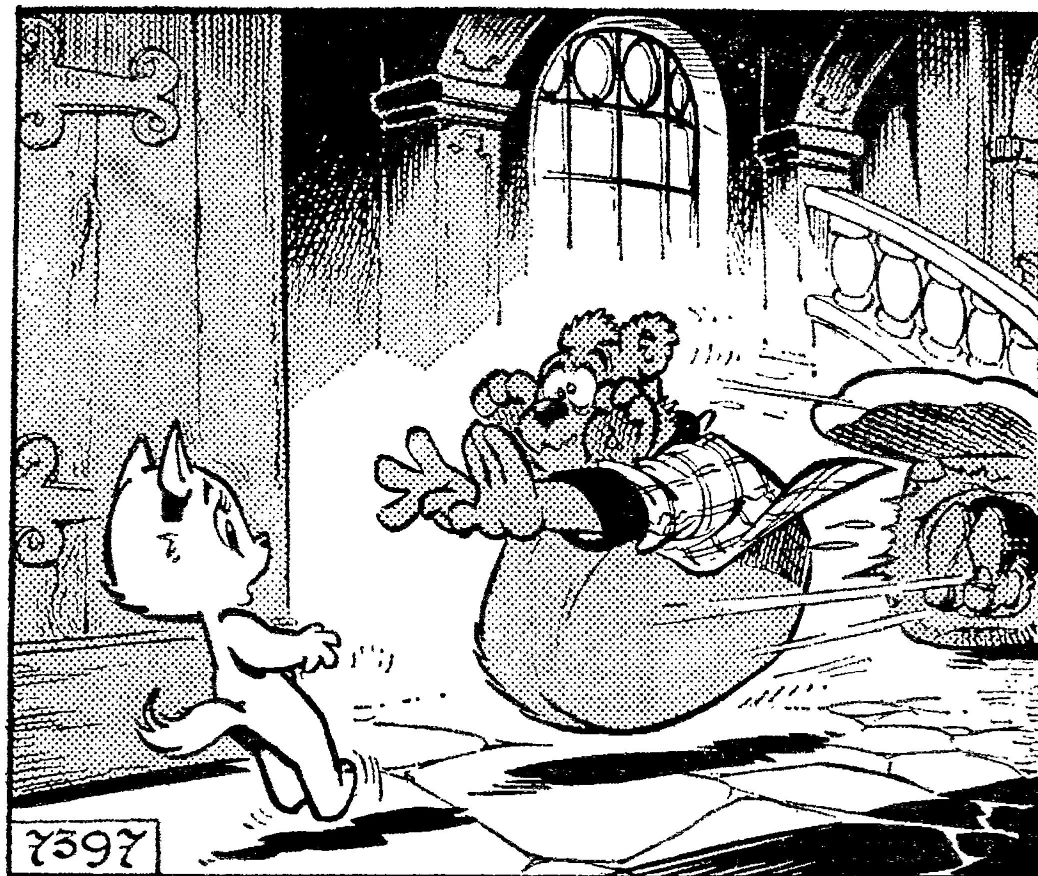
''H-heel normaal'', stamelde heer Ollie moeilijk uit zijn zetel. ''Bhen van trap gefallen... heel ghewoon. Maar tese houding isj niet fol te houden foor iemand van mijn stand. Haal me eruit, Joojst!''

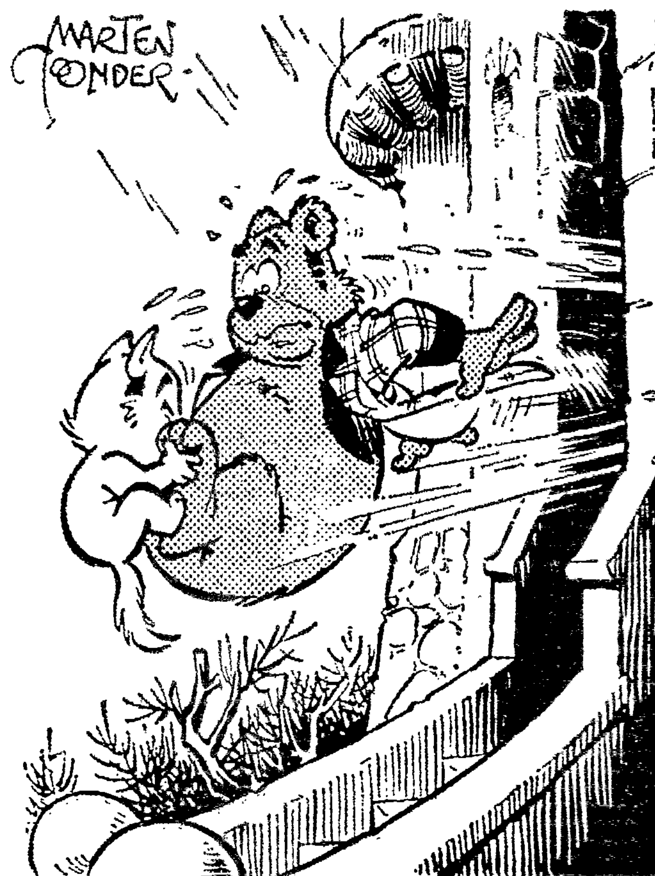
De knecht trachtte te gehoorzamen, maar zijn meester was dusdanig in de gemakkelijke stoel beklemd geraakt, dat het gewone trekken en duwen niet hielp. Daarom legde hij ten einde raad het meubel voorover op de grond, en terwijl hij zich vasthield aan de poten, begon hij met grote kracht tegen het ondereinde van zijn werkgever te duwen.

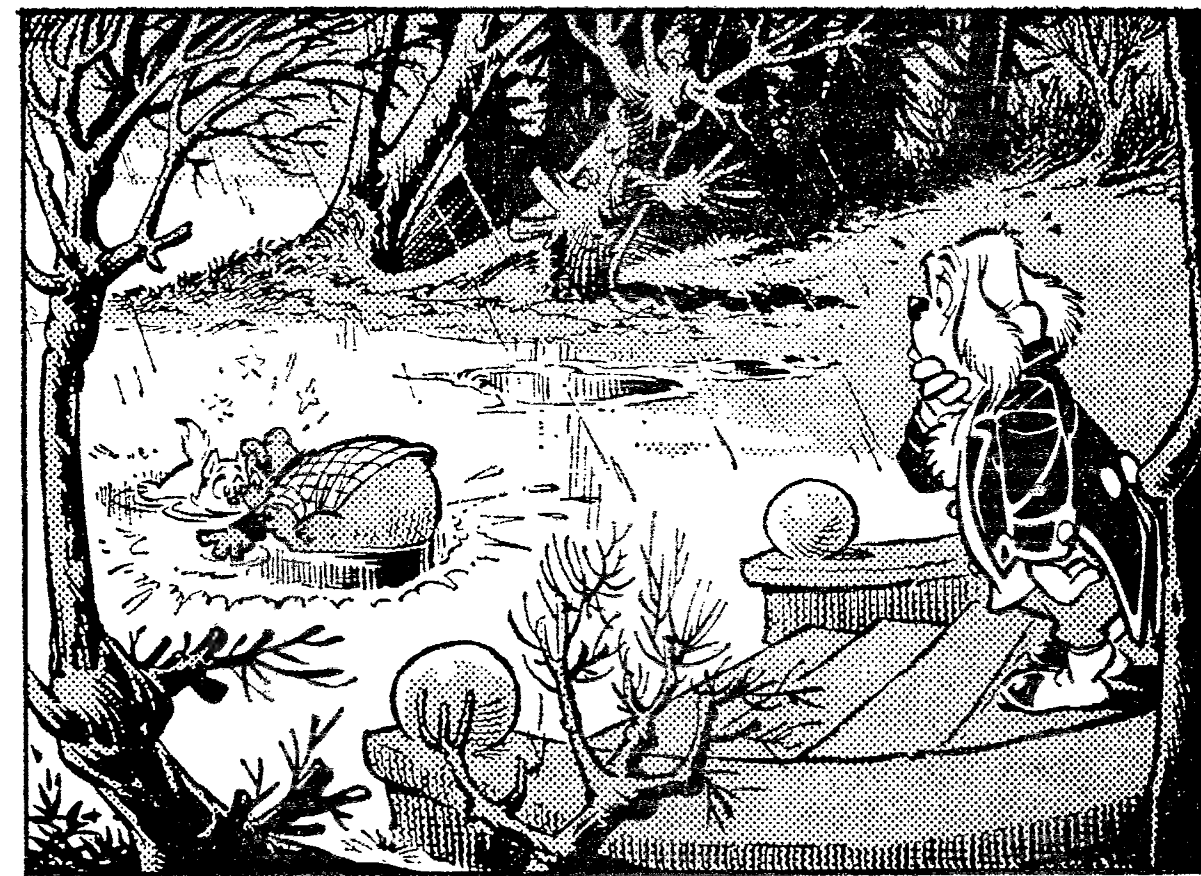
''Tat gaaht so niejt!'', klaagde heer Bommel. ''Haal liever te meupelmaker! Of te dokter!''

''Dit is de enige manier'', hijgde Joost, sterk drukkend. ''Het is alles zeer betreurenswaardig, en meer dan van mij verwacht kan worden. Maar ach, na 30 jaren trouwe dienst kan ik u niet in uw lijdensbeker alleen laten...''

Zo sprekende spande hij zich tot het uiterste in — en terwijl er enige beweging in de massa van heer Ollie kwam, beklom Tom Poes de stoep van slot Bommelstein om eens te kijken hoe zijn vriend het maakte.

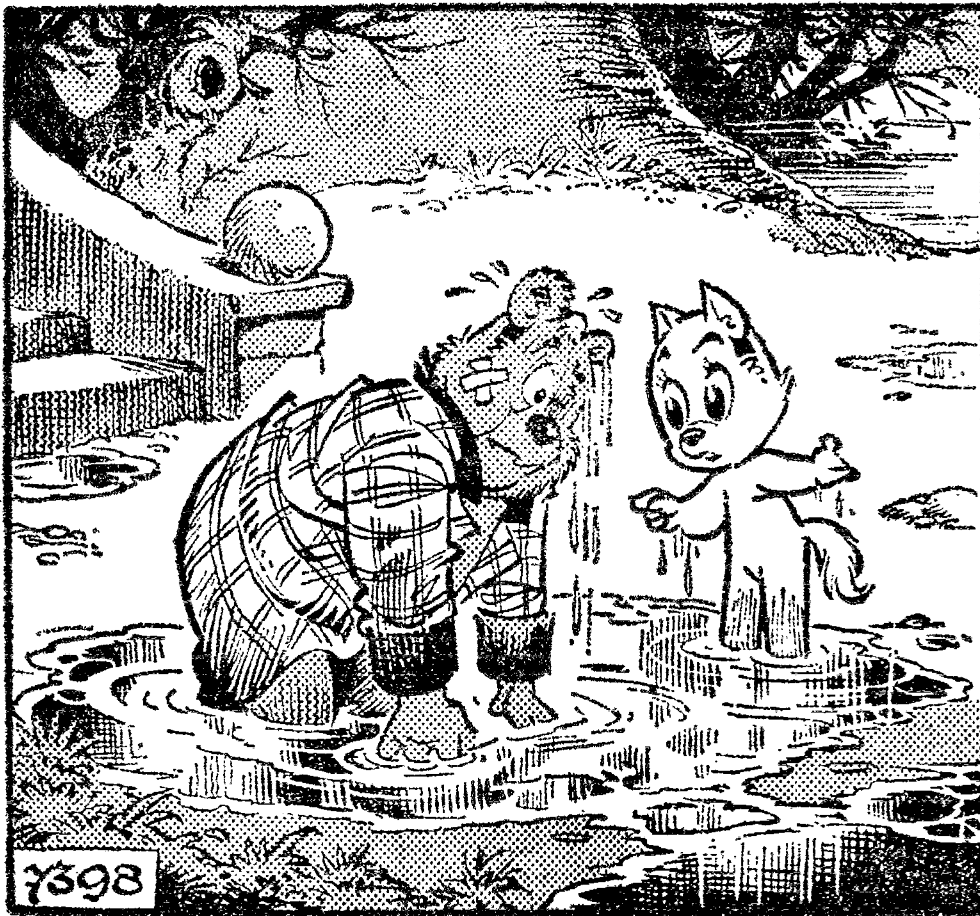

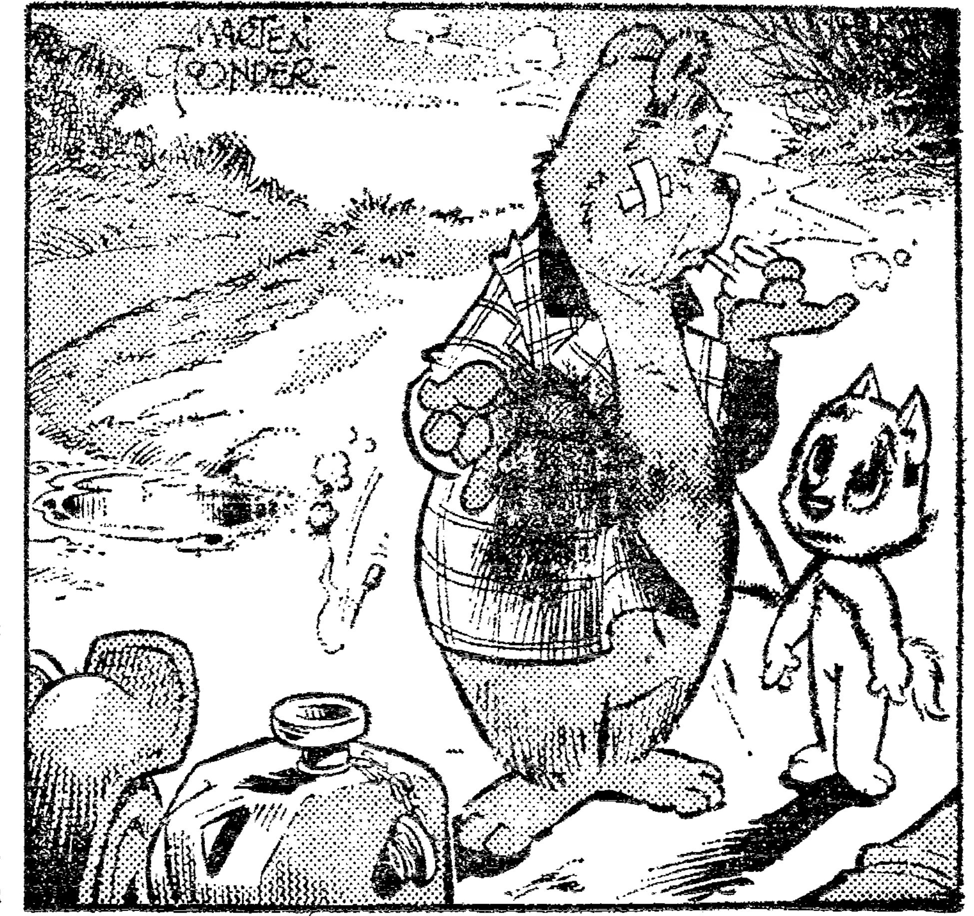
7397 Het was al een tijd geleden dat Tom Poes op Bommelstein geweest was en daarom meende hij dat het tijd werd om zijn vriend eens op te zoeken. De voordeur stond aan, en terwijl hij die verder openduwde riep hij opgewekt: ''Heer Ollie! Bent u daar?''

Op hetzelfde moment zag hij de gezochte tot zijn grote schrik op zich af komen vliegen. Joost was er namelijk in geslaagd om zijn werkgever uit het houtwerk van de stoel te drukken, en door de grote spanningen had de ongelukkige een snelheid gekregen die hem boven de fris geboende vloer naar de openstaande deur deed suizen. Tom Poes werd in deze vlucht meegevoerd, zodat ze even later met z'n tweeën door de buitenlucht vlogen en een eind verder in een plas tot rust kwamen.

De trouwe bediende had met gesloten ogen en bevende lippen het verloop van de gebeurtenissen afgewacht, doch toen de geluiden verstorven waren, trok hij zijn jas recht en waagde zich op het bordes om een blik op de toestand te werpen.

''Waar moet dit heen?'', vroeg hij zich met grote bezorgdheid af. ''Heer Olivier zegt nu wel dat alles logisch te verklaren is, maar hij is toch wel erg bevattelijk voor ongelukken. Dit gaat nu de hele morgen al aan, en het duurt nog lang voordat de avond valt. Ik houd mijn hart vast voor de toekomst, als men mij toestaat!''

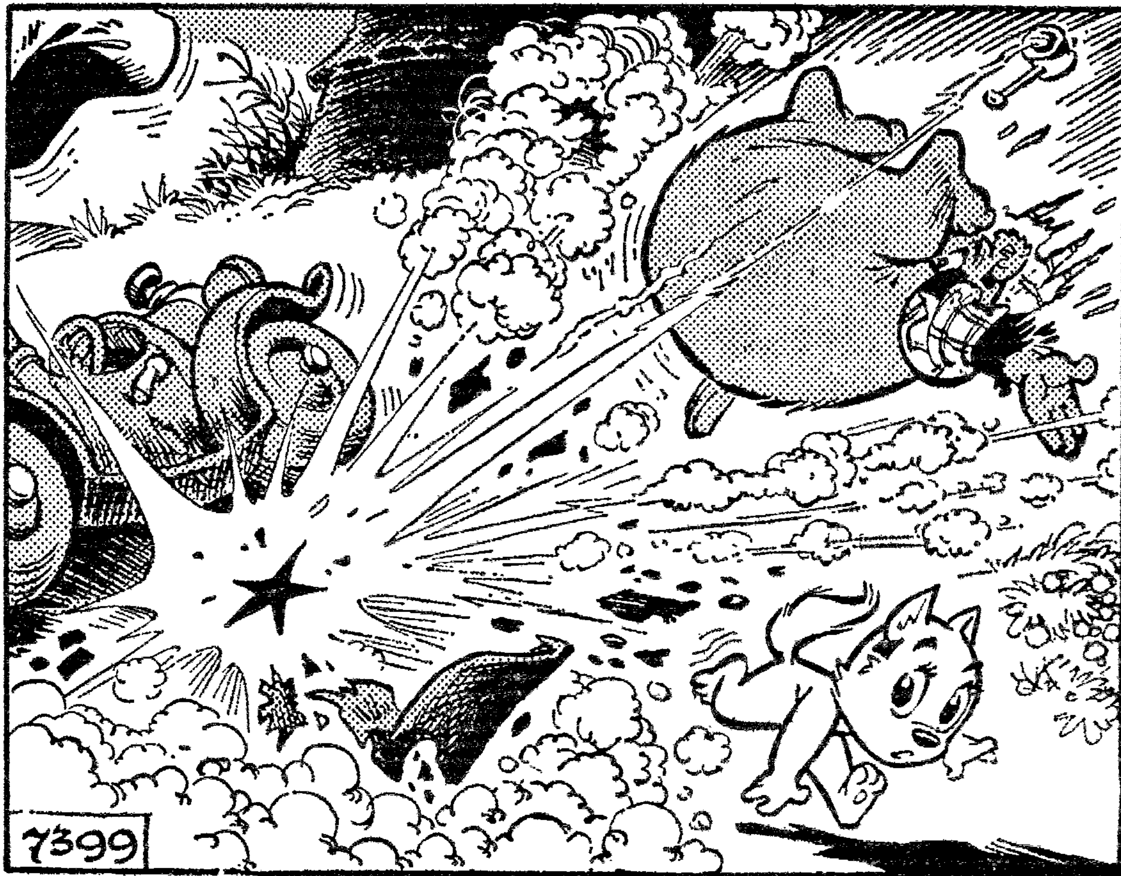

Heer Bommel is de tel kwijt. Hij hoopt maandag hersteld te zijn.

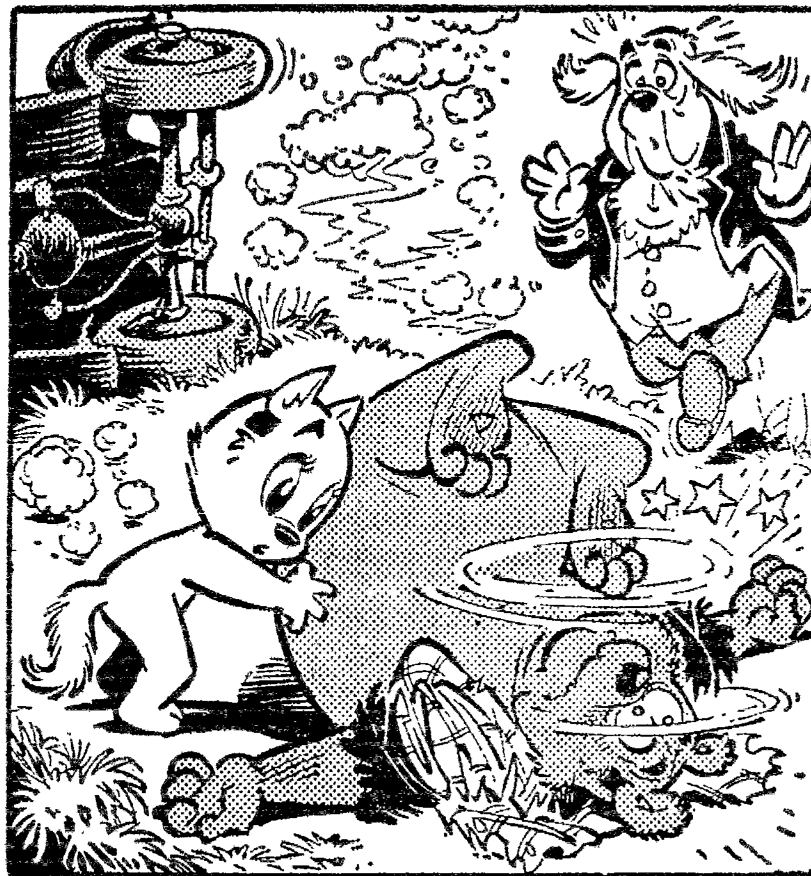
7398. Toen heer Bommel na een poosje overeind begon te krabbelen was hij tamelijk verwilderd. Behalve door een blauw oog en een pleister werd zijn uiterlijk ontsierd door een buil en een vuile jas. Maar het ergste waren natuurlijk zijn inwendige kneuzingen.

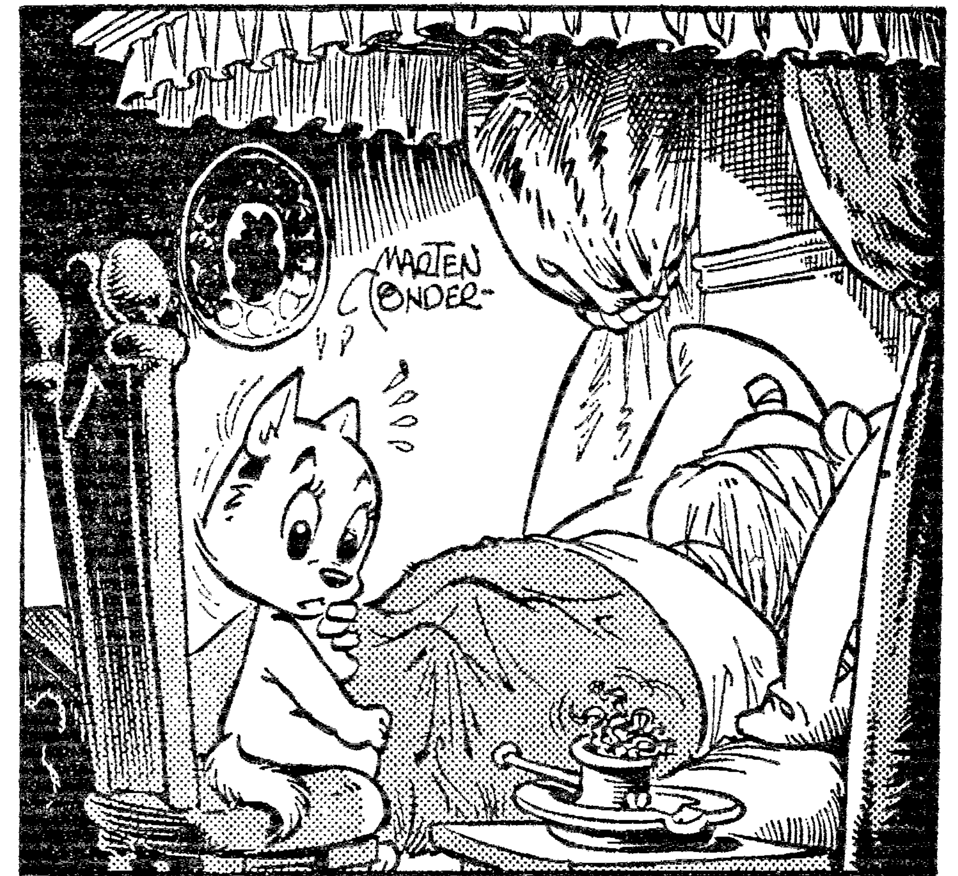
„Joost is te ver gegaan", sprak hij met bevende stem. „Stel je voor; met platte schoenen heeft hij me uit mijn stoel geschoten, zodat het een wonder is dat ik ongebroken op kan staan". „Wat is er eigenlijk aan de hand?" vroeg Tom Poes. „U ziet er uit alsof u een ongeluk heeft gehad. En waarom heeft Joost u geschoten?"

„Dat is een heel verhaal", zei heer Ollie ontwijkend. Hij had een pijp gestopt en probeerde die op te steken. „De tabak is al nat geworden", vervolgde hij. „In die plas natuurlijk. Ach, alles heeft een natuurlijke verklaring. Maar Joost maakt me zenuwachtig met zijn praatjes over het aantrekken van ongelukken. Vooral omdat alles vanmorgen een beetje tegenviel en omdat er een vogelnest was dat „kwink" zei. Ik zou het bijna geloven, als heer zijnde die het in het donker van het nachtelijk woud toch al moeilijk genoeg heeft gehad".

Hij hield de pas in, en terwijl hij Tom poes bekommerd aankeek om sten te krijgen, wierp hij zijn lucifer in de opening van een bezineblik. Daardoor kreeg Tom Poes geen tijd om te antwoorden, ook al zou hij het gesprokene hebben begrepen.

7399 Heer Bommel stak zijn pijp aan en de lucifer die hij achteloos weggooide, kwam in een goed gevuld benzineblik terecht.

De gevolgen waren verschrikkelijk, dat valt te begrijpen. Er klonk een donderende knal en het blik spatte in rook en vlammen uit elkander. Tom Poes, die een beetje terzijde stond, kon gelukkig nog weg springen, maar heer Ollie bevond zich precies in de baan van de ontploffing zodat hij achterover geworpen werd en dreunend tegen de grond sloeg.

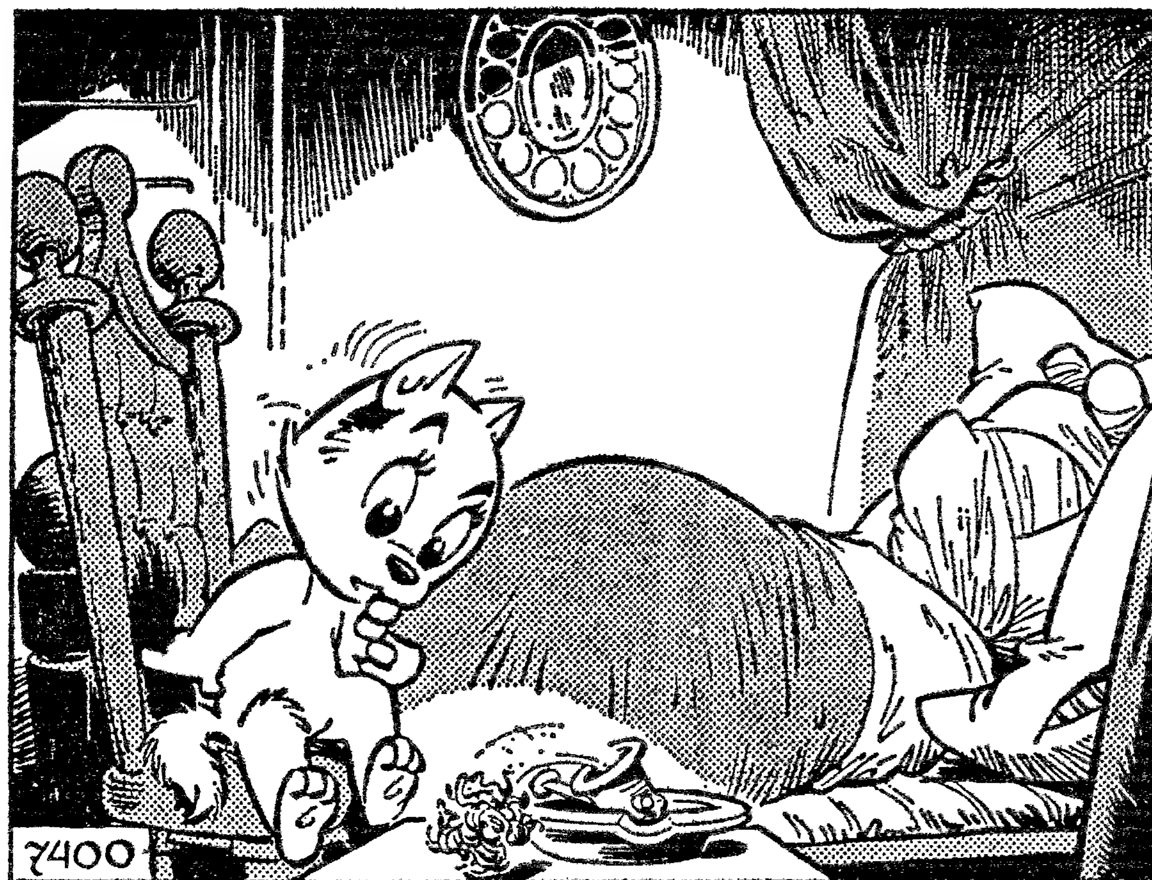
Tom Poes naderde hem bezorgd, en ook de bediende Joost, die de explosie in de keuken waarnam, snelde ontsteld toe.

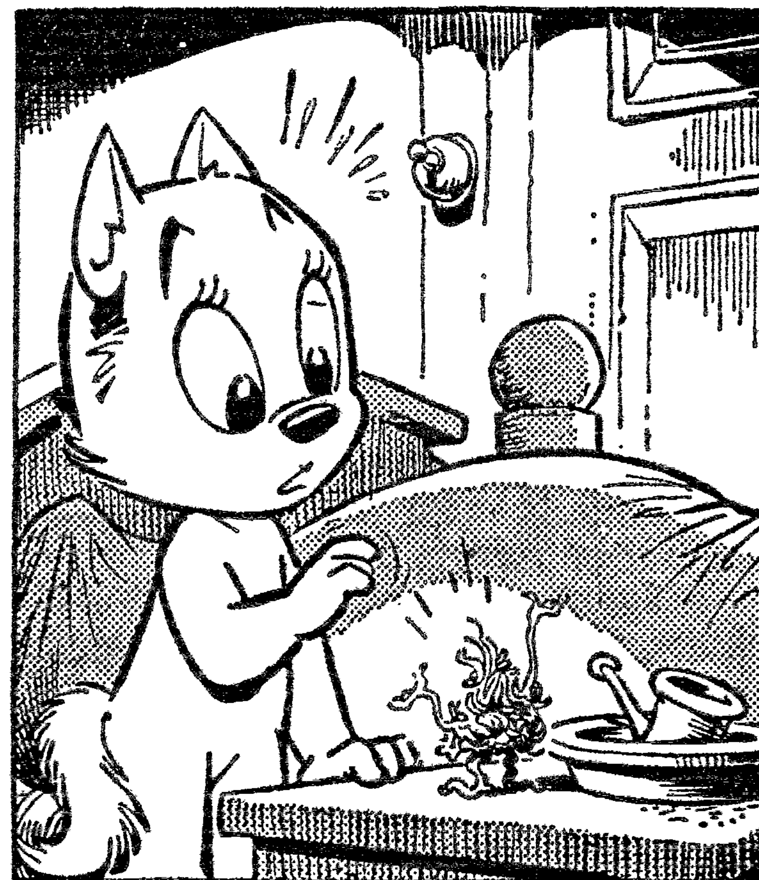
„Natuurlijk heer Olivier weer!'' riep hij reeds van verre. „Dit gaat nu al de hele morgen aan, met uw goedvinden. Wat moet hiervan het einde zijn, jonge heer? Ik houd mijn hart vast, als u mij toestaat.''

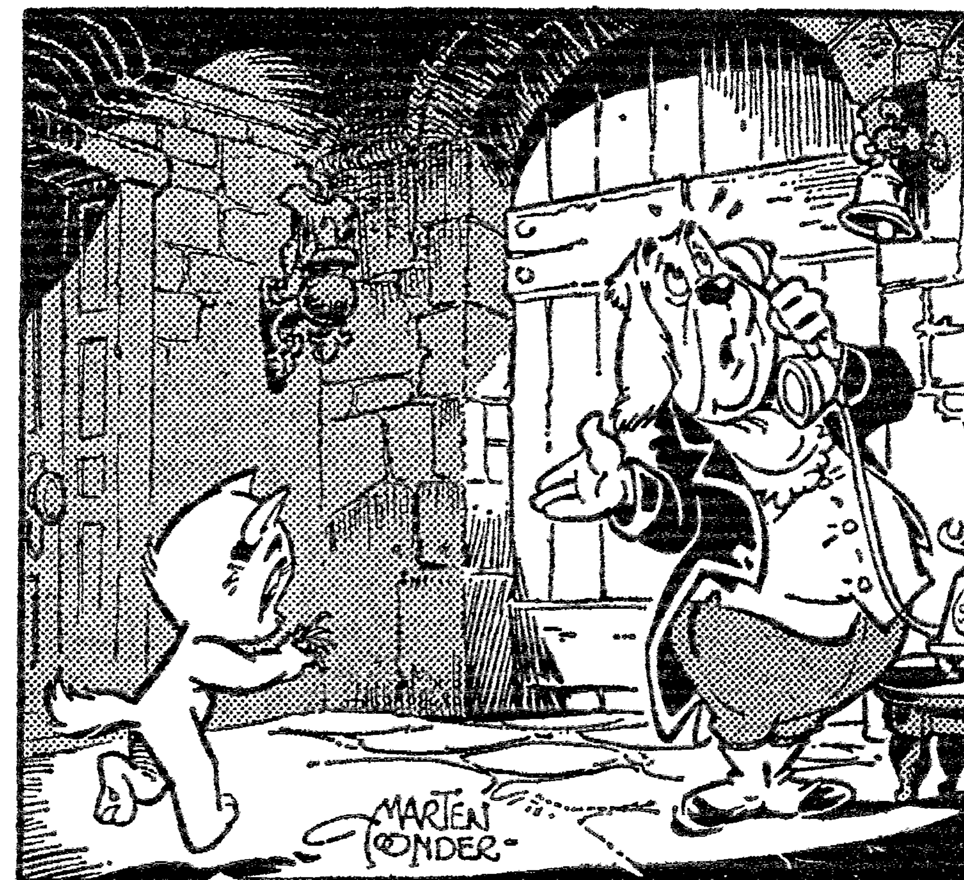
„Hm'', zei Tom Poes. „De hele morgen al, hè? Daar moet haast wel iets vreemds achter zitten. Maar eerst zullen we hem voorzichtig naar binnen dragen om hem te kunnen verbinden. De stakker is helemaal geschroeid en verdoofd.''

Dat was een verstandig voorstel, en met enige moeite gelukte het om het ten uitvoer te brengen. Een half uurtje later lag de ongelukkige heer dan ook in windsels gehuld op het bed, dat Joost van een nieuwe matras had voorzien.

Tom Poes was naast de patiënt gaan zitten, want hij was van plan om zo gauw mogelijk te weten te komen wat er eigenlijk met hem aan de hand was. Hij luisterde geduldig naar de ademhaling die piepend uit de verbanden ontsnapte, maar na een poosje trok ook een licht geritsel zijn aandacht. Het kwam uit heer Bommels pijp die in een asbak naast het ledikant lag, en toen hij verbaasd toekeek zag hij, dat de tabak bezig was uit de pijpekop omhoog te rijzen.

7400 Tom Poes wachtte geduldig op het bijkomen van heer Bommel, want hij wilde hem zo gauw mogelijk vragen wat er aan de hand was. Maar plotseling werd de stilte in het ziekenvertrek verbroken door een ritselend geluid. Het werd veroorzaakt door de tabak in heer Ollies pijp die krullerig omhoog rees en ten slotte met een plop op het nachtkastje belandde.

„Hela!'' riep Tom Poes uit. „Wat moet dat? Wat is er met die pijp aan de hand?''

Het propje tabak rees overeind op twee draderige pootjes en gebaarde met een ragdun armpje.

„Kwink'', zei het met een ritselend stemmetje. „Kwink. Op het ogenblik even werkloos door stilligtoestand van ongelukkige. Kan even uitblazen. Is wel nodig, want werk van Kwink is zwaar.''

Tom Poes sprong op en boog zich onthutst over het eigenaardige ge figuurtje heen.

„Kwink?'', herhaalde hij,. „Wat is het werk van een kwink dan wel?''

Deze vraag verbaasde het wezen, dat was duidelijk.

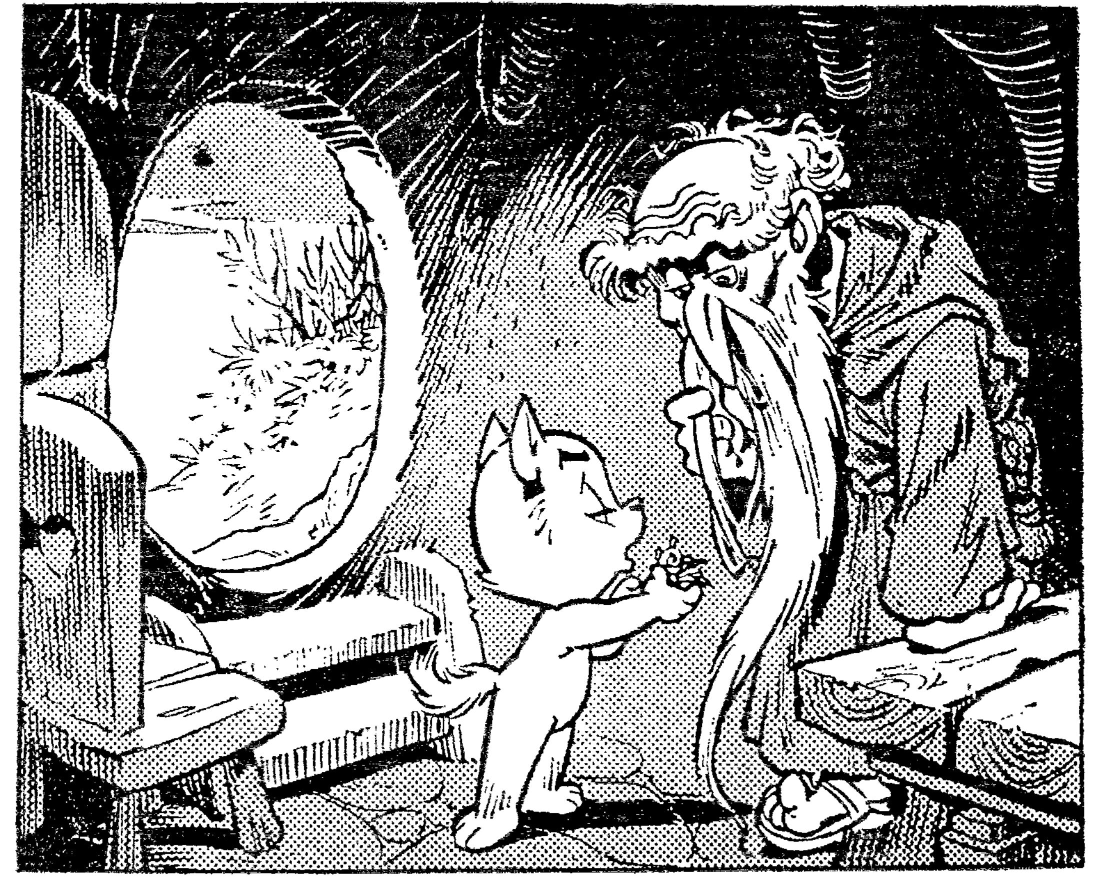
„Kwinken natuurlijk!'', riep hij uit. „Ongelovige kwinken totdat hij ongelukkige wordt. En ongelukkige wordt meestal gelovige.''

Tom Poes had genoeg gehoord. Hij stak bliksemsnel zijn hand uit en greep het propje tabak voordat dit een poging had kunnen doen te vluchten. Daarop liep hij er vlug mee naar beneden en doorkruiste de hal, waar Joost juist bezig was heer Ollies geneesheer te ontbieden.

7401 Tom Poes herinnerde zich heer Bommels opmerking, dat hij de vorige nacht in het woud geweest was en het daar erg moeilijk had gehad. Daarom liep hij rechtstreeks naar het Donkere Bomen Bos, met de prop tabak in de hand om de kwink terug te brengen naar de plek waar hij vandaan kwam. Toen hij dan ook een eindje tussen de stammen door gelopen had hield hij de pas wat in en opende zijn hand een beetje.

,,Waar kom je vandaan?'' vroeg hij streng. ,,Waar woon je''

Er kwam geen antwoord en wat hij in zijn hand had leek het meeste op een gewoon plukje tabak. Dat maakte hem natuurlijk ongerust, maar voordat hij de tijd had gehad om erover na te denken klonk er een krakende stem uit een huisje dat tussen de wortels van een grote boom lag.

,,Is er iets, mijn jongen?'', vroeg de grijsaard, die daar over zijn onderdeur hing. ,,Wat praat je in je vuistje? Geloof je, dat die je kan verstaan? Dat is goed; ik houd van gelovigen.''

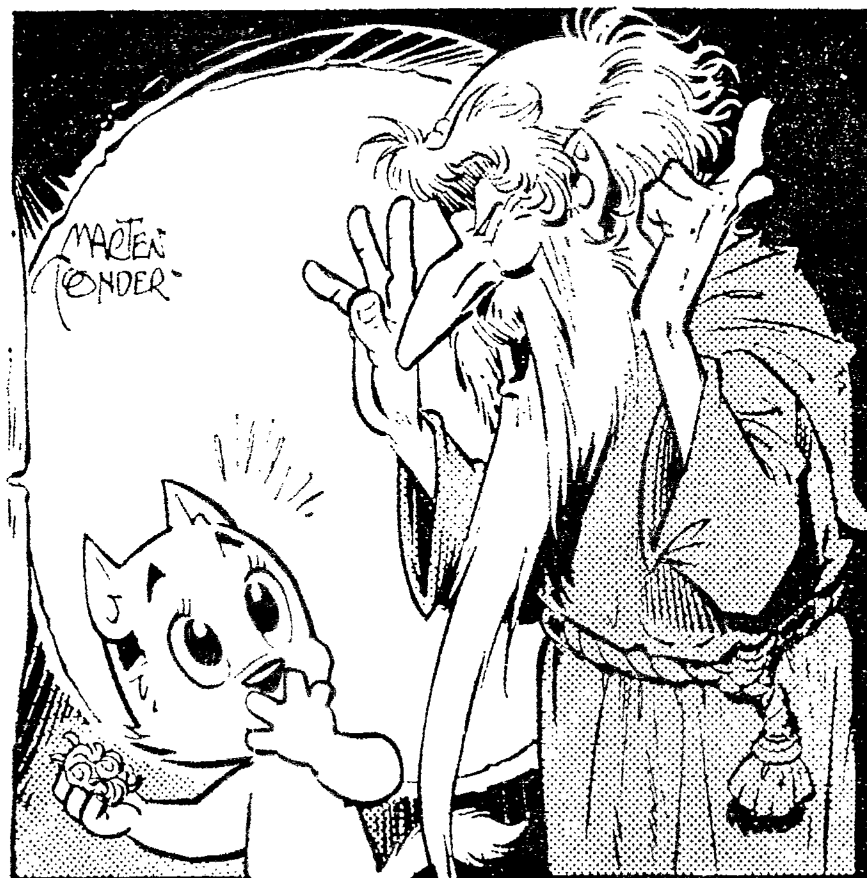
,,Hela!'' zei Tom Poes, die door deze woorden getroffen werd. ,,Bent u misschien degene die kwinken aan ongelovigen geeft?''

,,Aan mini-gelovigen'', verbeterde de oude. ,,Ja, die ben ik. Kom binnen.''

Tom Poes stapte een laag, klein vertrekje in en stak zijn hand uit.

,,Hier heb ik een van uw misselijke kwinken'', verklaarde hij. ,,Ik ben hier gekomen, om hem terug te brengen.''

7402 De grijsaard boog zich verbaasd over het plukje dat Tom Poes in zijn hand had en keek er bijziende naar.

,,Wat is dat?'', vroeg hij. ,,Wat kom je me brengen, zei je? Dat is toeback, mijn jongen — en ik smook niet.''

,,Dit is een kwink'', zei Tom Poes wrevelig. ,,Ik heb hem gevangen nadat hij heer Bommel van het ene ongeluk in het andere had gestort, en nu moet u hem weer terugnemen.''

Tot zijn verbazing barstte de oude in een hartelijk gelach uit.

,,Is dat het?'', riep hij. ,,Dan heb je het verkeerd begrepen. Een kwink kan tabak of stof of takjes of rommel gebruiken als hij zich zichtbaar wil maken. Maar daarom is die tabak nog geen kwink!''

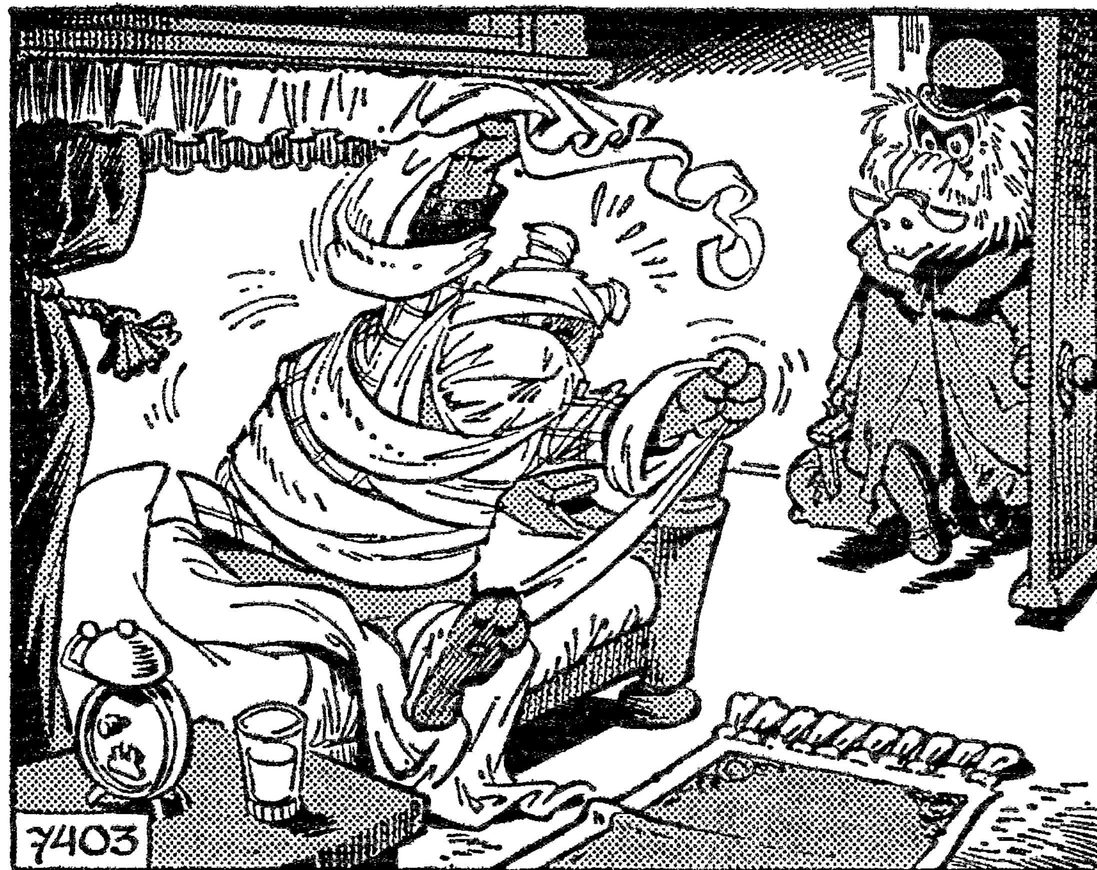
,,Ik dacht al zoiets, toen hij geen antwoord gaf,'' mompelde Tom Poes verslagen. ,,Maar waar is de kwink dan?''

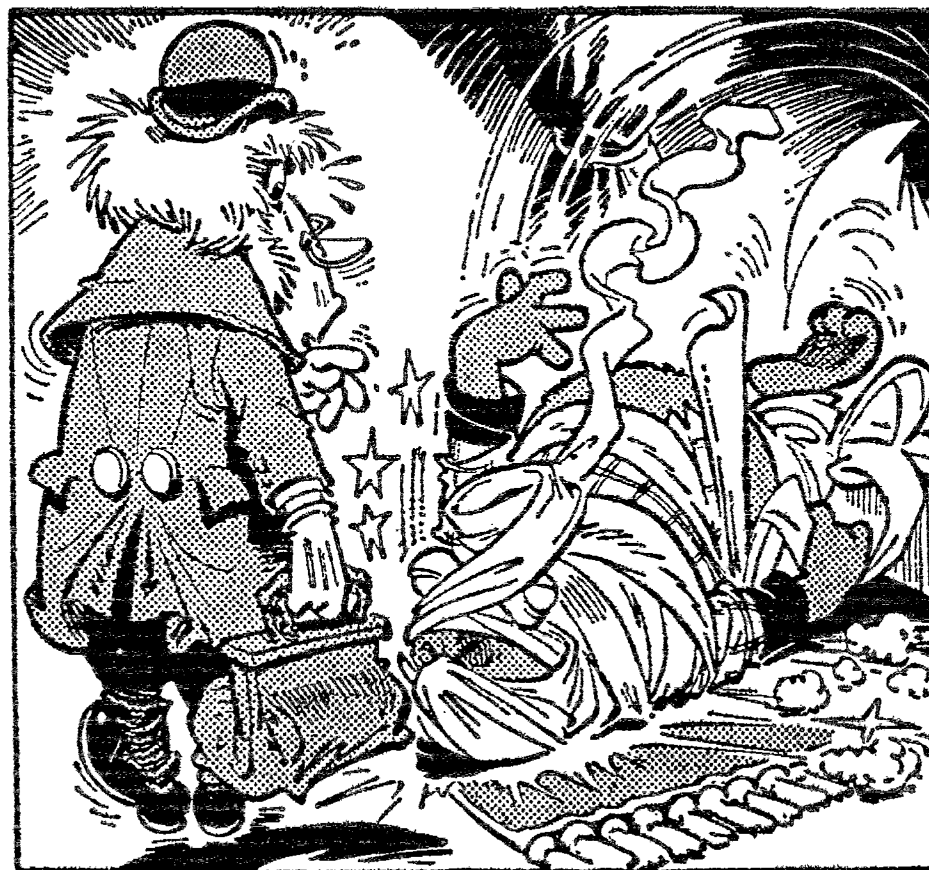
,,Die is nog steeds bij Bommel natuurlijk'', verklaarde de grijsaard. ,,En daar blijft hij totdat die gelooft, dat alles kan wat hij gelooft.''

Tom Poes schrok, want hij bedacht dat heer Ollie nu dus weer alleen en zonder hulp aan de kwink was overgeleverd.

Maar heer Bommel zelf stond daar niet zo bij stil, Hij was bijgekomen uit zijn verdoving, en toen hij ontdekte dat hij geheel door verbanden omgeven was begon hij die driftig af te wikkelen.

,,Wat is dat nu weer?'', vroeg hij zich ontstemd af. ,,Men kan als heer ook niet even het bewustzijn verliezen of men maakt er misbruik van door hem in de windsels te leggen.''

7403 Toen heer Bommel bijkwam, herinnerde hij zich niet onmiddellijk alles wat er die morgen gebeurd was. Hij voelde alleen dat hij geheel door verband was omwikkeld — en omdat dat hem een benauwd gevoel gaf begon hij zich er driftig van te ontdoen.

Maar dat viel niet mee; zijn zicht was ernstig belemmerd en aan het windsel kwam geen einde zodat het zich overal omheen slingerde en al spoedig een zeer verwarde indruk maakte. Juist op het moment, dat de verbonden heer vergeefs trachtte uit zijn legerstede te stappen, trad de dokter binnen.

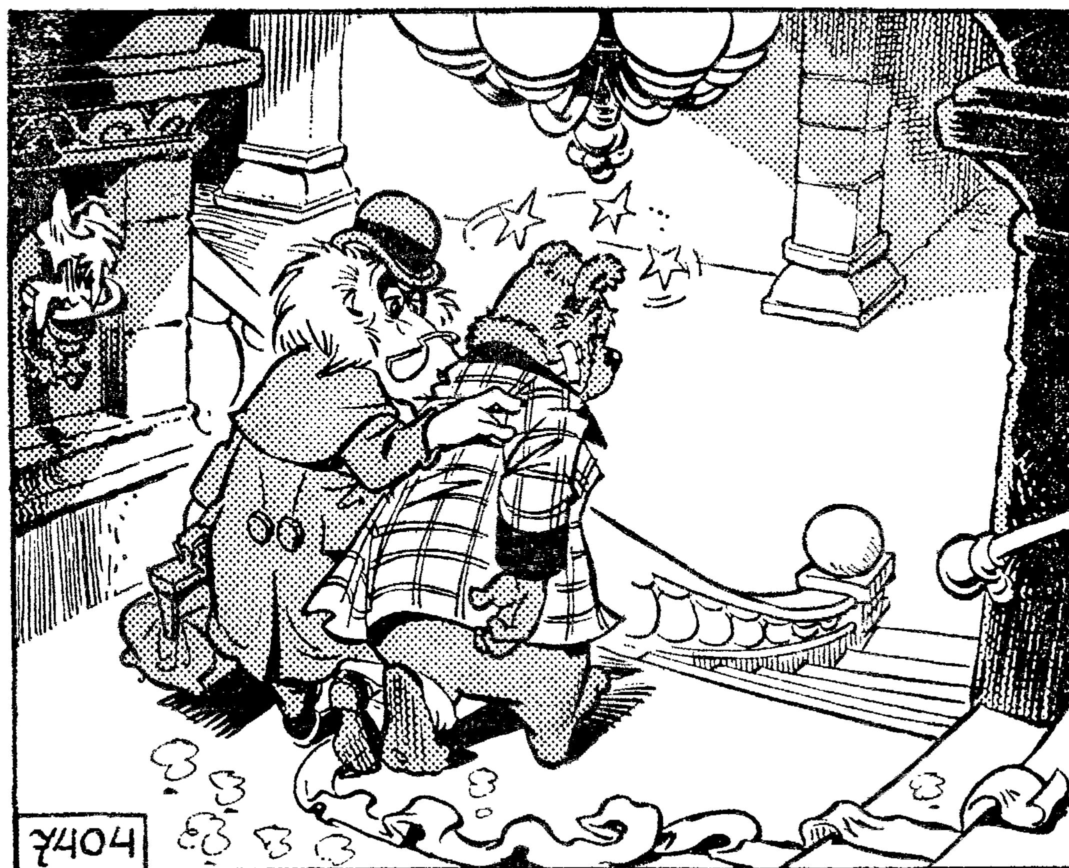
"Kijk, kijk", sprak deze monter. "We voelen ons weer wat beter, zie ik."

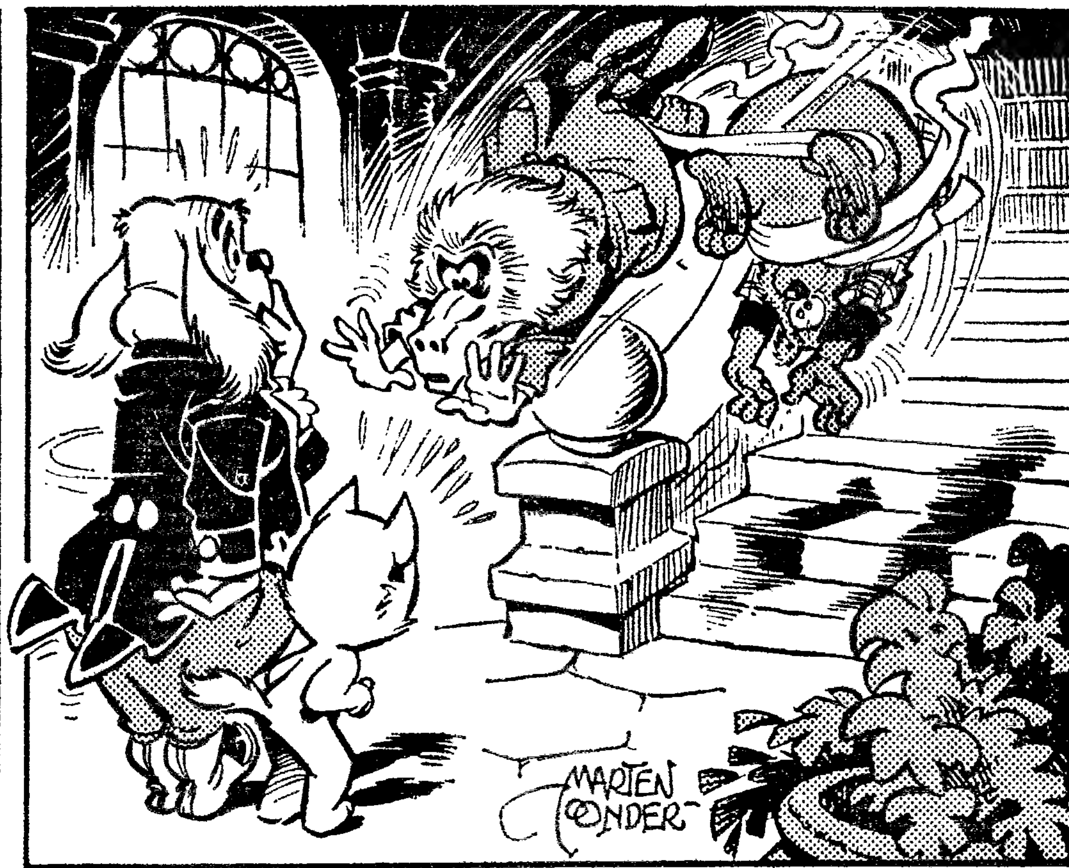
Heer Ollie antwoordde niet. Hij had met reuzenkrachten zijn linkerbeen uit het bed gestoken en viel nu met een akelige dreun voor de voeten van de arts op het vloerkleedje.

„Maar dat is heel onverstandig!", riep deze uit. "We moeten niet neerslachtig worden! Hoofd omhoog, ook al ziet alles er een beetje donker uit. Komaan, we zullen beginnen u uit het verband te halen, om uw kwetsuren eens te bekijken."

Zo sprekende voegde hij de daad bij het woord, zodat het lijdende gelaat van de patiënt zichtbaar werd.

"Ik v-voel me helemaal niet beter", stamelde deze klagend. "Het gaat h-helemaal niet zo goed met m-me... hoewel alles logisch te verklaren is — uit een s-samenloop van omstandigheden, bedoel ik. Het k-komt allemaal van de perzik van Wammes Waggel, als u begrijpt wat ik bedoel..."

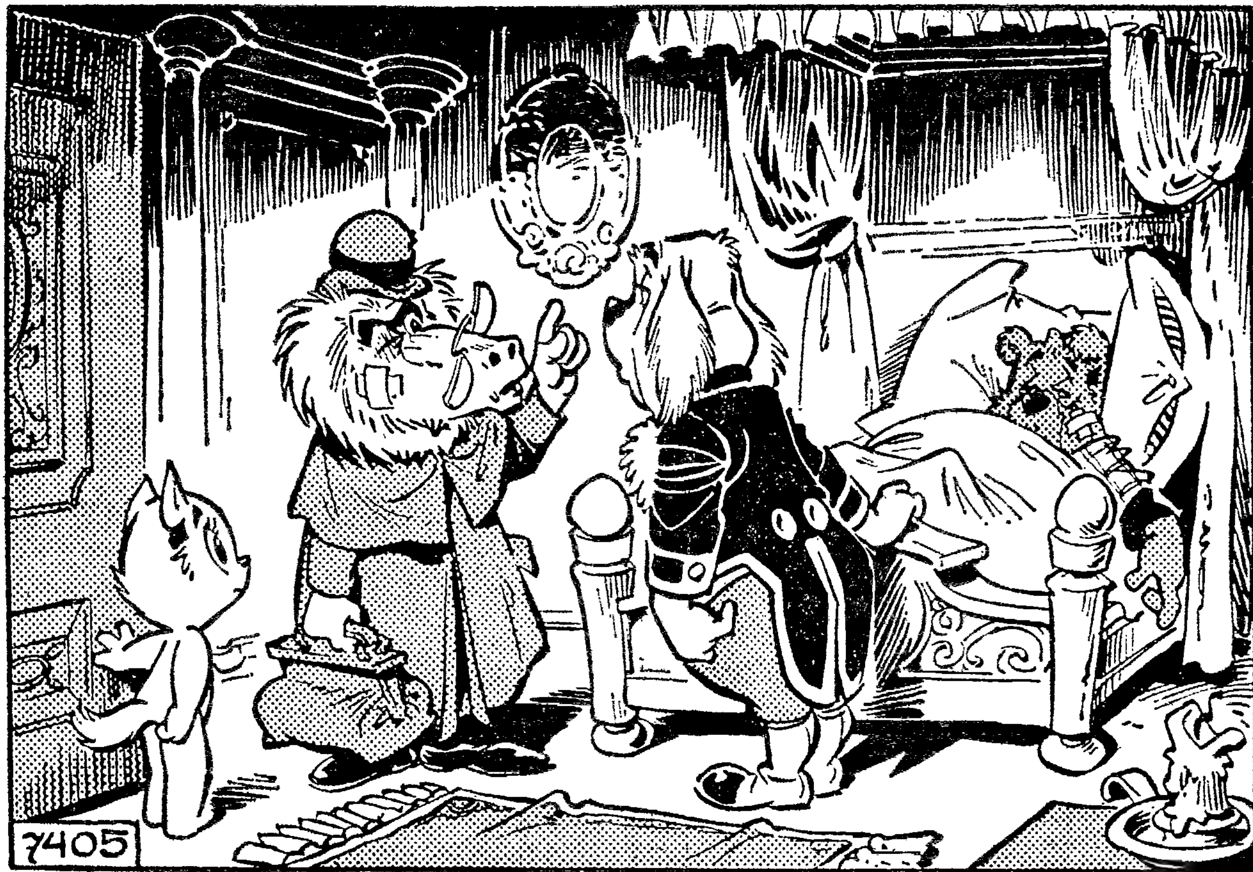

7404 De dokter had heer Ollie uit zijn verband bevrijd, zonder te merken dat de windsels zich op een slordige wijze om zijn eigen voet en die van zijn patiënt hadden geslingerd.

"Zo", sprak hij, nadat hij heer Bommels geschroeid gelaat van enige pleisters had voorzien. "De builen en schrammen helen vanzelf wel; daar hoeven we ons niet zo ongerust over te maken. En verder moeten we vooral voorzichtig zijn. U bent ernstig geschokt, meneer Bommel. Maar rust en ontspanning zullen u er wel gauw weer bovenop helpen. Alles een beetje kalm aan doen, vooral het traplopen."

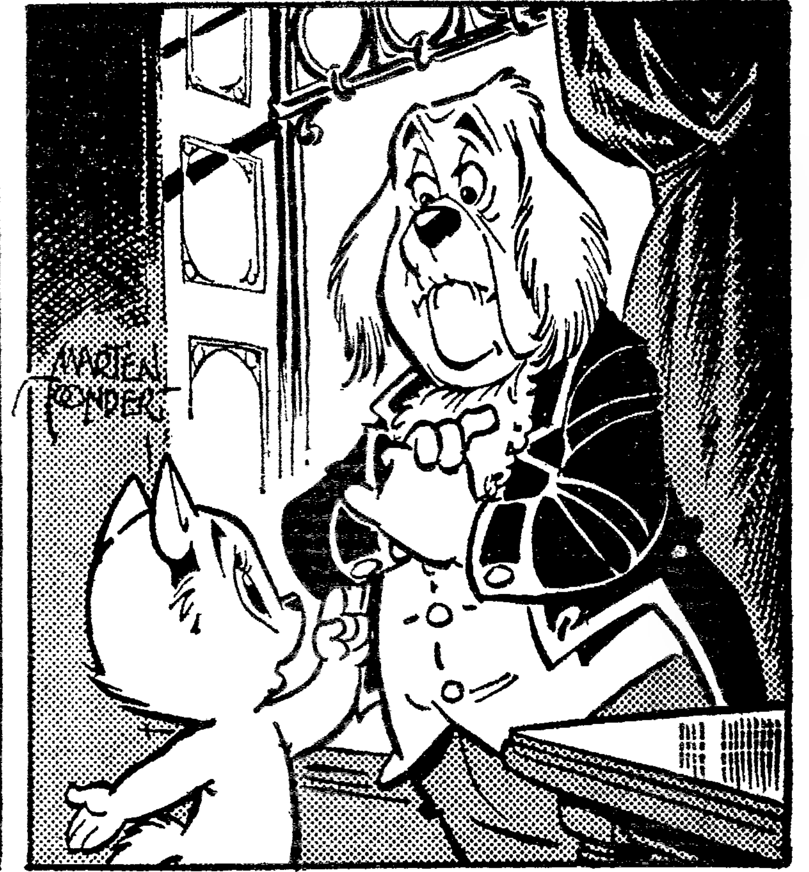
Zo sprekende leidde de geneesheer de lijder de gang door, juist op het moment dat de bel ging. Het was Tom Poes die zich terug gehaast had naar Bommelstein, omdat hij erg ongerust was.

„Heer Ollie is in gevaar", zei hij toen Joost opendeed. „Ik dacht, dat ik de kwink te pakken had, maar dat was niet waar. Hij moet hier nog zijn — en daarom kan er van alles gebeuren."

"Dat is heel betreurenswaardig", begon de bediende ongerust, maar verder kwam hij niet omdat een donderend lawaai achter hem zijn aandacht trok. Het waren heer Bommel en zijn arts, die gestruikeld waren over het verband, en die nu botsend en bonkend van de trap stortten.

7405 Niet lang daarna lag heer Ollie opnieuw te bed. De dokter had hem, met voorbijzien van zijn eigen kwetsuren, gezwachteld en bepleisterd en voorzag nu de bediende Joost van richtlijnen.

''De patiënt is ernstig verzwakt door een dubbele schok'', sprak hij. ''Het komt mij voor, dat hij van de ene fataliteit in de andere geraakt is. Een ernstig geval. Elke beweging die de lijder maakt, kan tot een catastrofe leiden. Daarom schrijf ik voorlopig algehele bedrust voor. En behandel hem voorzichtig; de mogelijkheid van besmetting is niet uitgesloten.''

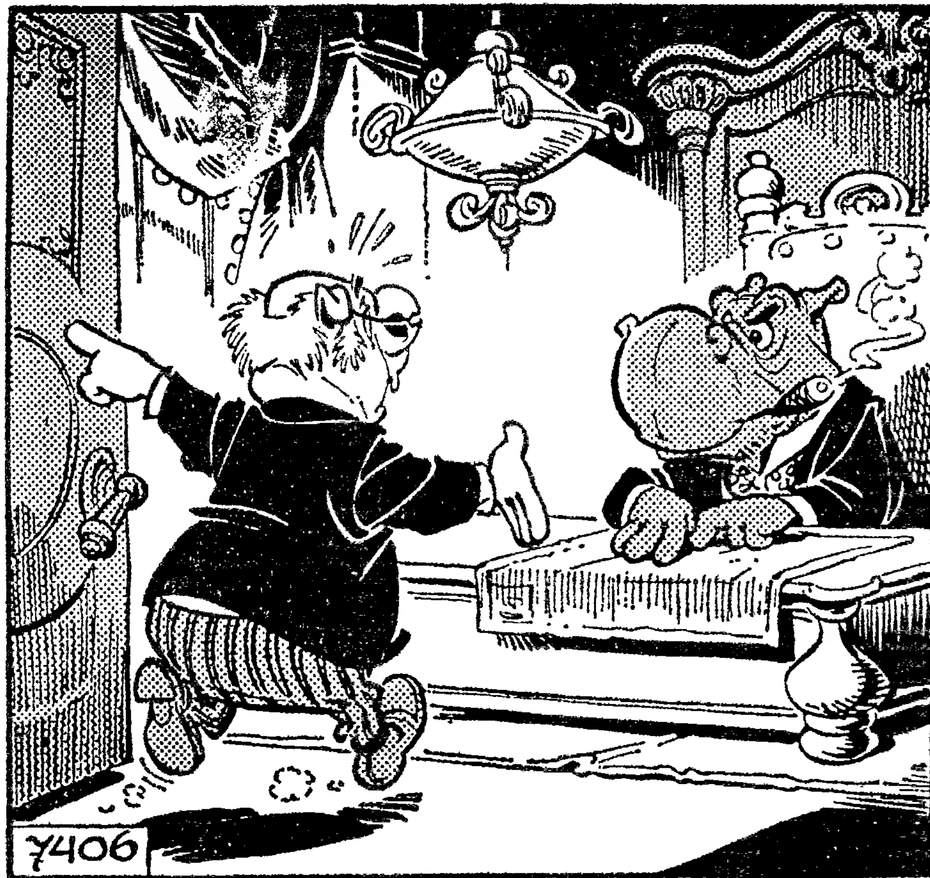
''Besmetting?'', herhaalde Joost ongerust. ''Bedoelt u, dat het kan overslaan, met uw goedvinden?''

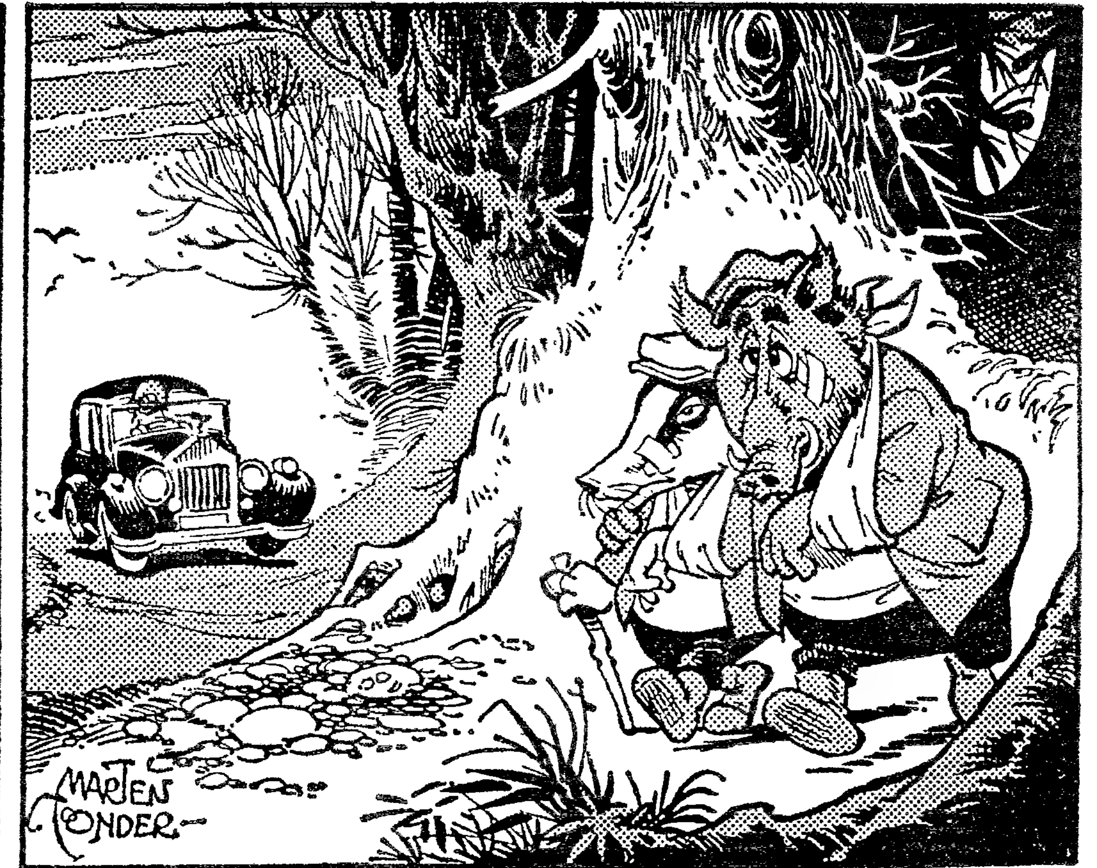
''Het is niet onmogelijk'', besloot de arts. ''Let op mogelijke symptomen. Ik kom morgen terug. Goede dag.''

Na deze woorden verliet hij het door rampspoed bezochte pand en even later kon men hem horen wegrijden.

''Besmetting'', prevelde de knecht in de stilte van het ziekenvertrek. ''Dat is zeer betreurenswaardig, als ik me zo mag uitdrukken! Ik geloof niet, dat ik de kwaal van heer Olivier zou overleven.''

''Ik geloof er niet aan'', zei Tom Poes geruststellend. ''Heer Bommel is met een kwink opgescheept; een soort plaaggeest. Waarom weet ik nog niet, en ik kan niet veel doen voordat ik dat weet. Laten we nog maar even geduld hebben, Joost.''

7406 Burgemeester Dickerdack zat ingespannen een kaart te bestuderen, toen zijn ambtenaar eerste klasse na een korte klop binnentrad.

"Straks, Dorknoper, straks!", maande de magistraat korzelig. "Ik kan nu niet gestoord worden. Dit zijn de plannen voor de stadsontwikkeling in het gedeelte van het bos dat deze week van bomen gezuiverd wordt..."

"Daar kom ik juist voor", zei de beambte. "Er zijn daar moeilijkheden. De houthakkers hebben het werk er bij neergegooid, burgemeester! Het is nodig dat u er persoonlijk naar toe gaat om het moreel te verhogen."

"Moreel verhogen?", herhaalde de heer Dickerdack bevreemd. "Dat begrijp ik niet. Het zal toch wel om kortere werktijden of hoger loon gaan?"

"Het gaat om het moreel", hield de ander vol. "Dat deelde de heer Kaalzager mij telefonisch mede. Hij is de voorman van het karwei; een heel kundig ambtenaar!"

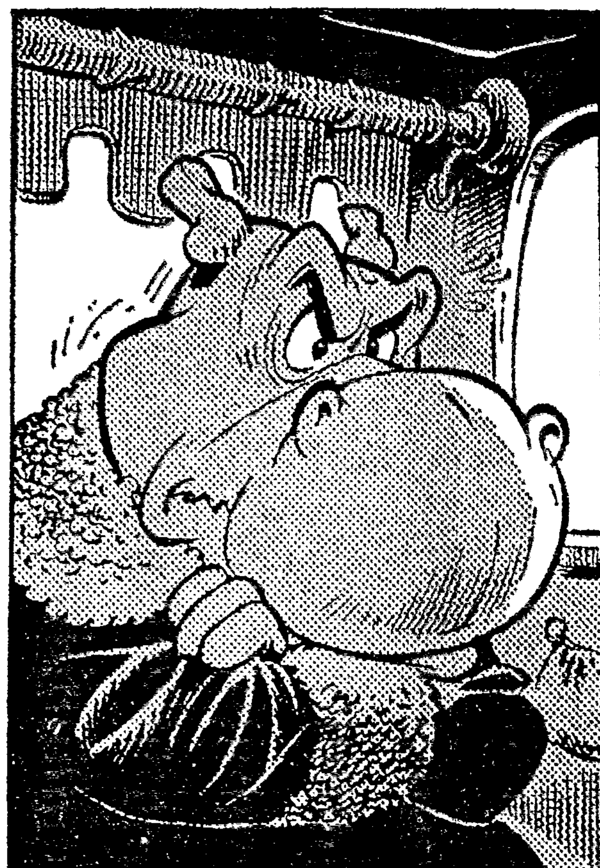
De magistraat hoorde deze laatste woorden reeds niet meer. Toen hij vernam, dat het niet om geld of werktijden ging, had hij zijn jas aangeschoten en daarop liep hij snel naar zijn dienstauto. Het geval interesseerde hem.

"Een vreemde zaak", mompelde hij, terwijl de wagen naar het woud snorde. "Zo'n houthakker heeft toch alles wat hij maar wensen kan? Lekker zagen en kaal maken en hakken en slaan en lawaaien. Wat doet zo'n figuur met een afgezakt moreel?"

Hij had inmiddels de rand van het woud bereikt en het trof dat net op dat moment twee houthakkers uit de schaduw van de stammen traden.

"Stop eens even?", riep de burgemeester door de voorruit. "Met die lieden moet ik praten."

7407 De dienstauto stopte en de burgemeester draaide zijn portierraampje open.

"Wat is er aan de gang?", vroeg hij. "Jullie zien er uit alsof er een ongeluk gebeurd is!"

"Praat me er niet van", gromde de grootste houthakker. "D'r is hier niet te werken. Alles loopt tegen. De bijlen slaan in je laarzen waar je bij staat, en de takken smakken op je test en m'n maat hier heeft een eikel op zijn neus en een wortel op z'n tengels gehad."

"Ja, ja", zei de magistraat met een opgeruimd lachje. "Dat zijn zo van die kleine tegenslagen die bij het vak horen. Maar daar kunnen we toch wel tegen?"

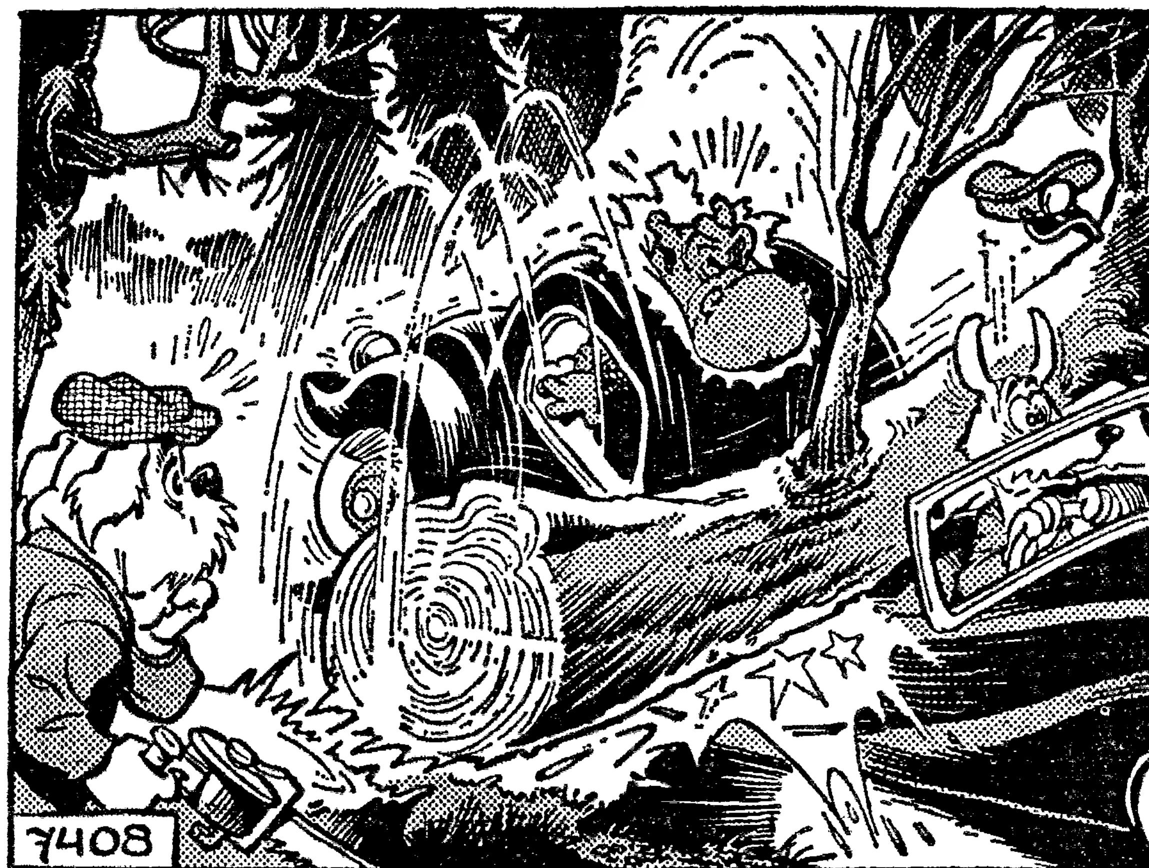
"Jij misschien wel", hernam de ander. "Maar wij niet. Op deze manier is het werk niet leuk meer. Wij houden er in ieder geval mee op."

Na deze woorden vervolgden de beide vaklieden hun wandeling, en de burgemeester keek het zwaar verbonden tweetal een ogenblik na voordat hij opdracht tot doorrijden gaf.

"Slapheid", sprak hij tot zichzelf. "Welvaartsverschijnselen. Een eikel op zijn neus; en dat noemt zich een houthakker! Ik moet eens een hartig woordje met de voorman spreken."

Nu wilde het toeval dat deze aan het werk was op een plek die de dienstauto moest passeren. Op kundige wijze had hij een over het bospad leunende woudreus doorgezaagd, en juist toen de fraaie limousine in het beeld kwam begon de stam krakend over te hellen.

"Hola! Wacht even!", riep de heer Kaalzager. Maar het was al te laat.

7408 De gevelde woudreus begon krakend over te hellen en smakte ten slotte met een zware dreun over het bospad — juist op het moment dat de dienstauto van de burgemeester passeerde. De gevolgen waren akelig, dat valt te begrijpen. De stam viel achter de chauffeur over het voertuig, zodat de fraaie limousine in tweeën geknepen werd, en de burgemeester met het hoofd door het dak schoot.

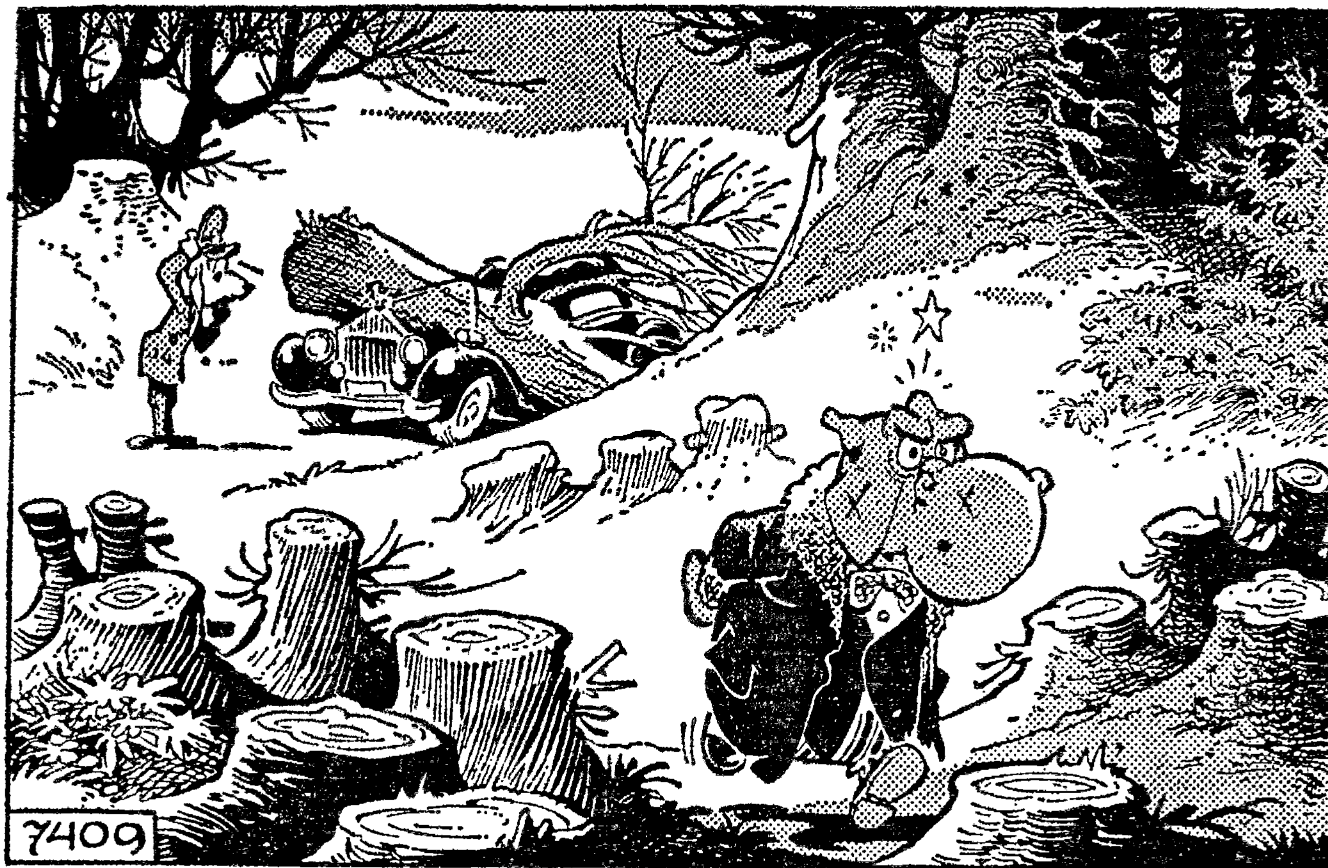
"Donders", sprak de houthakker geschrokken tot zichzelf. "Ook dat nog. Het kon er net bij, maar dit is de laatste druppel."

Met deze duistere woorden haastte hij zich naar het voertuig en begon de magistraat uit het metaal te bevrijden. Dat was lang niet gemakkelijk, maar geholpen door de aanwijzingen van de chauffeur lukte het hem ten slotte de zwaar gebouwde gestalte op de grond te krijgen.

"Het was echt mijn schuld niet", begon hij, maar de burgemeester liet hem niet uitpraten.

"De mijne zeker", snauwde hij met zwakke stem. "Ik wil onmiddellijk de opzichter spreken!"

"Die ben ik", zei de ander. "Kaalzager is mijn naam. Aangenaam. Ik had negen man onder me. De eerste vier zijn door een boom getroffen, de volgende drie zijn in het drijfzand geraakt en de laatste twee zijn net zwaar verbonden weggegaan. We waren met z'n tienen, en daarvan ben ik de laatste. En nu ga ik ook naar huis toe; want ik heb er genoeg van. Goeie reis verder".

7409 De burgemeester herstelde zich al spoedig van de schok.

"Een stelletje ongeschoolde houthakkers", stelde hij vast. "Ze weten niet hoe ze een boom moeten omleggen en als ze hem dan zelf op het hoofd krijgen noemen ze dat een ongeluk. We moeten zo vlug mogelijk naar de stad, Sleuteldraaier. Ik moet ingrijpen, anders komt hier niets van terecht".

Hij begon vastberaden te lopen, waarbij hij een weinig gehinderd werd door een langzaam zwellende buil. Maar hij zette door.

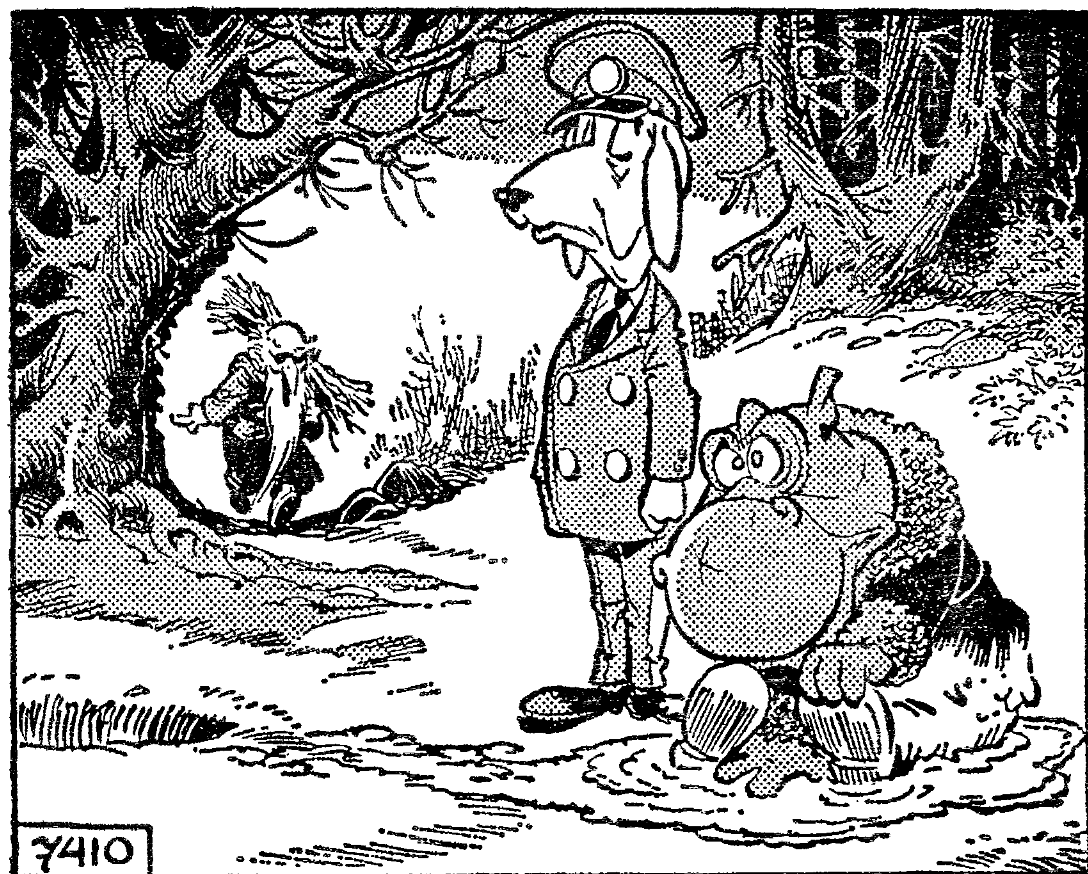
"Ze zijn hier wel aan het werk geweest", hernam hij. "Er is heel wat hout omgehakt. Maar daar heeft niemand iets aan wanneer de rest van het bos overeind blijft staan. Ik zal persoonlijk zorgen, dat hier een schone, kale vlakte ontstaat zodat er gebouwd kan worden; hoe dan ook! De groei van de stad mag niet...."

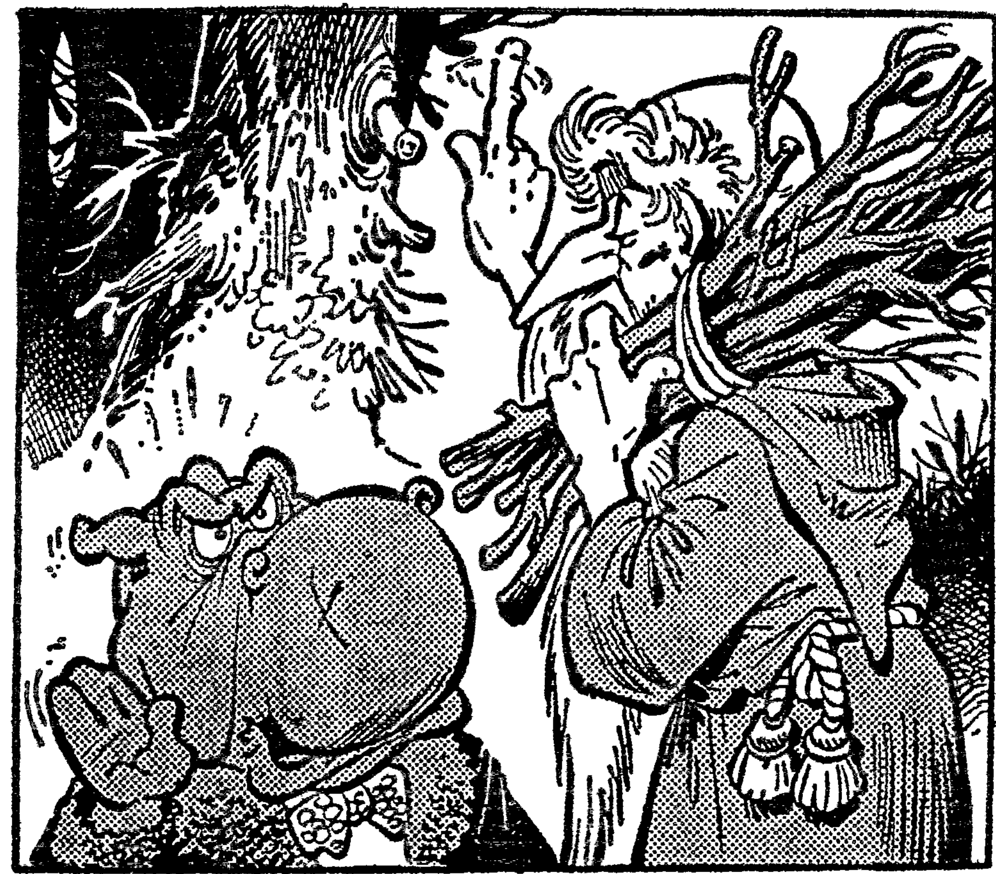
Op dat moment bestierven de woorden hem op de lippen, om plaats te maken voor een gorgelende kreet.

De chauffeur, die nog steeds bekommerd bij het wrak van de auto stond te kijken, schrok op. Tussen de stompen van de omgezaagde bomen door zag hij de heer Dickerdack langzaam in de bodem verdwijnen en na enig nadenken begreep hij, dat de ongelukkige in drijfzand geraakt was.

"Net als die drie houthakkers!", dacht hij. "Ik had het kunnen weten; het deugt hier niet".

Ondanks deze akelige gedachte zette hij het op een lopen om de hooggeplaatste burger van de ondergang te redden.

7410 De onverschrokken chauffeur slaagde erin de burgemeester op de vaste grond te trekken.

"Blijf maar rustig zitten", sprak hij goedig. "Even bekomen van de schrik, weet u wel?"

"Schrik", mompelde de magistraat. "Ja, ja. Het valt niet mee. Zou deze plek werkelijk ongeluk brengen, Sleuteldraaier? We vallen van de ene ellende in de andere".

"Het zou best kunnen", zei de chauffeur. "Ik voor mij geloof wel in ongeluksplekken. Alles is mogelijk, behalve wanneer het niet mogelijk is, zeg ik altijd maar."

De burgemeester zweeg even om deze opmerking te laten bezinken. Voordat hij echter een antwoord had kunnen verzinnen, klonk er een krakend lachje en nu naderde er een grijsaard die een takkenbos op de schouder droeg.

"Mis, mijn jongen", riep hij uit. "Alles is mogelijk, wanneer men maar denkt dat het gebeuren kan. En wanneer men dat niet gelooft, kan er niets!"

Sleuteldraaier glimlachte beleefd en de heer Dickerdack zette grote ogen op. De oude lette daar niet op; hij fronste de wenkbrauwen en vervolgde met gezwollen stem: "Maar iets laten gebeuren met geweld leidt tot rampspoed! Daarom kan men beter hout sprokkelen dan bomen omzagen wanneer men hout nodig heeft!"

Deze woorden gaven de magistraat de spraak terug.

"Ik heb helemaal geen hout nodig!", riep hij verontwaardigd uit. "Alleen maar ruimte!"

7411 De burgermeester verhief zich in zijn volle lengte, terwijl het drijfzand hem uit de jas droop.

"Hout?", riep hij verachtelijk. "Denk je dat ik bomen laat hakken om hout te krijgen? Ruimte moet ik hebben! De burgerij breidt zich uit en daarom is ruimte het belangrijkste wat er bestaat".

De grijsaard trok vol verbazing de wenkbrauwen op.

"Alles is zo groot als men gelooft", mompelde hij. "De echte ruimte zit in je hoofd..."

"Bij sommige lui wel", riep de magistraat bitter. "Nee, goede man, iedere burger heeft recht op een woning en daar moet het bos aan worden opgeofferd. Heel aardig hoor, al die stammen. Maar wie kan daar in wonen?"

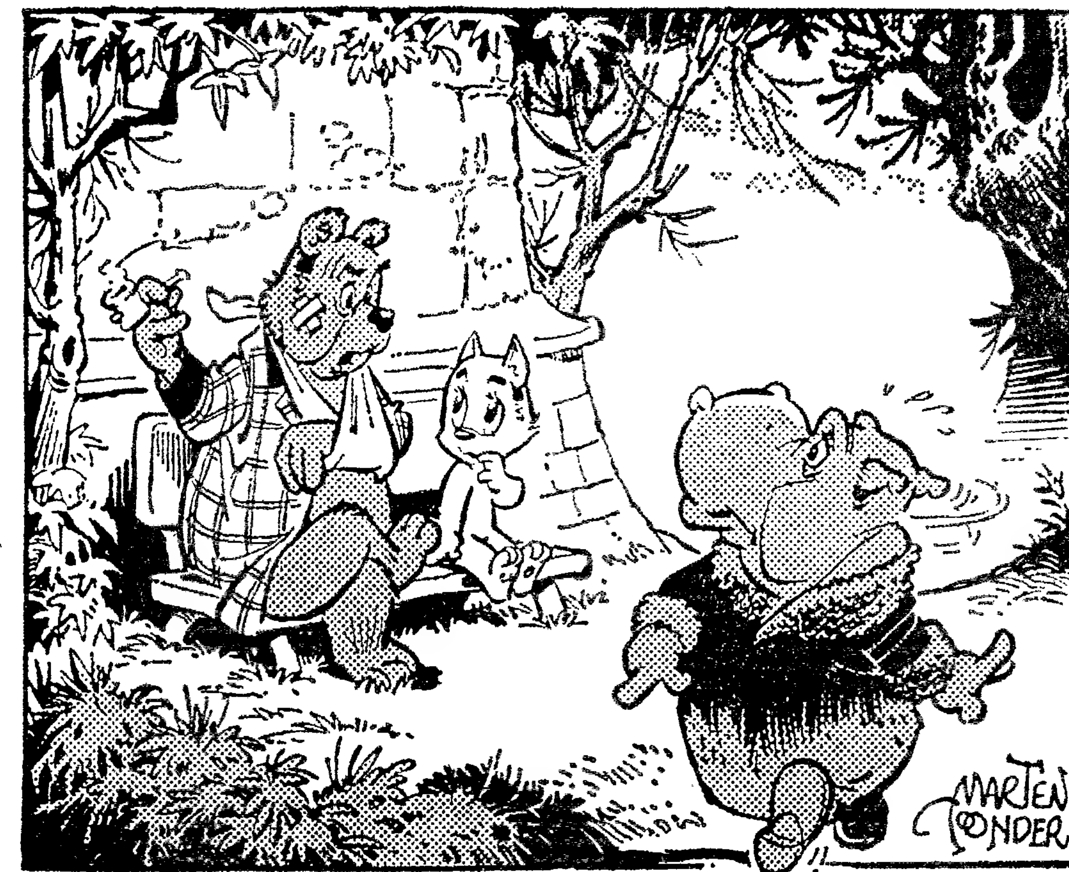
"Ik", zei de oude. Hij raapte wrevelig zijn takkenbos op en wierp die over de schouder. "Zo'n onzin heb ik nog nooit gehoord", vervolgde hij streng. "Een huis is zo groot als men gelooft. En zonder geloof is een huis nooit goed. Trouwens, een ongelovige moet van de bomen afblijven, laat dat je gezegd wezen, mijn jongen!"

Nu keerde de heer Dickerdack zich om en liep heen, gevolgd door zijn chauffeur.

"Ik verdoe hier mijn tijd met een demente stakker", sprak hij. "Die hoort in een tehuis, Sleuteldraaier. Maar om dat te kunnen bouwen moet eerst het woud plat. Zo zie je".

"Het zal je slecht vergaan"!, riep de grijsaard hem na. "Als je aan het bos komt, zullen de kwinken je slaan".

7412 Heer Bommel was die middag héél voorzichtig uit zijn bed gekomen en nu zat hij op een bankje onder de slingerwinde van de westertoren.

''Als u nu niet te veel beweegt, zal er misschien niets gebeuren'', zei Tom Poes. ''Die kwink is het gevaarlijkst als u iets doet''

''Zeg dat wel'', gaf heer Ollie klagelijk toe. ''Maar het is heel vreselijk voor een bewegelijk heer, die gewend is om alles zelf te doen en de handen uit de mouwen te steken. Ach, ik begin te vrezen dat het ongeneselijk is, jonge vriend''.

''Hoe komt u eigenlijk aan die kwink?'', vroeg Tom Poes. ''Waarom hebt u hem gekregen?''

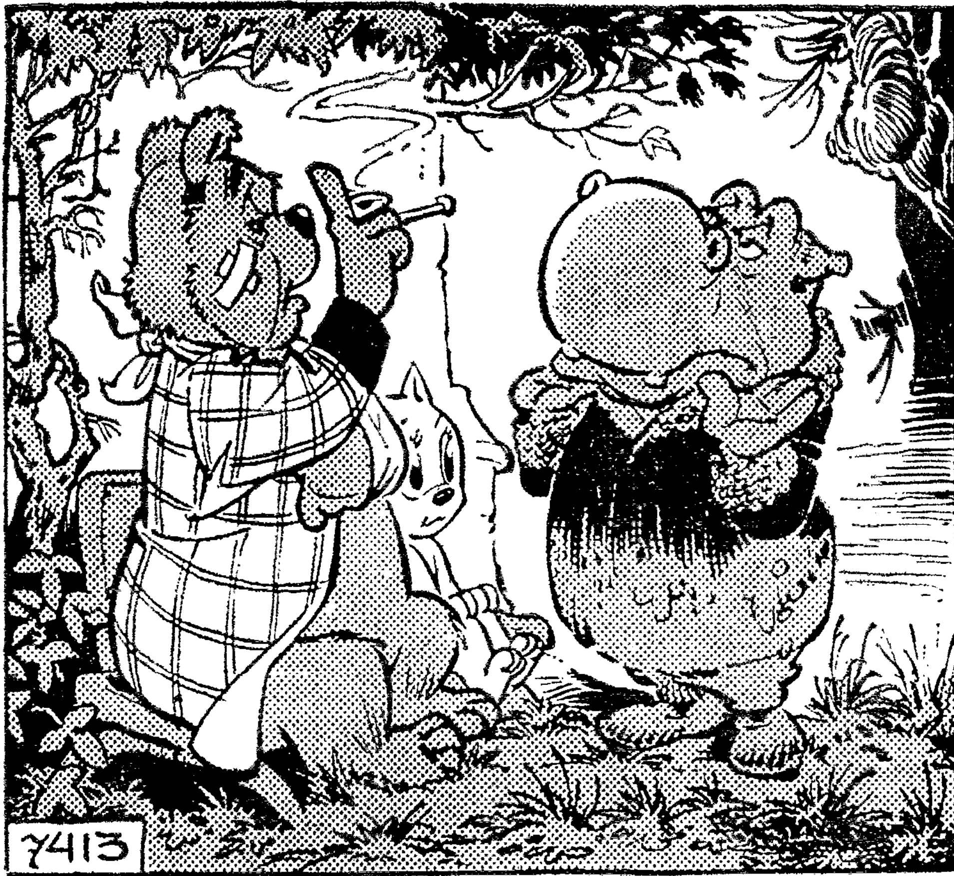
''Die oude baas in het bos heeft hem mij gegeven'', legde heer Bommel uit. ''Kijk, alles is mogelijk wanneer men gelooft dat het kan. Dat geloof ik niet, maar het zou wel gemakkelijk zijn. En geloof kan men krijgen wanneer men een kwink heeft totdat men hem kwijt raakt; als je begrijpt wat ik bedoel''.

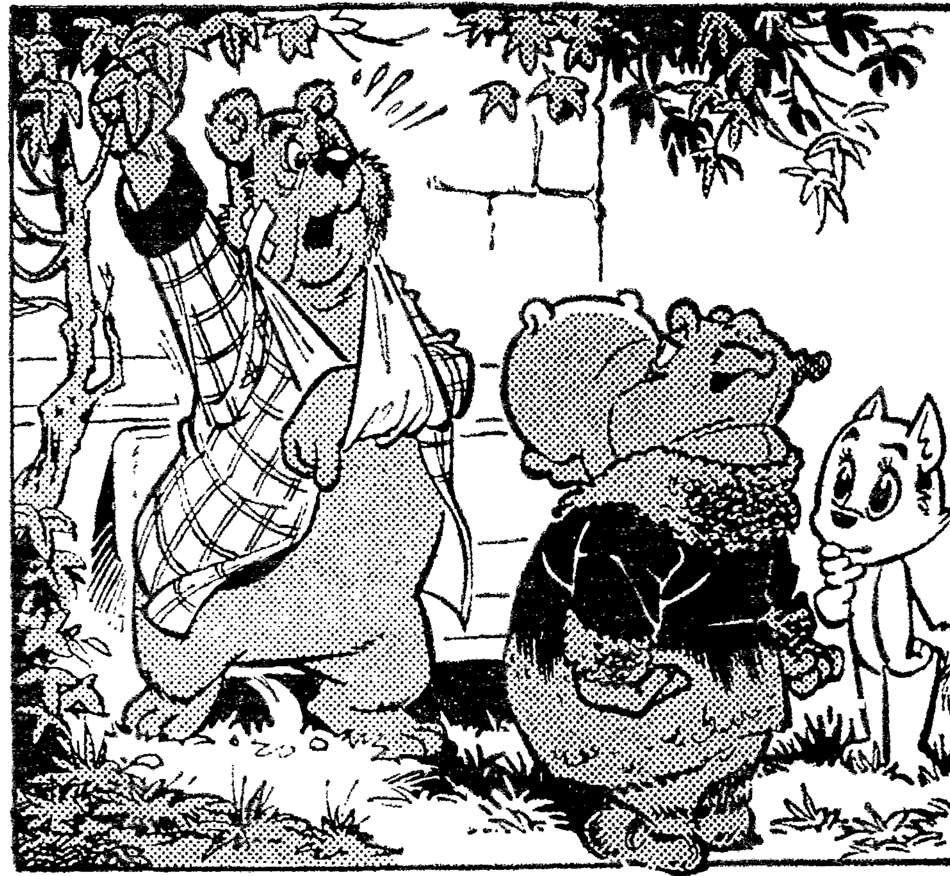
„Hm'', mompelde Tom Poes, ''niet helemaal. U bedoelt zeker dat men geloof krijgt door veel moeilijkheden te hebben?''

''Ik bedoel wat ik zeg!'', riep heer Ollie ongeduldig. „Maar het is te moeilijk voor jouw leeftijd, denk ik. Je begrijpt nog niets van een kwink!''

De laatste woorden werden opgevangen door de burgemeester, die stadwaarts keerde na zijn bezoek aan het woud.

''Kwink?'', herhaalde hij, en hij hield verrast de pas in.

7413. De burgemeester, die juist passeerde, hield verrast de pas in en wendde zich tot heer Ollie.

,,Kwink?'', vroeg hij. ,,Hoorde ik u over een kwink praten? Dat is toevallig. In het bos ontmoette ik een kindse grijsaard die het over kwinken had.''

,,Dat is aan u te zien'', zei heer Bommel medelijdend. ,,Aan uw pak bedoel ik. Typisch kwinkenwerk. Kijk, het is zo: alles kan als men maar gelooft dat het kan. En als men dat niet gelooft kan men een kwink krijgen, al weet ik dan ook niet hoe — als u begrijpt wat ik bedoel.''

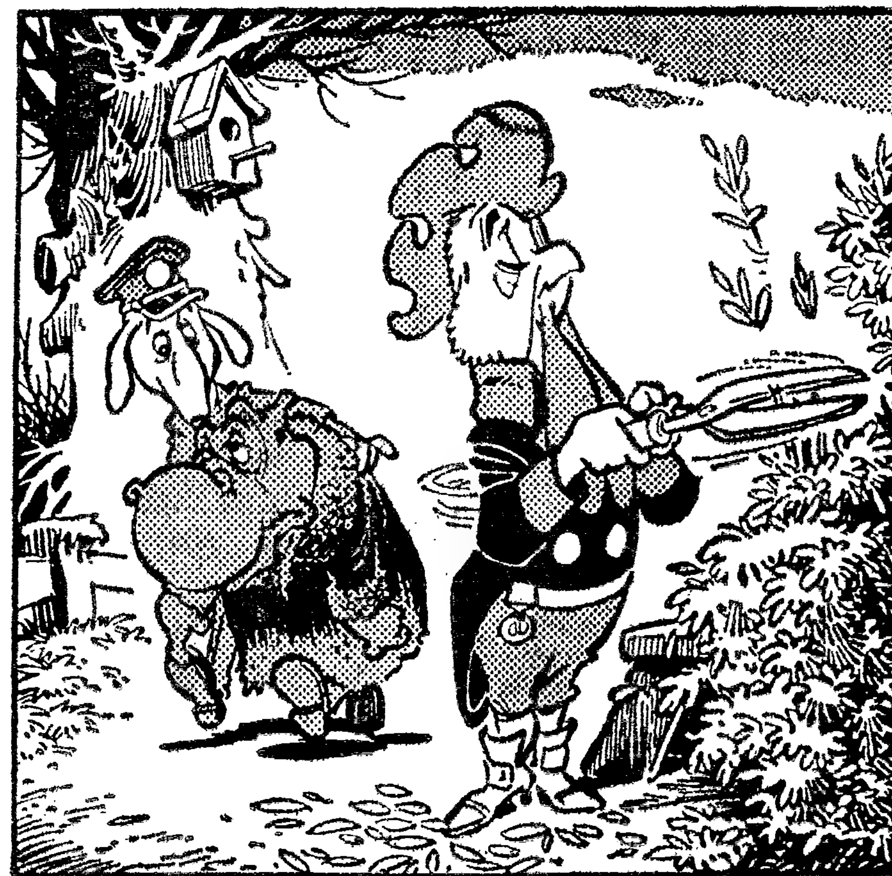
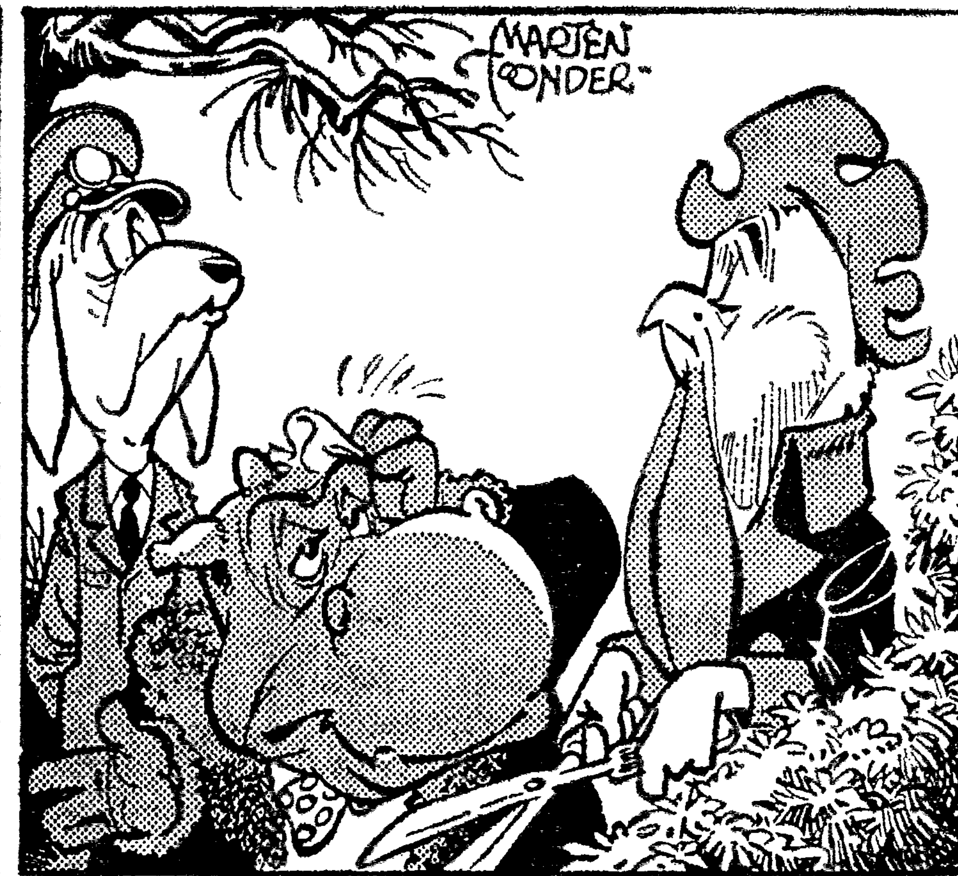
De magistraat had vergeefs getracht de uitleg te volgen en nu schudde hij gemelijk het hoofd.

,,Dat is baarlijke nonsens'', zei hij korzelig.

,,Baarlijke nonsens?!'', herhaalde heer Ollie verontwaardigd. Hij greep een tak van de slingerwinde om zichzelf waardig overeind te trekken. ,,Nonsens?'', riep hij uit. ,,Hier staat een heer die een sprekend voorbeeld is van het werk van een kwink. Bont en blauw en lelijk verstuikt! Maar alles wat er is gebeurd kan logisch verklaard worden, en daarin schuilt de moeilijkheid.''

Deze verklaring maakte de zaak voor de burgemeester niet helderder, doch voordat hij verdere navraag had kunnen doen, raakte de klimplant los van de torenmuur. Het rukken van heer Bommel was te veel geweest voor de bejaarde begroeiing, en nu stulpte zich een dak van eeuwig groene klimop over de aanwezigen.

7414. Geholpen door zijn chauffeur slaagde de burgemeester erin zich uit de klimop los te maken. Zonder afscheid te nemen vervolgde hij zijn weg in neerslachtige toestand.

„Ik voel me lang niet goed", mompelde hij. „Zo'n tochtje naar het bos gaat je niet in de kouwe kleren zitten, Sleuteldraaier! Je had me wel eens mogen waarschuwen, dat het zo gevaarlijk is. En Bommel gaat niet vrijuit, met zijn wingerd en zijn kwinkengepraat. Die is ook in het woud geweest, wil ik wedden. Lappen en pleisters, het is meteen te zien. Die buurt moet plat, dat praat niemand me meer uit het hoofd!''

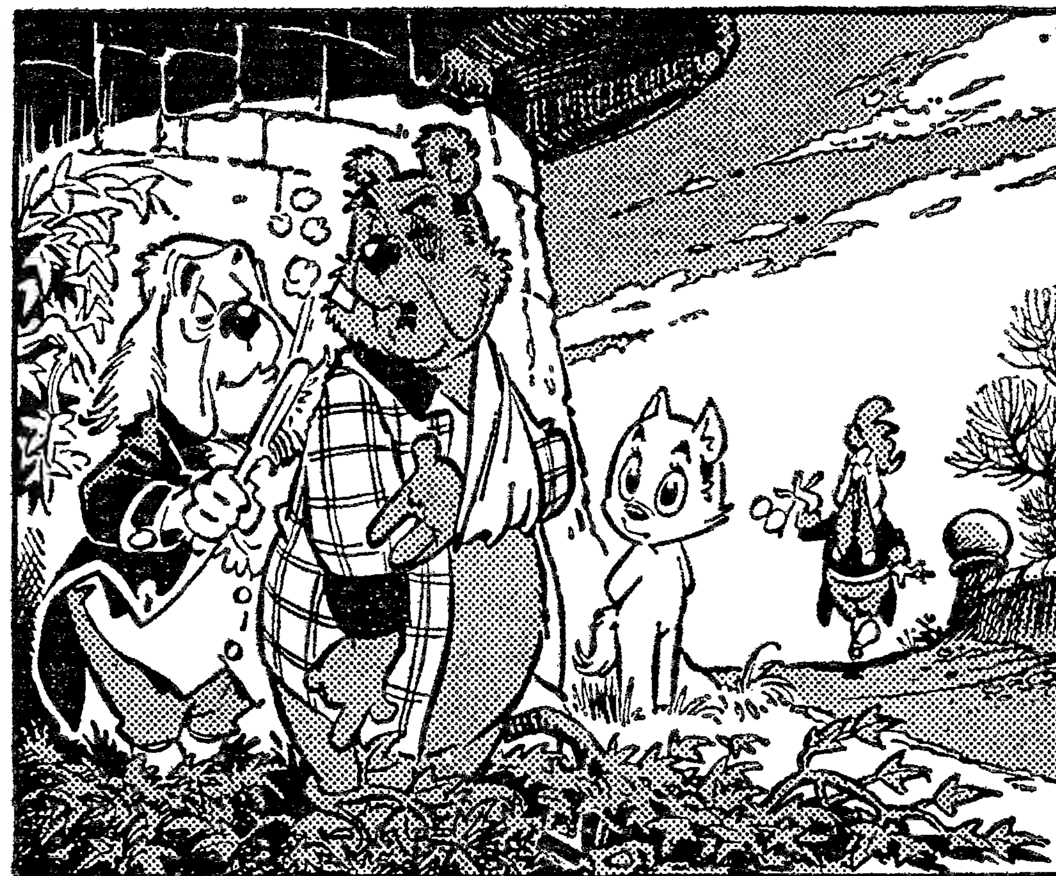
Het geluid van zijn toornige stem knarste schor door de stille winterdag en overstemde het geluid dat de markies de Canteclaer met zijn schaar maakte. De edelman keek dan ook met milde verbazing op van zijn heg.

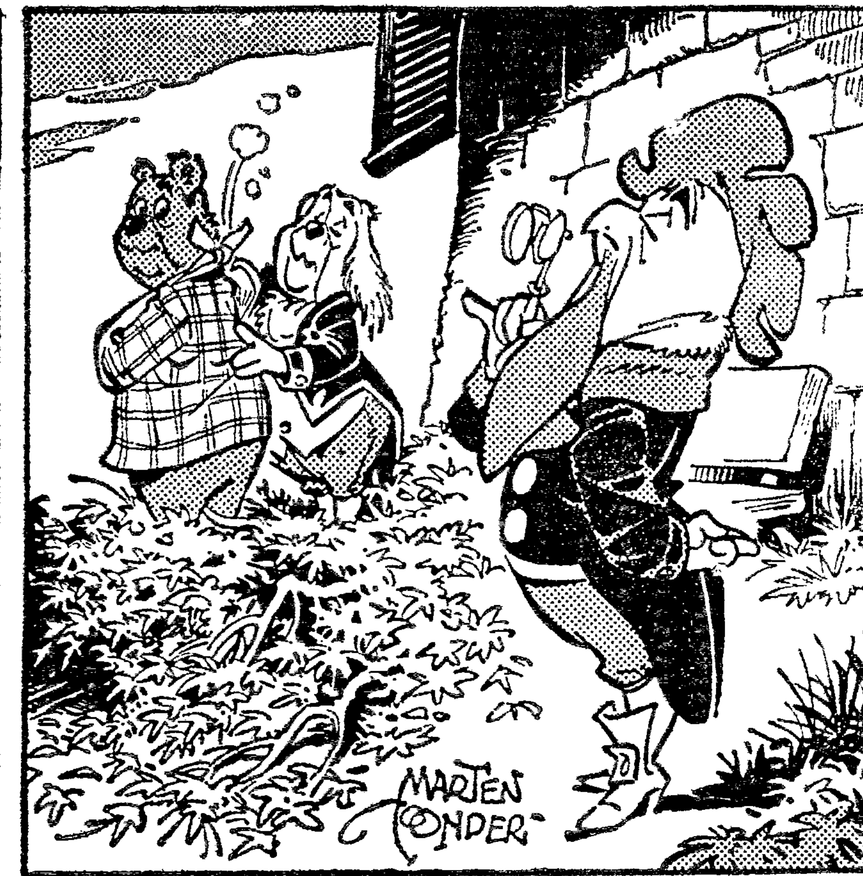
„Eh bien", sprak hij. „Wat schort er aan, amice?''

„Van alles,'' zei de heer Dickerdack vermoeid. „Het is het bos. Daar deugt het niet. Afgeknapte houthakkers en een boom over de radiator. Ook drijfzand trouwens. Typisch kwinkenwerk.''

De heer De Canteclaer trok een wenkbrauw op en wierp zo'n koele blik op de vervallen magistraat dat deze zijn zakdoek te voorschijn haalde om zich de schedel te reinigen en zijn gedachten te verzamelen. En daarop vertelde hij zo goed en zo kwaad als het ging wat er in het bos gebeurd was.

7415. De burgemeester vertelde in korte trekken wat er in het bos gebeurd was en vervolgde toen zijn tocht naar huis.

"Eh bien", prevelde de markies, een wijsvinger langs de wang leggend. "Een stuitend verhaal. Maar toch... toch schuilt er een lichte kern in deze baaierd van grofheid en plat geweld. Daaruit blinkt mij de kwink als een zinderende waarheid tegemoet. Een verloren gewaand kleinood dat in deze chaos ongerept aan het daglicht komt. De kwink....."

Zo mijmerend betrad de edelman het pad, en terwijl hij lichtvoetig voortliep begonnen de eerste regels van een gedicht zich in zijn geest te vormen.

"In kwalm en smook", mompelde hij, "in roet en rook...Ja, ja, fèl realistisch. Hedendaags. Daar waar de grauwen stinken, bijvoorbeeld. Daar vlieden de kwinken. Niet slecht, hoewel het stinken me toch tegen staat".

Zijn gedachten werden onderbroken door een luide stem die klagend sprak: "Dat spul stinkt, Joost! Kan je het niet wat beter afborstelen? Ik zou het zelf wel doen; maar je weet toch dat ik door kwinkslagen getroffen ben? Ik mag me niet bewegen, als je begrijpt wat ik bedoel".

De heer De Canteclaer hield de pas in en richtte zijn lorgnon op het toneeltje voor hem. Gedurende een kort ogenblik bewolkte zijn gelaat, maar toen verscheen er een warm lichtje in zijn koele blik.

"Parbleu!", sprak hij tot zichzelf. „Naturellement! Kwinken vlieden niet; ze slaan! Ook onder het gemeen treft men poëzie".

7416. Heer Bommel hoorde het geprevel van de dichtende edelman achter zich en hij keerde zich om.

''Markies'', riep hij uit. ''Dat is een onverwacht genoegen. Ik krijg niet veel bezoek meer, sinds ik last van een kwink heb. Ik heb er geen tijd meer voor, bedoel ik. Dat komt omdat ik van het ene ongemak in het andere val, als u begrijpt wat ik bedoel....''

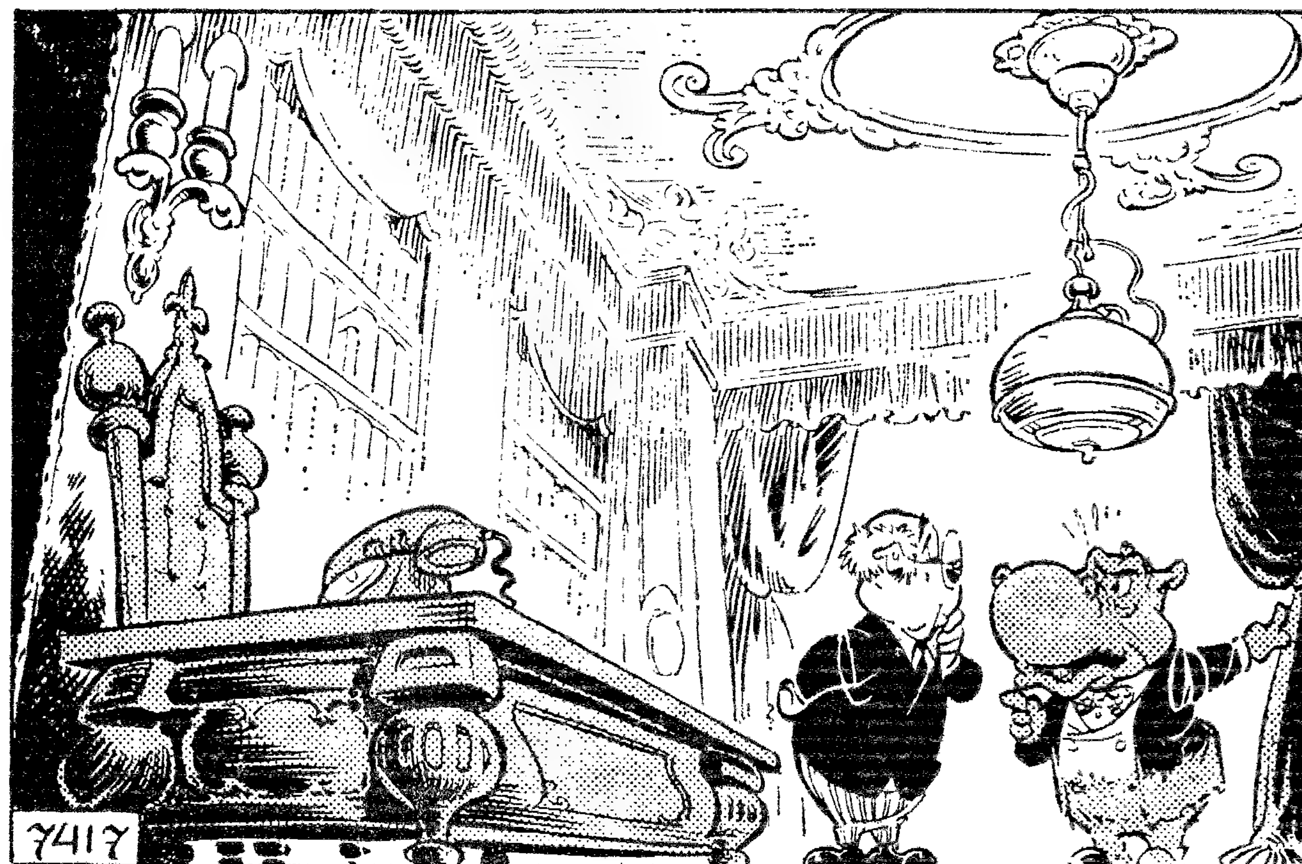
Zo sprekende deed hij een pasje in de richting van zijn bezoeker, maar omdat hij niet in de gaten had dat een wingerdrank zich om zijn enkel geslingerd had, verloor hij het evenwicht en viel dreunend ter aarde.

''Tiens!'', prevelde de heer De Canteclaer, een koele blik op zijn gastheer werpend. ''Ik begrijp uw bedoeling amice. Hoewel ge uw poging om duidelijk te zijn nu toch werkelijk overdrijft! Ik stel het echter op prijs, want door uw piasserij begint het wezen van de kwink mij steeds duidelijker te worden. En ook de herkomst van de kwinkslag is hiermede vastgesteld. Merci, en au revoir''.

De edelman hervatte zijn wandeling in een dromerige stemming en heer Ollie bleef versuft achter. Maar gelukkig waren Joost en Tom Poes niet ver uit de buurt, zodat hij spoedig hulp kreeg.

''Dit gaat zo niet langer, jonge heer'', zei de bediende ontsteld. ,,Het wordt tijd dat hier een einde aan komt, want het is nu niet leuk meer''.

''Dat is zo'', zei Tom Poes. ''Als ik maar wist hoe''.

7417. Toen de burgemeester op het stadhuis aankwam, was het drijfzand op zijn kostuum verstijfd en hier en daar gebarsten, zodat hij er recht morsig uitzag. Zonder daar echter acht op te slaan ontbood hij zijn ambtenaar eerste klasse, om deze op de hoogte te brengen.

,,Er wordt daar in het bos niet gewerkt'', sprak hij. ,,Er huist een bejaarde oproerkraaier, die door bijgeloof en geweld een houthakkersstaking veroorzaakt heeft.''

,,Het is toch wat'', zei de heer Dorknoper getroffen. ,,men zou zeggen, dat iedereen tegenwoordig beter weet.''

,,Nou, deze oude rakker niet!'', riep de magistraat. ,,Hij zag er trouwens niet uit of hij iets van de tegenwoordige toestanden wist. Misschien is het wel een woonwagenklant, of iemand die zonder vergunning in het woud woont. Zoek dat uit, Dorknoper, zoek dat uit!''

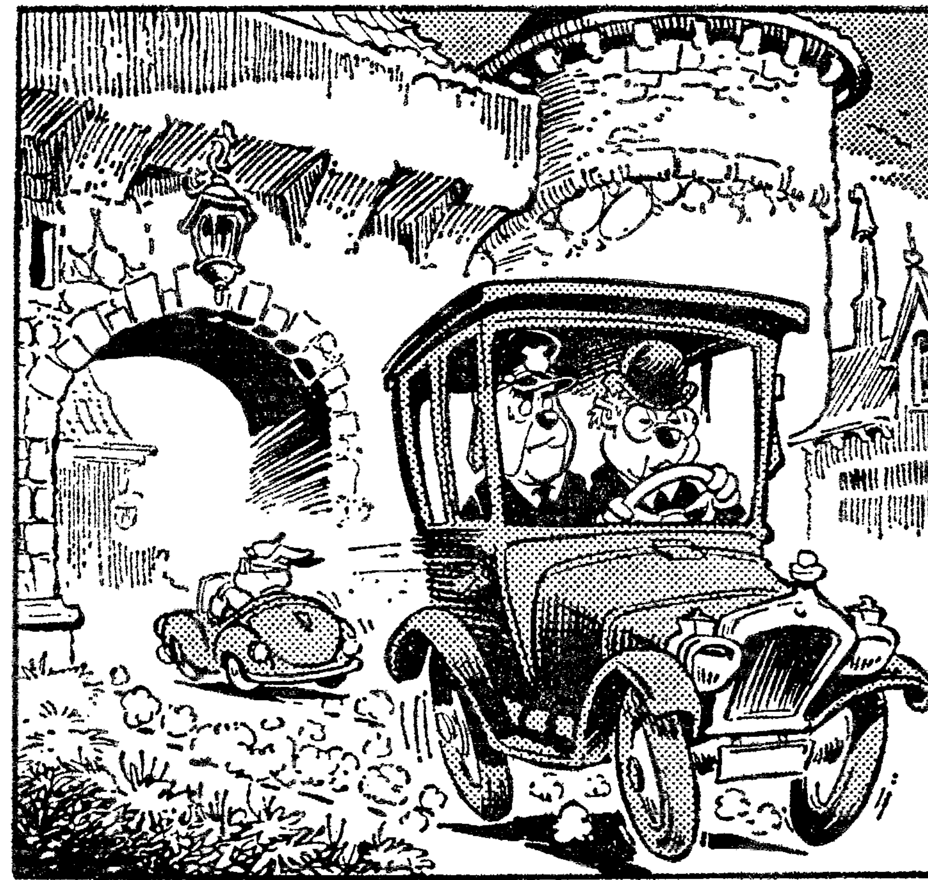
,,Ik zal iemand sturen'', beloofde de beambte.

Maar dat beviel de burgemeester niet.

,,Niks sturen!'' riep hij toornig uit. ,,Je gaat zelf! Dit is een belangrijk geval, dat maar al te gemakkelijk kan overslaan. De schelm heeft mij beledigd en bedreigd met zogenaamde kwinken. Hij werkt op het bijgeloof en hij voorspelt ongeluk! Dat is gevaarlijk Dorknoper, dat is gevaarlijk! Zelfs een nuchter iemand als ik zou in zijn zwarte praatjes gaan geloven...''

Zo sprekende stak de magistraat een waarschuwende vinger omhoog en trof de lamp, die boven hem hing. Deze schoot daardoor uit zijn bevestiging en kletterde rinkelend op de schedel van de hooggeplaatste burger neer.

7418. De heer Dorknoper belde de commissaris van politie op en verzocht hem even langs te komen.

„Ik zit met een moeilijke zaak, meneer Bas", sprak hij, toen de politiechef in zijn eenvoudig vertrek binnenstapte. Ik moet van de burgemeester naar een oude zonderling die in het bos woont en die niet voor ruw geweld terugschrikt. Hij heeft geen papieren, zie ik, zodat hij wel in overtreding zal zijn."

„Is de schelm gewapend?", vroeg de commissaris. „Of is het een karate geval?"

„Daar kan ik niet achter komen", zei de ambtenaar eerste klasse. „Dickerdack had het over bedreigingen met kwinken en ander bijgeloof, waarin onze voorschriften niet voorzien. Daarom had ik graag, dat u even meeging."

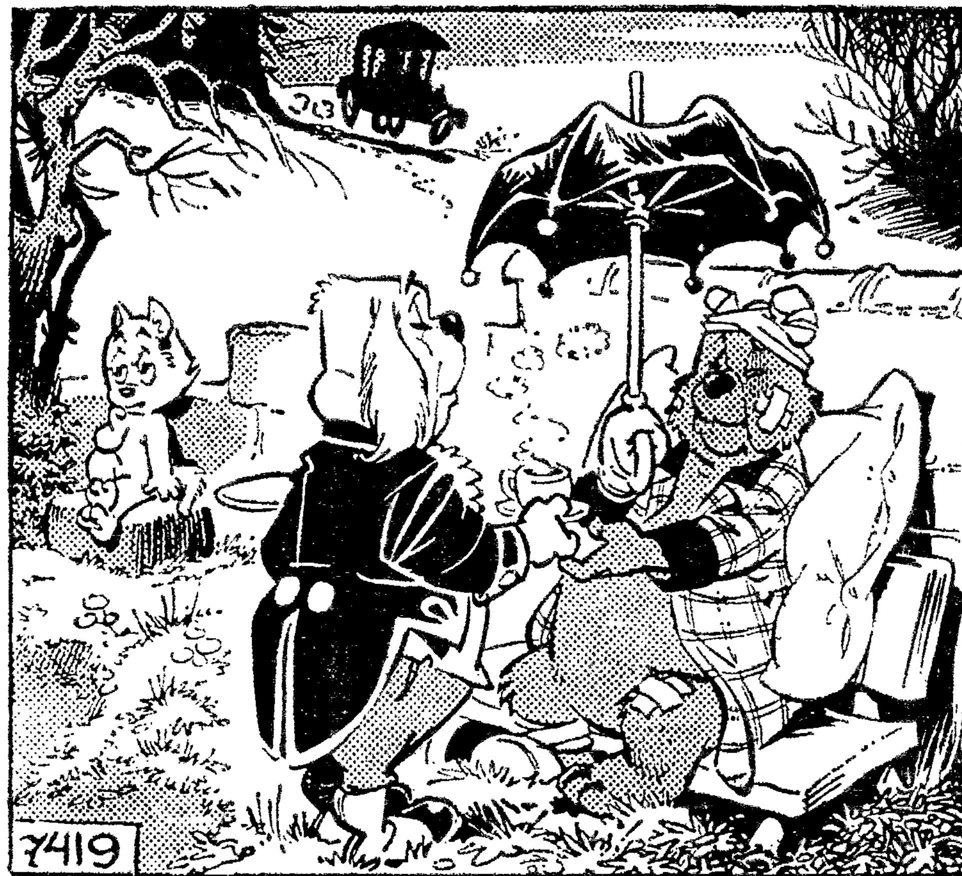
„Natuurlijk", gaf hij toe. „Als het een kwestie van messen of judo was geweest, zou ik gezegd hebben, neem Snuf mee. Die fietst veel. Maar voor gevallen van bijgeloof ben ik degeen die je hebben moet. Ik sta mijn mannetje."

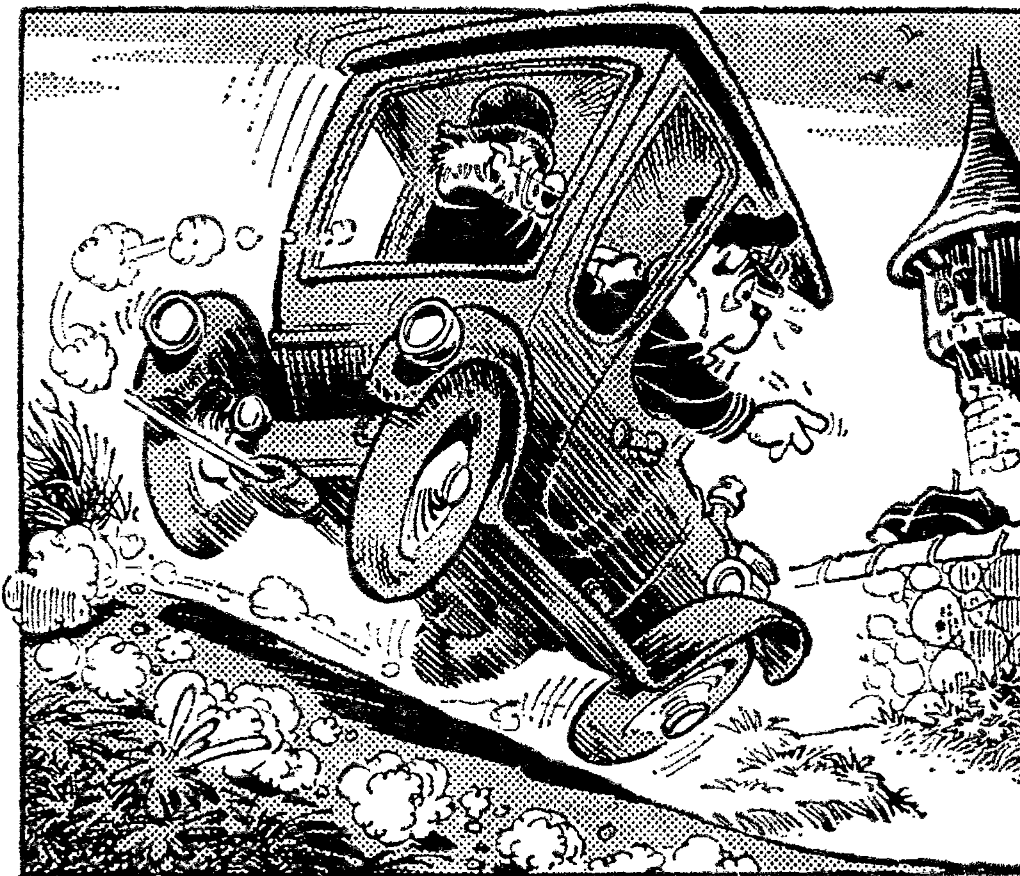
Zo sprekende nam hij naast de beambte in de dienstauto plaats en al spoedig snorde het voertuig de stad uit; op weg naar het Donkere Bomen Bos.

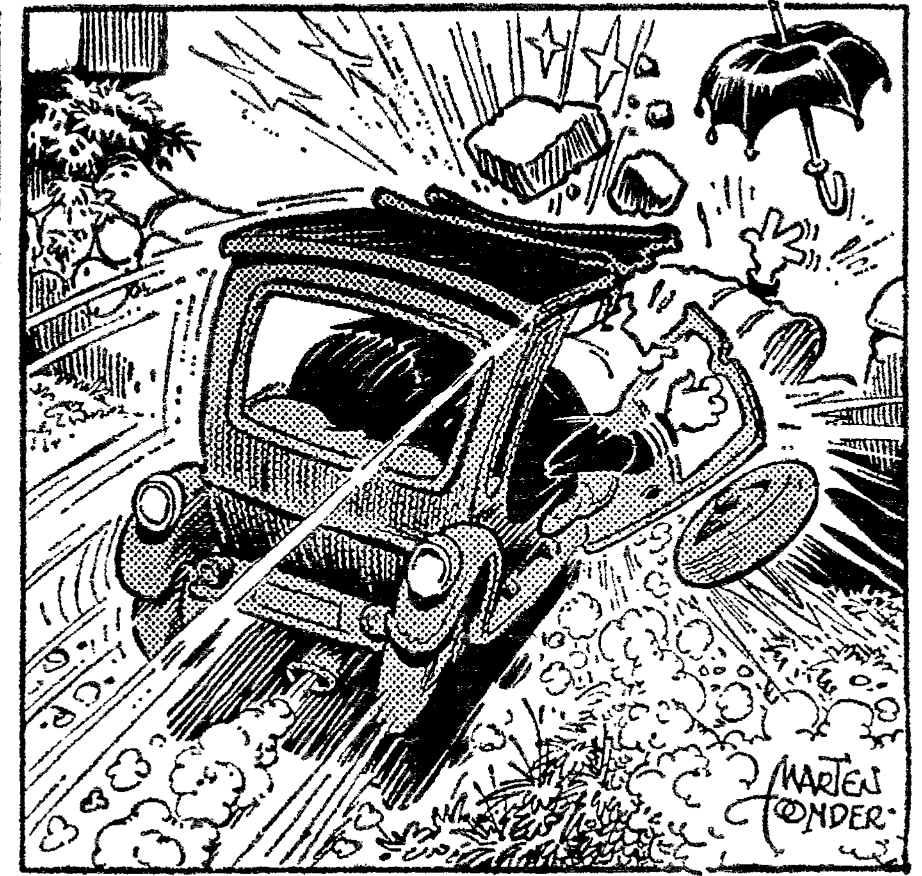
„Van kwinken heb ik overigens nooit gehoord", hernam de commissaris. „Wat is dat nu weer voor onzin?"

Zijn metgezel antwoordde niet. Met verstarde blikken greep hij naar de handrem en rukte eraan, zonder dat er iets gebeurde.

„D-de remmen werken n-niet," stamelde hij.

7419. Heer Bommel zat die middag in de prille lentezon op een bankje tegen de tuinmuur. Na de laatste val had de bediende Joost hem daar met grote omzichtigheid neergezet, na zijn blutsen en kwetsuren verpleegd te hebben.

''Kijk'', sprak de trouwe knecht. ''Als u deze paraplu boven het hoofd houdt, bent u ook vanuit de lucht gedekt, met uw goedvinden. En hier hebt u een geneeskrachtige bouillon die u goed zal doen. Voorzichtig, beweeg u vooral niet overijld, heer Olivier.''

Heer Bommel glimlachte mat, want deze zorgen deden hem natuurlijk goed.

''Dank je wel, Joost'', zei hij met zachte stem. ''Het is heel aardig van je, werkelijk. Maar ik ben bang, dat het te laat is. Met mij is het afgelopen. Het gaat van kwaad tot erger.''

''Hier kan u niets gebeuren'', verzekerde de bediende geruststellend. ,,U bent van alle kanten beschermd...''

Hij zweeg en wierp een gehinderde blik naar de weg, waar het geluid van een naderrazende auto hoorbaar werd. Het was het voertuig waarin de commissaris van politie en de ambtenaar eerste klasse zich naar het woud spoedden om een einde aan de praktijken van de daar wonende grijsaard te maken. Maar, zoals oplettende lezertjes zich zullen herinneren, de remmen van het wagentje weigerden plotseling — en de beide heren vlogen dan ook met toenemende snelheid van de heuvel af.

''Pas op; een muur!'', riep de politiechef nog. De bocht was echter te scherp en hoewel de heer Dorknoper zijn best deed, kon hij niet voorkomen, dat de wagen met een zware dreun tegen het muurtjeterechtkwam. Hetmetselwerkstortte in, en slechts een opvliegende paraplu verried, dat daar iemand gezeten had.

7420 De muur stortte ineen, in stof en gruis; en de bediende Joost, die juist doende was geweest zijn meester een kopje geneeskrachtige soep te overhandigen, stond plotseling tegenover een ruïne.

Het gebeuren had hem geheel verstard, en ook Tom Poes wist niet veel meer te doen, dan met grote ogen toekijken.

Heer Ollie was de eerste die tot daden kwam. Gelouterd door leed en door vele beproevingen gehard, schoof de geblesseerde heer het metselwerk terzijde en stak het hoofd uit het puin.

''Het is allemaal héél vreselijk,'' sprak hij met matte stem. ''Dit is geen leven. Het is meer dan men als heer logisch verklaren kan, bedoel ik. Ik weet nu, dat ik eigenlijk bezocht ben, en dat ik het niet lang meer zal maken. Het wordt tijd om een notaris te ontbieden, jonge vriend. Het is te veel voor mij geworden.''

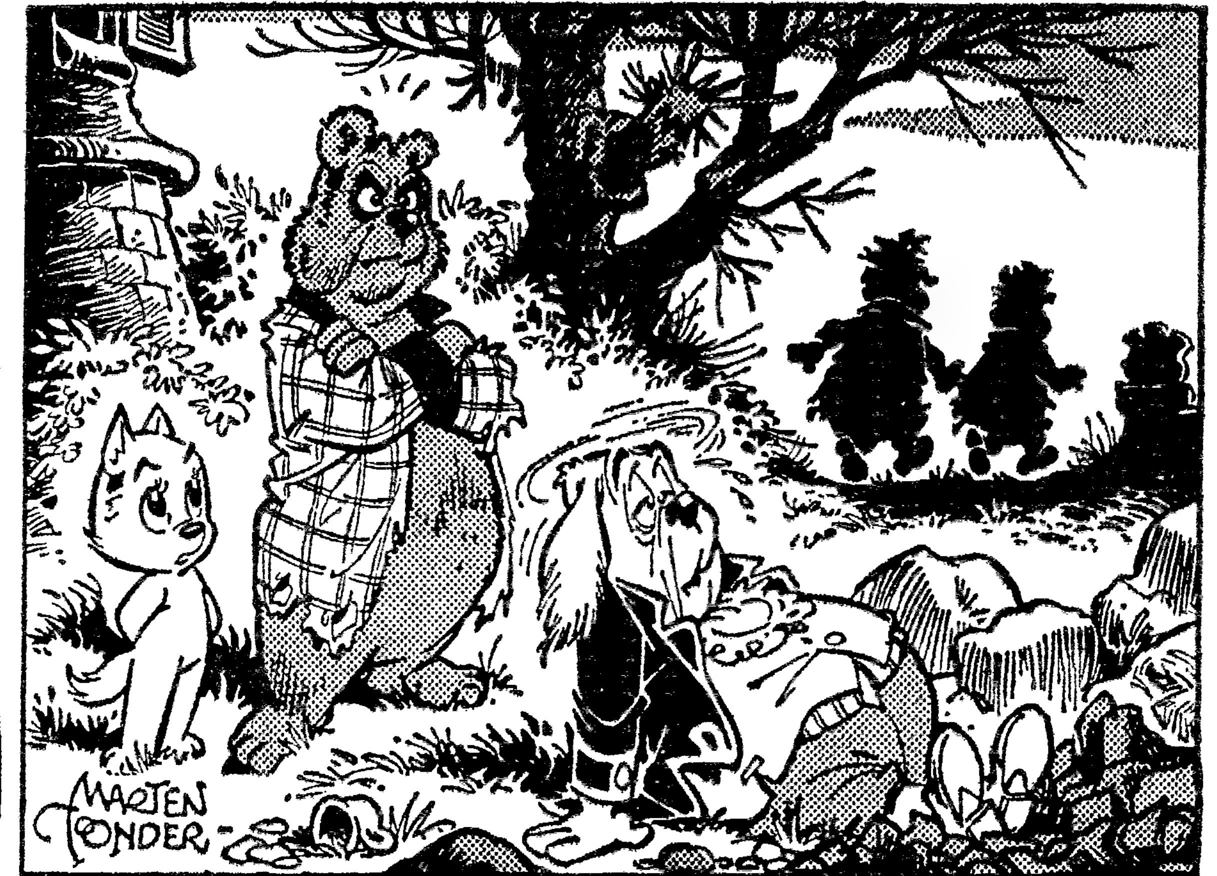
''Maar dat is mooi!'', riep Tom Poes uit. ''Dan gelooft u dus in de kwinken, en als u gelooft dat alles kan, gaan die vanzelf weg.''

Heer Bommel maakte zich los uit de klinkers en terwijl achter hem de commissaris en de ambtenaar zich uit de muur vrijmaakten, schudde hij het hoofd.

''Dat is geen geloven'', verklaarde hij. ''Dat is wéten. Als ervaren heer weet men zo langzamerhand wel wat er in het leven te koop is. Ellende, jonge vriend. En daar heeft men geen geloof voor nodig.''

7421 De commissaris en de ambtenaar klommen verscheurd uit de puinen te voorschijn en begaven zich met wankele passen naar heer Bommel, die vervallen terzijde stond.

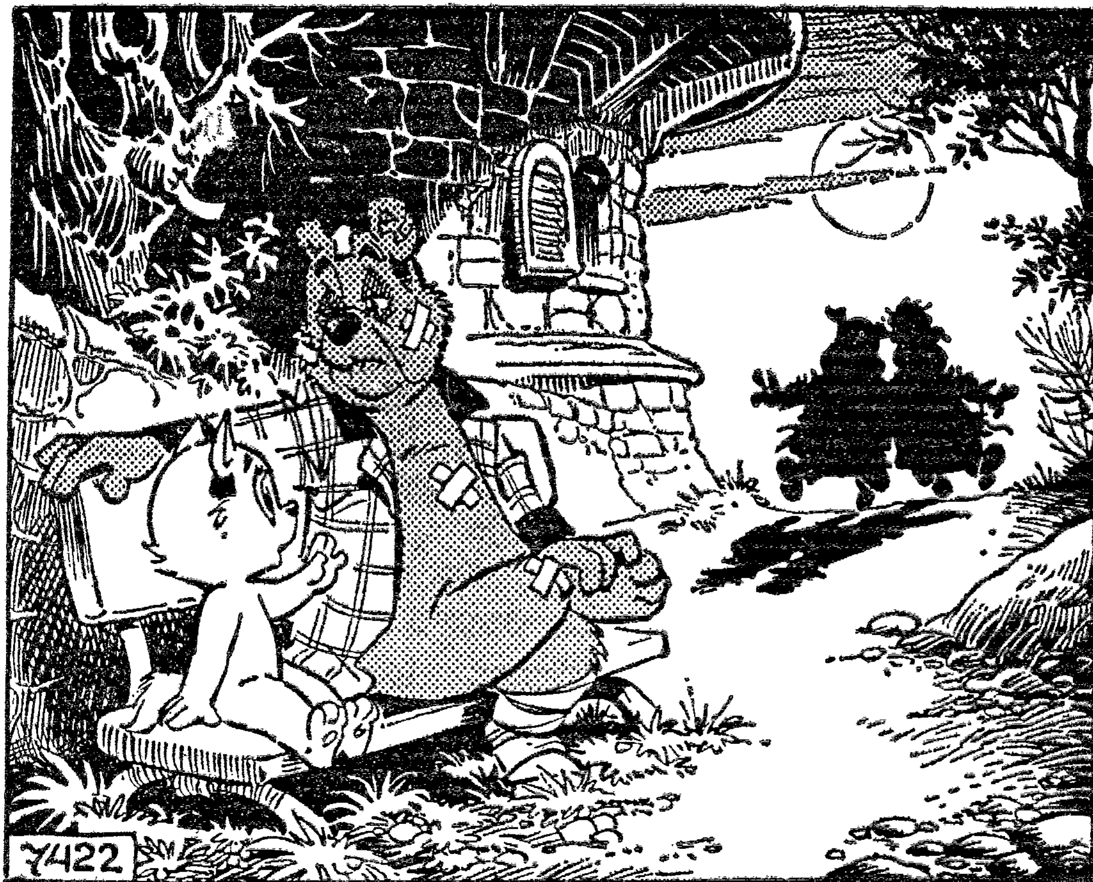
„Dit spijt me nu toch werkelijk'', sprak de heer Dorknoper, zijn vernietigd hoofddeksel afnemend. „U moet weten, dat de remmen van de auto weigerden. Vreemd, want hij doet al twintig jaren dienst zonder klachten. Maar goed, de schadevergoeding zal geregeld worden volgens de daartoe strekkende voorschriften van de gemeenteverordening. Dat zult u wel prettig vinden. Middelerwijl moeten wij verder op onze dienstreis. Wilt u ons een voertuig lenen voor een belangrijke tocht naar het bos?''

„De Oude Schicht?'', riep heer Ollie uit. „Naar het Donkere Bomen Bos? Nooit! Van die tocht kan niets goeds komen. U kunt beter terug gaan en dat hele bos vergeten! Daar slaan de kwinken, heren! Hier voor u staat iemand die weet waar hij over praat.''

„Zo'', hernam de ambtenaar eerste klasse zuinig. „U doet dus ook al mee aan het verspreiden van bijgelovige praatjes? Van u had ik meer verstand verwacht, meneer Bommel. Maar goed. We zullen dit onthouden en te voet verder gaan.''

Na deze woorden keerden de heren zich om en zochten over de muurresten de weg weer op, terwijl hun flarden wuifden in de frisse wind.

„Ze doen maar'', mompelde heer Ollie somber. „Ik weet, wat ik weet. En ik ga mij nu heel stilletjes voorbereiden op het einde, dat onverwacht komt terwijl ik het zit te doen. Dat voel ik.''

7422 Tegen het vallen van de avond zat heer Bommel berustend op een bankje waar de ondergaande zon een roodachtig schijnsel op hem wierp.

„Het is vreemd", sprak hij met een kleine zucht. „Hoe heb ik ooit kunnen denken, dat alles logisch verklaard kan worden? Het is toch duidelijk, dat ik een door kwinkslagen getroffen heer ben. Héél onrechtvaardig en helemaal niet logisch, zeg nu zelf!"

„Hm", zei Tom Poes. „Die oude zonderling in het bos zal er wel meer van weten. En als u naar hem toe gaat is er een kans, dat u die kwink kwijt raakt, lijkt me."

Heer Ollie nam een strakke houding aan; het was duidelijk dat hij niet veel zin in dat plan had.

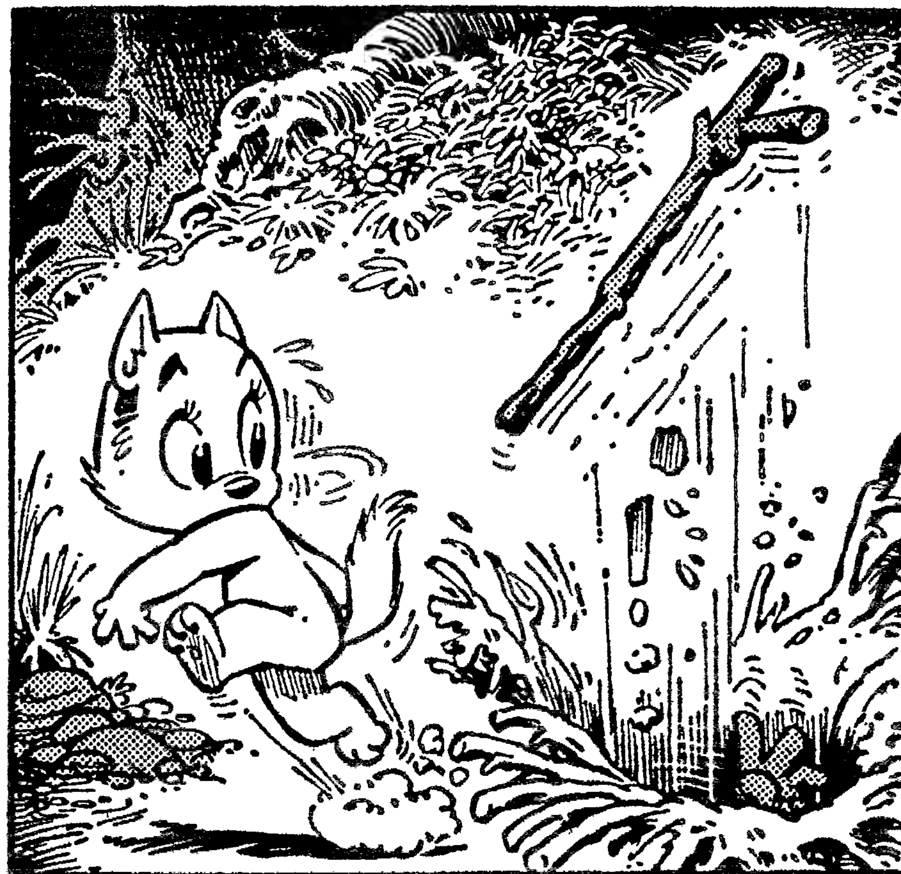
Maar voordat hij kon antwoorden, verbrak het geluid van waggelende voetstappen de stille avond. Het waren commissaris Bas en de ambtenaar Dorknoper, die verscheurd huiswaarts keerden van hun tocht naar het bos.

„Dat bos", sprak de eerste met hese stem, „dat deugt niet. „Het ligt er vol met voetangels en klemmen en er valt van alles en de dorens dringen door je jeger. Hoe je dat wist, weet ik niet. Maar ik heb je in de gaten, Bommel!"

„De commissaris bedoelt, dat u er verstand van schijnt te hebben", vulde de ambtenaar eerste klasse haastig aan. „Hij meent geen kwaad, hoor. Maar het zou erg prettig zijn wanneer u eerlijk vertelt wat er in het woud aan de hand is."

Heer Ollie betrok. „Er is niets te vertellen", zei hij nors. „Niet aan lieden die alles logisch willen verklaren. Kom mee, jonge vriend, ik heb er genoeg van."

7423 Heer Ollie raapte een stevige tak op, en daarop steunende begaf hij zich boswaarts.

"Gelukkig", zei Tom Poes, die hem volgde. "Het beste wat u doen kunt is die oude, die de schuld van uw ongelukken is, op te zoeken."

"Baat het niet, dan schaadt het niet", gaf heer Bommel toe. "Mijn gestel heeft ernstig geleden, en overal klopt het. Vooral mijn hoofd. Dat is een erg gevoelige plek voor iemand van mijn stand. En wanneer men er de hele dag op valt begint men op zijn laatste benen te lopen, als je begrijpt wat ik bedoel. Daarom wil ik alles doen om die kwink kwijt te raken. Maar toch weet ik niet hoe dat moet, jonge vriend. Raak ik hem kwijt door hem te geloven? Kijk, dat kan ik niet meer verwerken nadat ik van de trap gevallen ben."

"We zullen zien", zei Tom Poes. "De hoofdzaak is, dat we die vreemde oude man vinden voordat er opnieuw iets akeligs gebeurt. . . ."

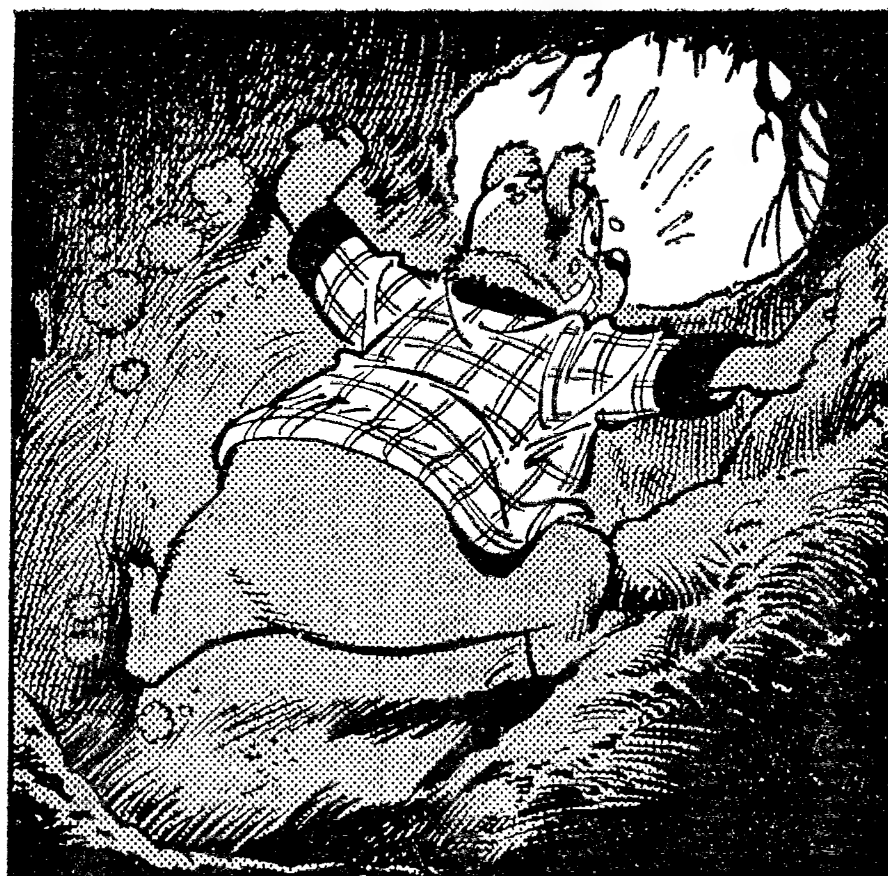
Op dat moment klonk er een luid gekraak, en heer Ollie verdween uit het gezicht. Hij was in een, met takken overdekte, berekuil gevallen — en omdat die aardig diep was, klonk de dreun waarmee hij neerkwam slechts gedempt.

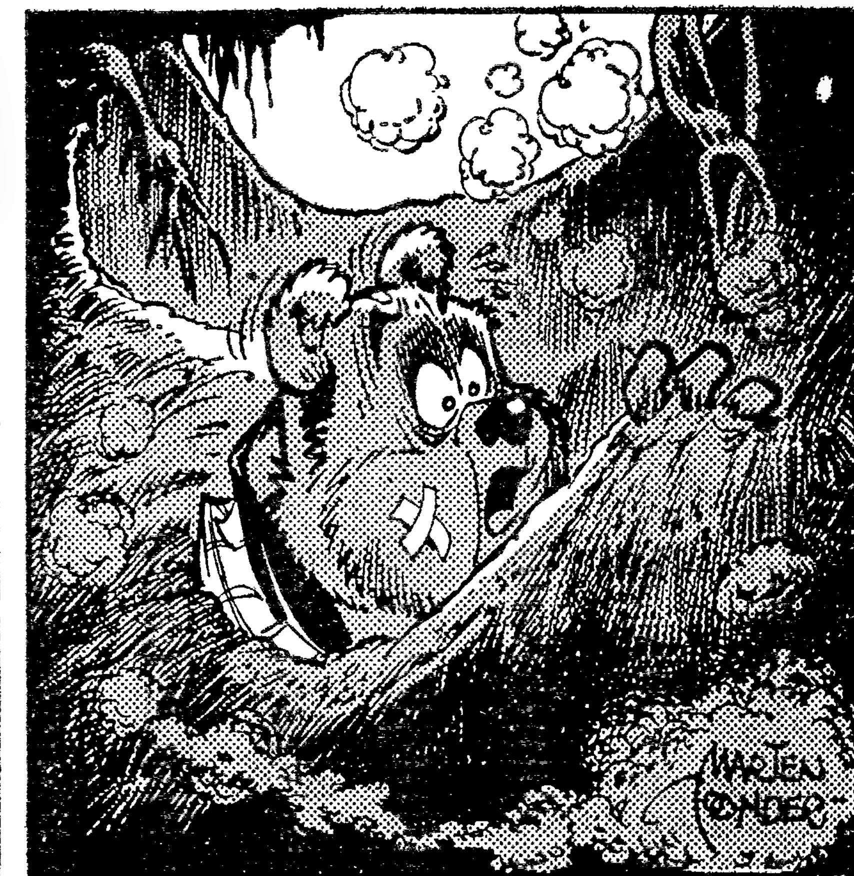
"Hebt u zich pijn gedaan?" vroeg Tom Poes, zich bezorgd over het gat buigend.

"tlsset hooft!", klaagde de gevallen heer. "t's heel vejselijk! Tie kwinkslagen worden steets maar erger in plaats fan minder!"

"Dat komt omdat je in de kwink bent gaan geloven", sprak een krakende stem, en daarop schuifelde de bejaarde zonderling vanachter een woudreus te voorschijn.

7424 De grijsaard keek enkele ogenblikken met een milde glimlach naar de kuil waaruit zwakke kreten opstegen, en daarop nam hij plaats tegen een boomstam.

"De wegen der smart leiden tot geloof en wijsheid", verklaarde hij met stille stem.

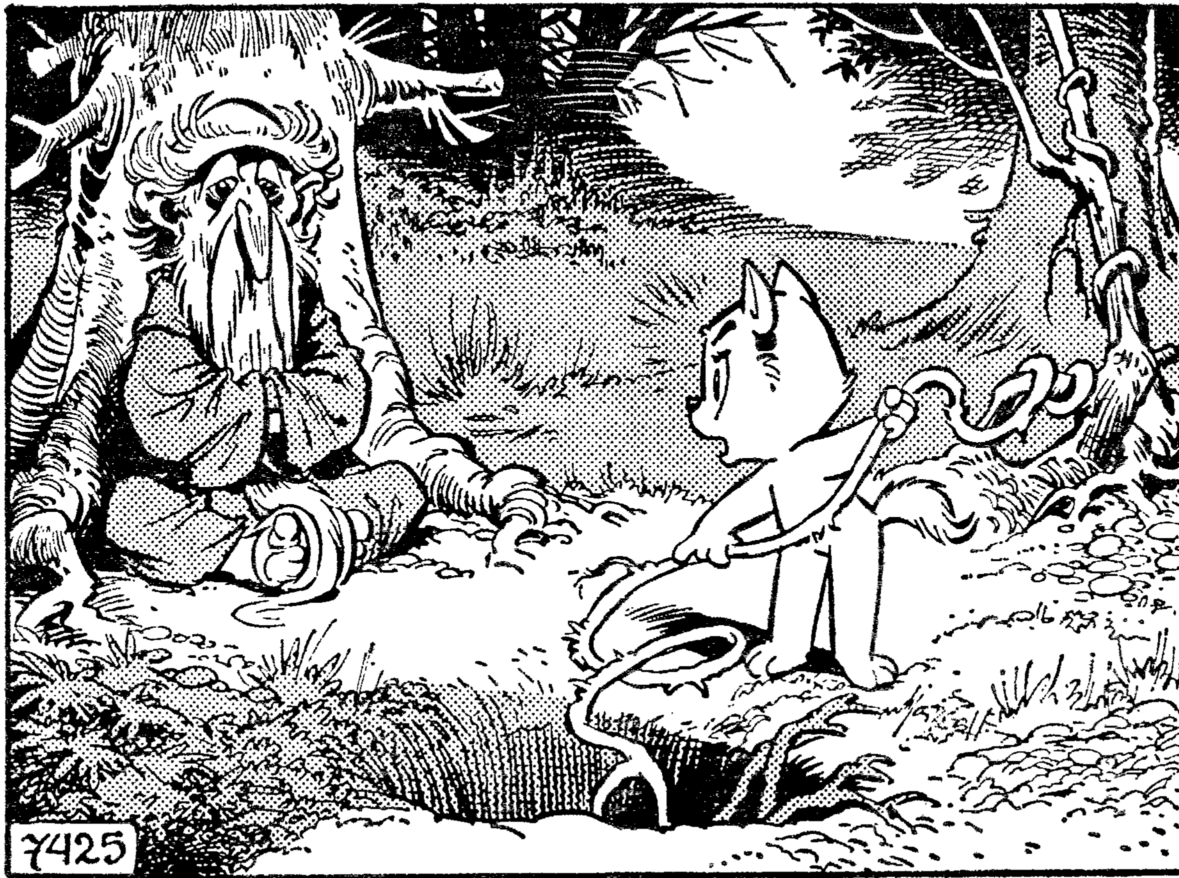
"Het gaat niet om wijsheid!", zei Tom Poes verontwaardigd. "Heer Bommel zou zijn kwink kwijt raken wanneer hij er in ging geloven. En kijk nu eens aan!"

"Wat is begrip toch moeilijk", hernam de oude vol berusting. "Men raakt een kwink pas kwijt wanneer men gelooft, dat alles kan wat men gelooft, — en dat is héél wat anders. Die beklagenswaardige daar beneden gelooft alleen maar in zijn ongeluk, en dat is dus wat hij krijgt."

Heer Ollie was intussen bezig zich naar boven te werken door zijn handen en voeten in de aarden wanden van de kuil te graven. Zo doende was hij al een aardig eindje gevorderd en hij kon het gesprokene dan ook helder volgen.

„In mijn ongeluk geloven?", herhaalde hij met stijgende verontwaardiging. "De onzin! Het is weten! Ik wéét, dat ik door het ongeluk achtervolgd wordt, op grond van diepe ervaring!"

Op dat moment stortte de wand in, zodat hij op de bodem terugviel. En daar werd hij tot aan de onderlip in de neerkomende aarde begraven.

7425 Tom Poes hoorde een gesmoorde kreet uit de kuil en hij begreep dat er een nieuw ongeval had plaats gevonden.

„Kunt u niet helpen?" vroeg hij verontwaardigd toen hij een blik naar beneden geworpen had. „De wand is ingestort, en nu is heer Bommel haast helemaal door de aarde bedekt!"

„Haast is niet helemaal", sprak de grijsaard mild. „Een door kwinkslagen getroffene kan altijd zichzelf helpen. En dat is het enige waardoor hij zich redden kan".

Tom Poes luisterde niet langer naar dit gepraat. Hij had een klimplant losgemaakt die zich daar vlak bij om een boom slingerde en nu wierp hij het uiteinde in het gat.

„Pak vast, heer Ollie!", riep hij. „Dan kunt u zich uit de losse aarde trekken. En als die liaan sterk genoeg is kunt u er helemaal uit klimmen".

„Hulp is prettig", hernam de oude. „Zonder hulp is het leven een eenzame zaak. Maar er zijn dingen die men alleen moet doen, zoals bijvoorbeeld het geloven dat alles kan wat men gelooft".

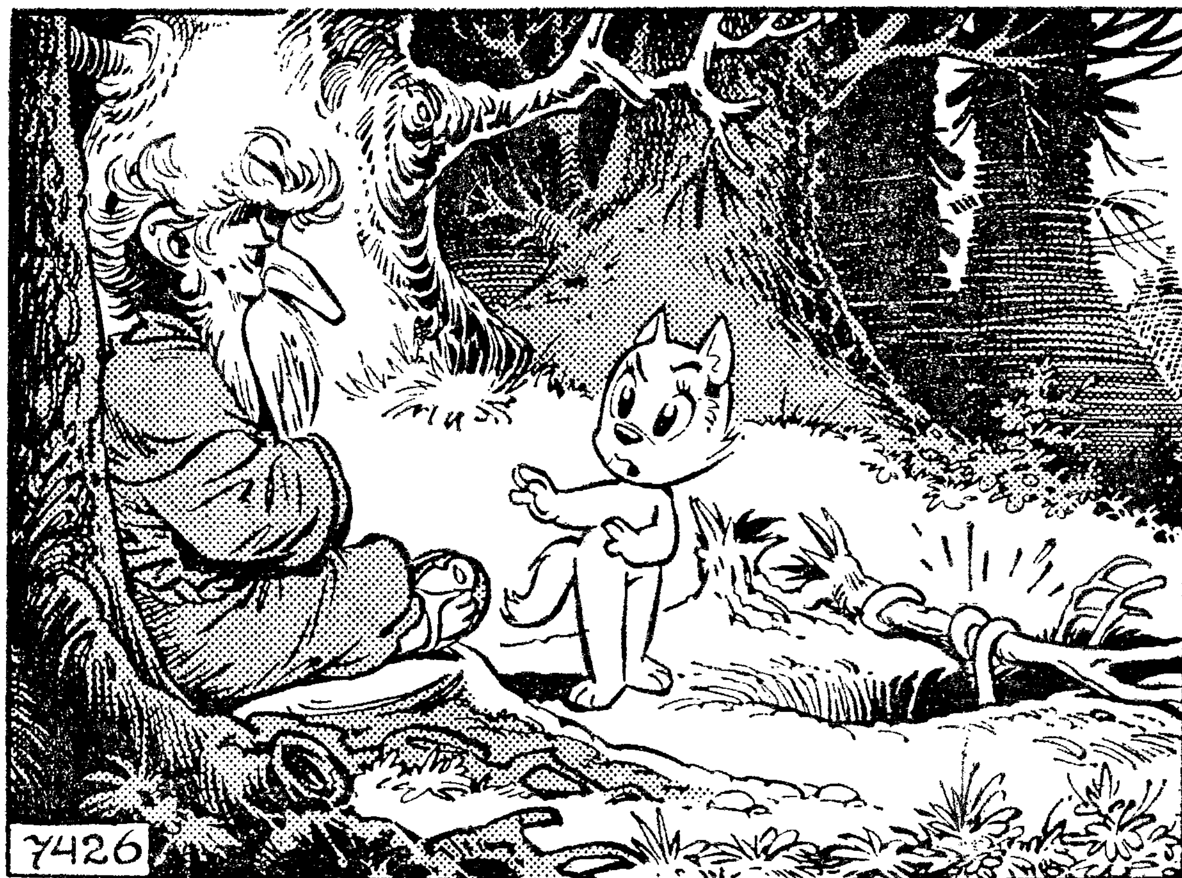
„Best mogelijk", zei Tom Poes. „Maar als u een beetje hart had, zou u heer Bommel die kwink weer afnemen".

„Ik kan niet afnemen, wat iemand zichzelf gewenst heeft", verklaarde de bejaarde zonderling. „Dat zou diefstal zijn, niet-waar?"

Hij keek naar de taaie slingerplant, die nu erg strak stond, en een wijze glimlach deed zijn snor krullen.

„Er wordt sterk aan getrokken!" merkte hij prijzend op. „Uw heer Bommel trekt het ongeluk aan!"

Op hetzelfde moment brak de boom bij de wortel af en viel voorover op de kuil. Het was maar een dun boompje, en bovendien was het aangetast door wortelroos.

7426 Tom Poes stond een ogenblik verslagen naar het afgeknapte boompje te kijken.

„Het is te gek", riep hij uit. „Ik kan niet geloven, dat al deze ongelukken alleen maar komen omdat heer Ollie niet gelooft dat alles kan wat hij wel gelooft. De onzin!"

„Kijk eens aan", mompelde de grijsaard. „Je geloof is erg verknoopt, mijn jongen! Maar misschien kan je heer Bommel ermee helpen."

„Daar ben ik mee bezig", zei Tom Poes, terwijl hij over de rand van de kuil ging hangen.

„Vlug!", riep hij. „Klim op die hoop aarde, dan kunt u er gemakkelijk uitkomen wanneer ik u een hand geef"

Heer Ollie gehoorzaamde. Hij maakte zich moeilijk los uit de ingestorte kluiten en begon naar boven te klimmen; vol gedachten.

„Wat bedoelt de jonge vriend?", zo vroeg hij zich zwoegend af. „Hij gelooft niet, dat dit allemaal gebeurt omdat ik niet geloof, dat ik..... Ja, wat eigenlijk?"

Aan verbijstering ten prooi klauterde hij verder en hij greep de tak en de hand van Tom Poes, zonder dat er iets gebeurde.

„Een goede list", prees de oude op de achtergrond. „In tijden van geloofsverwarring raakt men alles kwijt, zelfs het geloof aan eigen ongeluk. Maar pas op; er kan niets goeds uit komen!"

7427 Heer Bommel werkte zich over de rand van de kuil, en toen hij weer op de begane grond stond en de frisse wind om zijn oren voelde, keerde zijn gedachtenleven terug. Maar opgewekt was het niet.

„Ik kan dit niet langer!'', riep hij uit. „Ik doe niet langer mee, bedoel ik! Ik wou, dat ik nooit naar het bos was gegaan om je op het ongepaste van je gedrag te wijzen. Schaam je je niet, op jouw leeftijd? Ik eis, dat je hem terugneemt, want dit is geen leven!''

„Je wilde leren geloven, dat alles kan wat je gelooft'', sprak de grijsaard die opgestaan was. „Daar had je wat voor over, zei je. Maar bij de eerste lessen begin je al te huilen. Bah, je bent geen vent!''

Met deze woorden verdween hij met grote passen, en heer Ollie keek hem verslagen na.

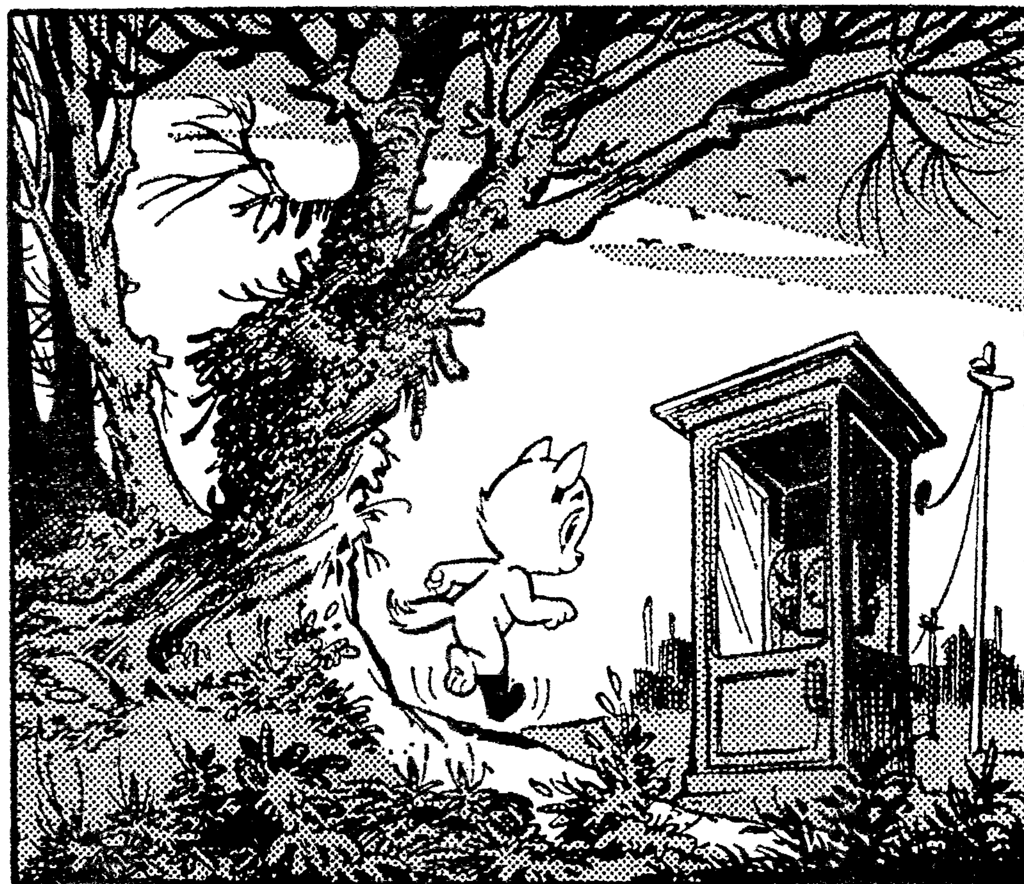
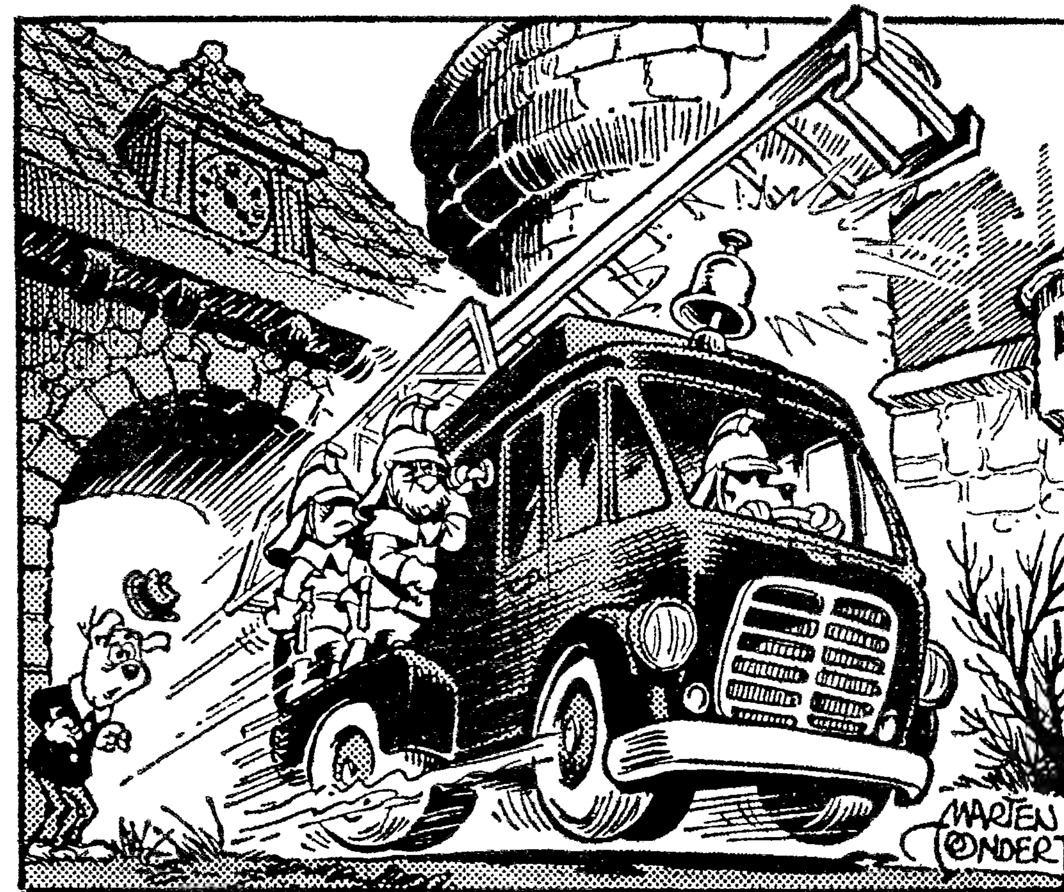
„Natuurlijk ben ik geen vent'', prevelde hij voor zich heen. „Ik ben een een heer van stand, en ik... ik huil niet..''

Toen drong echter de ernst van de toestand tot hem door, en met een snik sloeg hij de handen voor het gelaat.

„Hij is weggegaan zonder m-mijn k-kwink mee te nemen'', stamelde hij gebroken. „Ik zie geen lichtpunt meer; ik geloof, dat het met mij is afgelopen...''

Nauwelijks had hij dit gezegd, of de wand van de kuil stortte opnieuw in en de ongelukkige gleed in verzakte houding naar beneden. Tom Poes was te laat om hem tegen te houden.

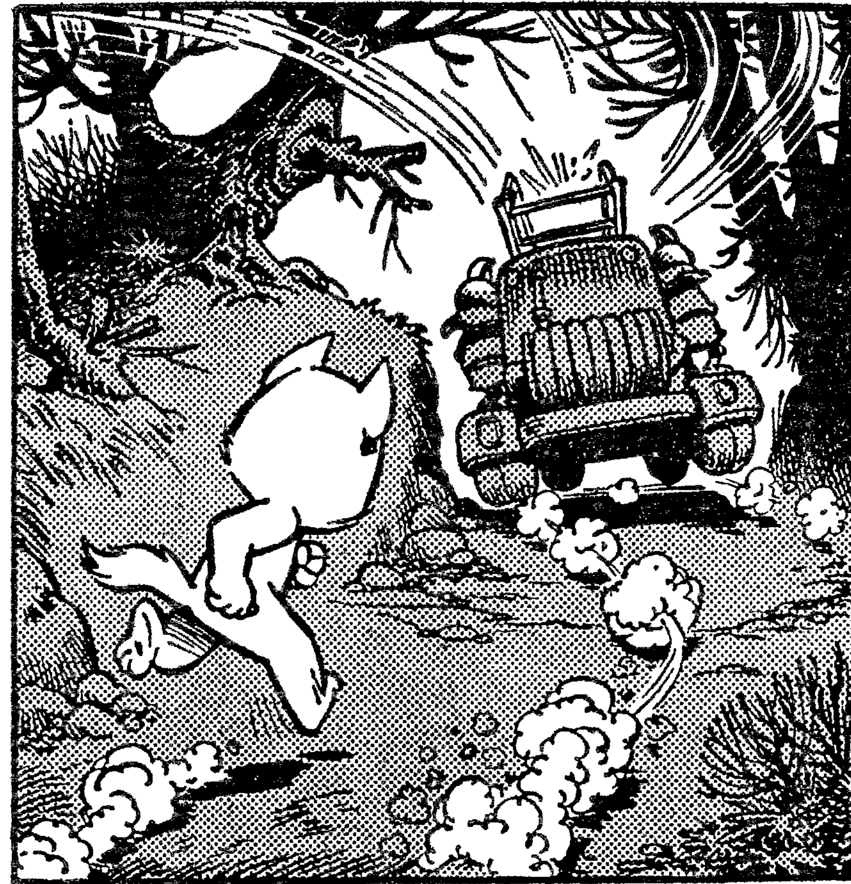

7428 Tom Poes stond bij de rand van de kuil en luisterde moedeloos naar het geklaag van heer Bommel, die niet de moed had om opnieuw naar boven te klimmen.

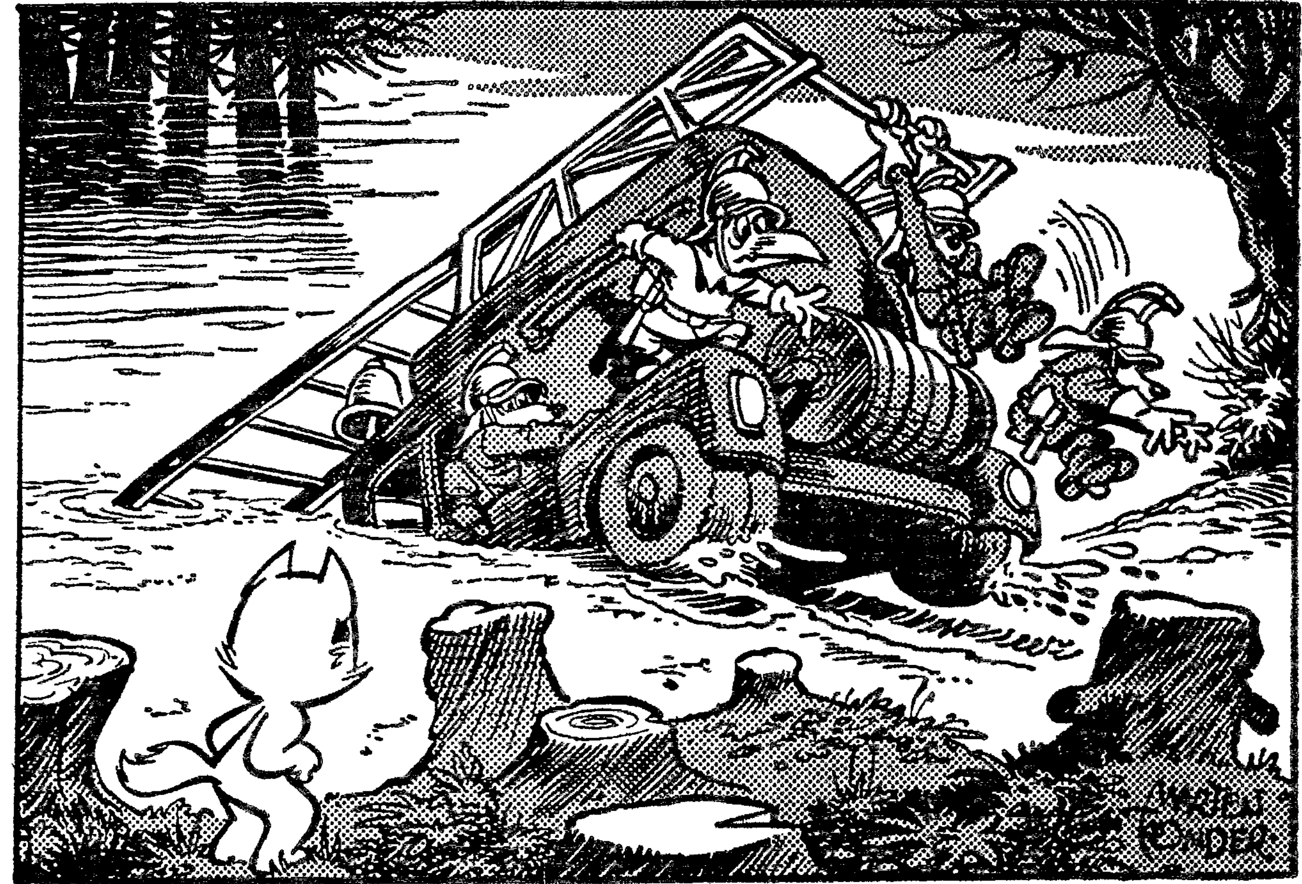
„Wie weet welke rampen er dan zouden gebeuren!", riep de beklagenswaardige uit de diepte. „Ik blijf hier op het einde wachten; laat mij maar alleen!,,

„Zo komen we niet verder", dacht Tom Poes. „Zijn geloof in zijn ongeluk is zó sterk geworden, dat hij een gevaar voor zijn omgeving is. Ik heb geprobeerd om hem te helpen, maar dat heeft ook niet veel nut gehad. En toch moet hij hier weg, want deze hele omgeving deugt niet. Het wordt tijd om de zaak een beetje groter aan te pakken. Als ik niet oppas begin ik ook te geloven dat er niks meer aan te doen is."

Met deze gedachte verliet hij de noodlottige kuil en draafde naar de rand van het woud, waar de hoofdweg naar de stad liep. Hij wist daar een telefooncel te staan van waaruit hij hulp kon vragen. Gelukkig trof hij een willig oor; reeds na vijf minuten stoof de ladderwagen van de Rommeldamse brandweer luid bellend de stadspoort uit.

7429 Heer Ollie, die diep verslagen op de bodem van de berenkuil zat, voelde de bodem dreunen, en hij begreep dat er hulp naderde.

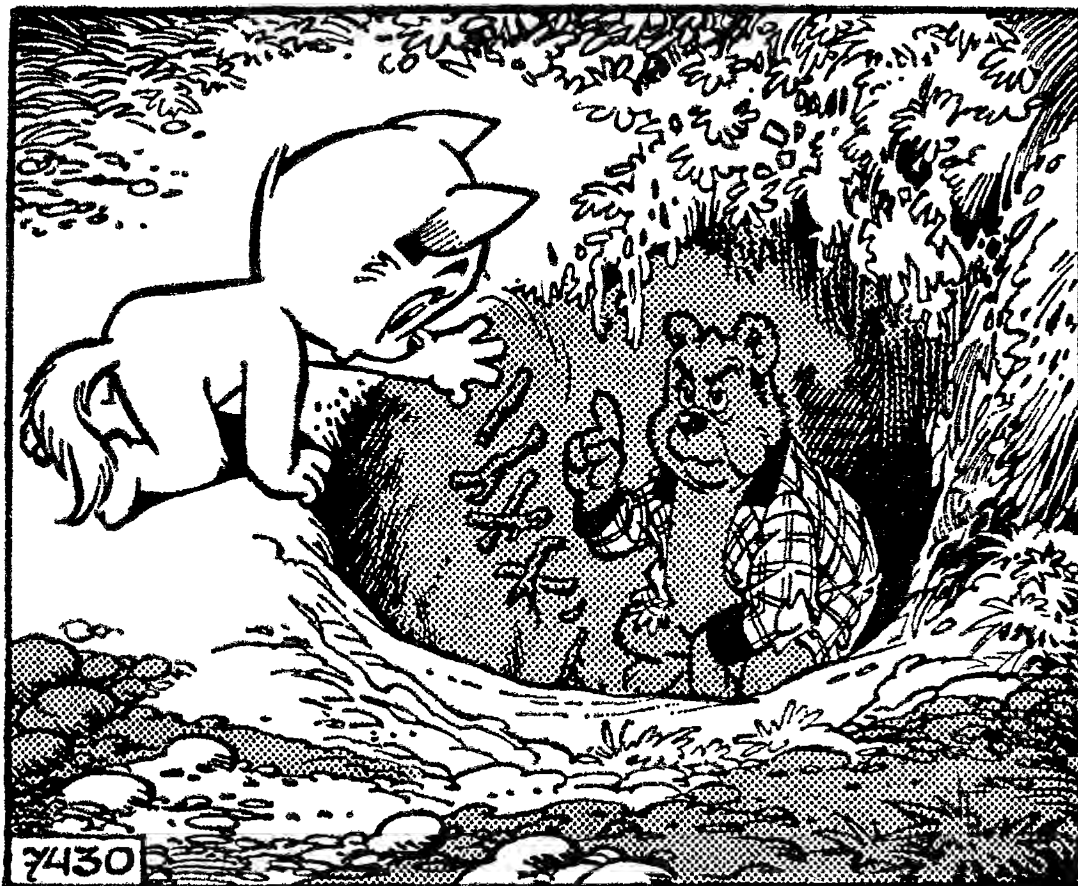
„Een of ander zwaar voertuig," sprak hij tot zichzelf. „Hoe heeft Tom Poes dat kunnen doen? Begrijpt hij dan niet, dat een heer die door zijn zwart geloof in een put geraakt is daar niet door de brandweer uit kan worden gehaald? Ik ben niet te redden want ik weet dat ik door mijn zwartgalligheid alleen maar dieper kan zinken in mijn ellende. Al die pogingen leiden alleen tot nieuwe rampen, waar ik maar al te gauw onschuldigen in mee sleep. . ."

Zo tobbende luisterde hij in diepe neerslachtigheid naar het naderende motorgeronk, dat door de stammen van het stille woud rommelend weerkaatst werd. Want de ladderwagen was nu het bos binnengereden en volgde het pad dat naar de valkuil van de mini-gelovige scheen te leiden.

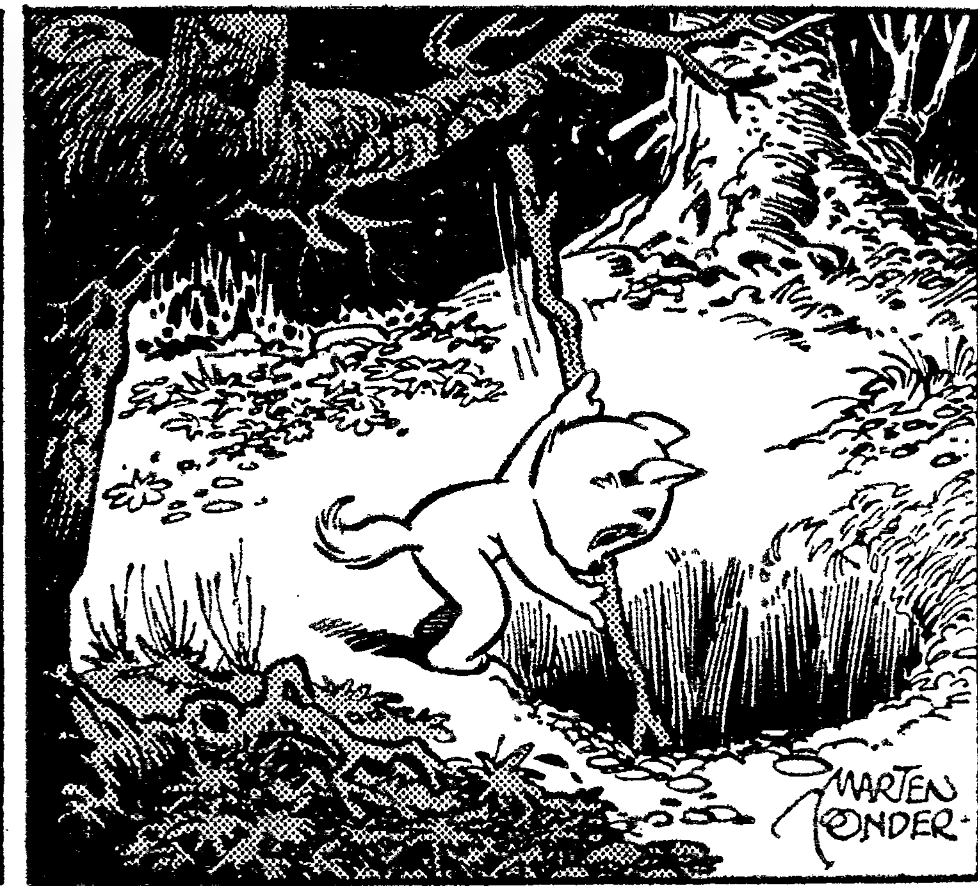
Tom Poes had echter niet veel vertrouwen in de weg, en hij holde schreeuwend achter het voortrazende voertuig aan. „Pas op!" riep hij. „De bodem is hier niet te vertrouwen! Stop!"

Maar de bestuurder, die aan uitslaande branden gewend was, had geen begrip voor die waarschuwing. Hij joeg zijn wagen dan ook voort totdat die plotseling in het drijfzand terecht kwam en met de neus vooruit in de bodem begon te verdwijnen.

De geschoolde bemanning aarzelde geen moment. Ze sprong op de vaste grond, en na te hebben vastgesteld dat de ladders reddeloos verloren waren begaven ze zich ordelijk weer kazernewaarts.

7430 Tom Poes begreep, dat het gevaarlijk voor anderen was om zich met de redding van heer Bommel te bemoeien omdat ze gemakkelijk werden meegesleept door zijn geloof in het ongeluk.

„Misschien kan ik een soort list gebruiken'', dacht hij. „Als ik die kwink nu een ogenblik kan af leiden. . .''

Met dit plan verzamelde hij een handvol twijgjes en boog zich daarmee opnieuw over de kuil.

„Het is allemaal onzin'', riep hij, terwijl hij de takjes naar beneden wierp. „U doet aan bijgeloof, heer Ollie! Wie gelooft er nu aan kwinken? Die oude heeft u wijsgemaakt dat u door het ongeluk achtervolgd zou worden, en daarom trekt u ongeluk aan''.

„Ik weet, wat ik weet'', zei heer Bommel somber op de bodem van zijn kuil. „Dat is meer dan geloof. Ik wéét dat er kwinken bestaan, omdat ik er een gezien heb''.

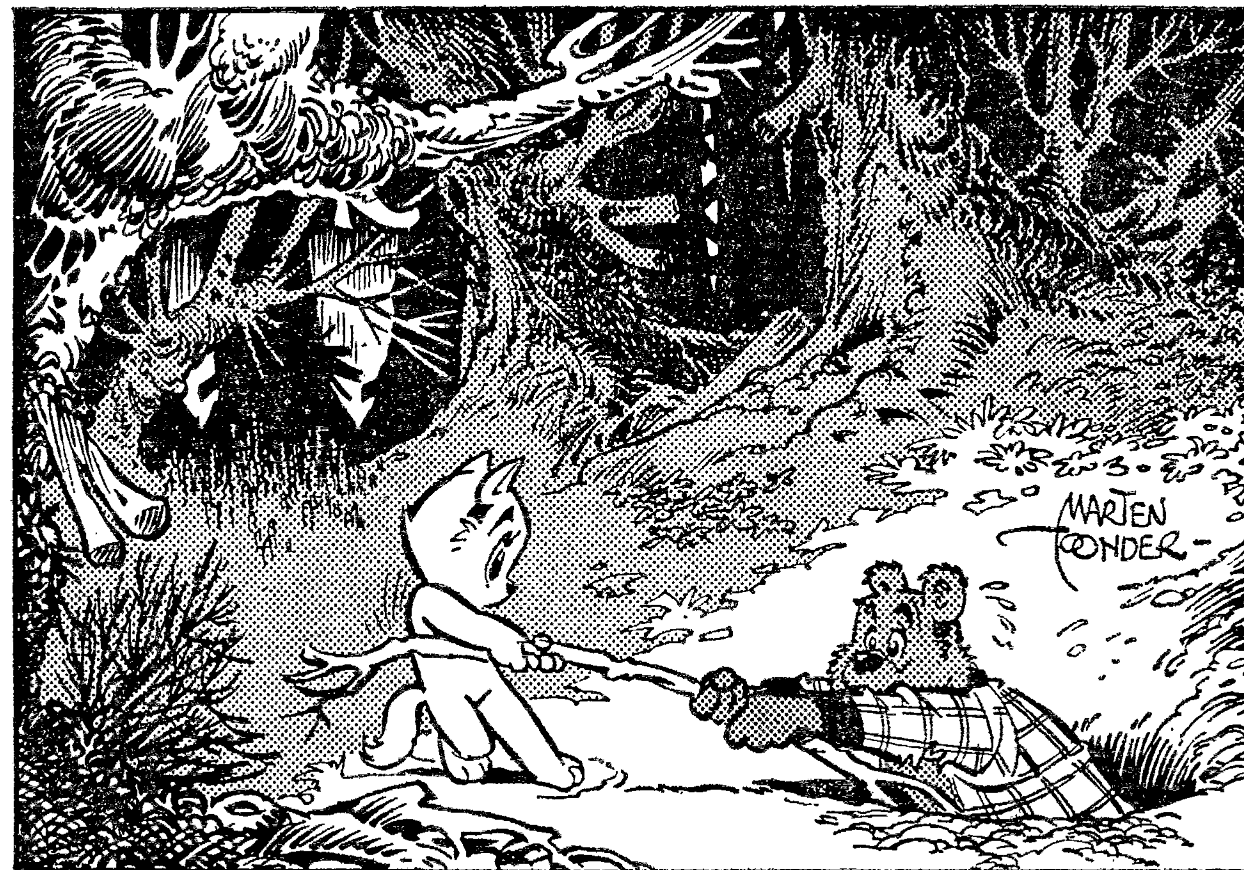
„Dat leek maar zo'', hield Tom Poes vol. „Ik heb ook wel eens gedacht dat ik er een zag; maar het was gewoon een plukje tabak. Die grijsaard probeert ons wat wijs te maken''.

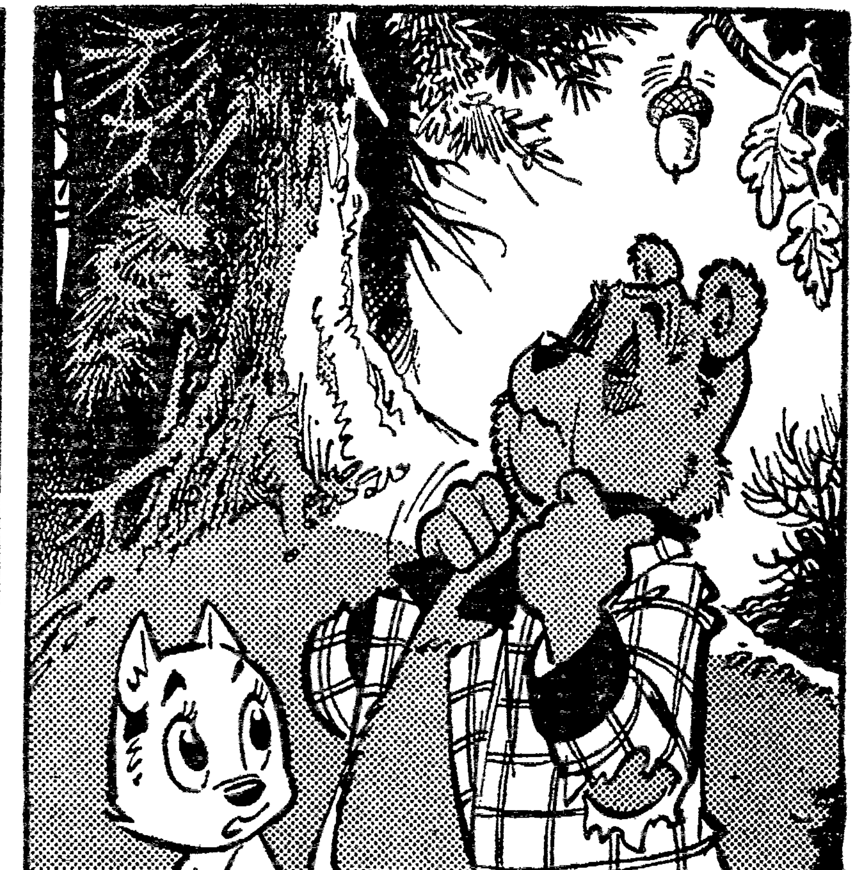
Heer Ollie staarde met knipperende ogen naar boven, terwijl hij probeerde te begrijpen waar de jonge vriend naar toe wilde. Daardoor had hij niet in de gaten, dat de twijgjes zich naast hem tot takkerige figuurtjes vormden, en hij keek pas om toen hij een krakend stemmetje hoorde roepen: „Hier ben ik! Kwink! Geloof je het nu?''

Op hetzelfde moment stak Tom Poes een tak naar beneden en porde de verwarde heer.

„Vlug!'' riep hij. „Pak beet, dan zal ik u eruit trekken terwijl de kwink in de takjes zit''

7431 De bedoeling van Tom Poes drong na enkele ogenblikken tot heer Ollie door, en met de kracht der wanhoop greep hij de tak.

"Een goed idee", sprak hij tot zichzelf. "Zolang de kwink in de twijgen zit kan hij mij niets doen!"

Met deze gedachte bezield werkte hij zich hijgend en mompelend uit de kuil, en voordat hij het wist had hij de rand bereikt, zodat Tom Poes hem er uit kon trekken. Beneden hem klonk een gemelijk uitroep, en de kwink viel haastig in takjes uit elkander. Maar de geredde heer liet zich hierdoor niet ontmoedigen.

"Dat was een mooie list!", prees hij. "Ik had hem zelf kunnen bedenken!"

"Hm", zei Tom Poes.

"Je maakt me in de war", hernam heer Bommel haastig. "Je zei dat de kwink niet bestond, en ik dacht dat je het meende. Maar hij bestaat echt, zoals we gezien hebben."

"Maar u hebt nu ook gemerkt, dat u van hem kunt afkomen", zei Tom Poes. "Als u niet in hem gelooft moet hij zich laten zien, en dan heeft hij geen macht over u."

Heer Ollie trok met hernieuwd zelfvertrouwen zijn beschadigde jas recht.

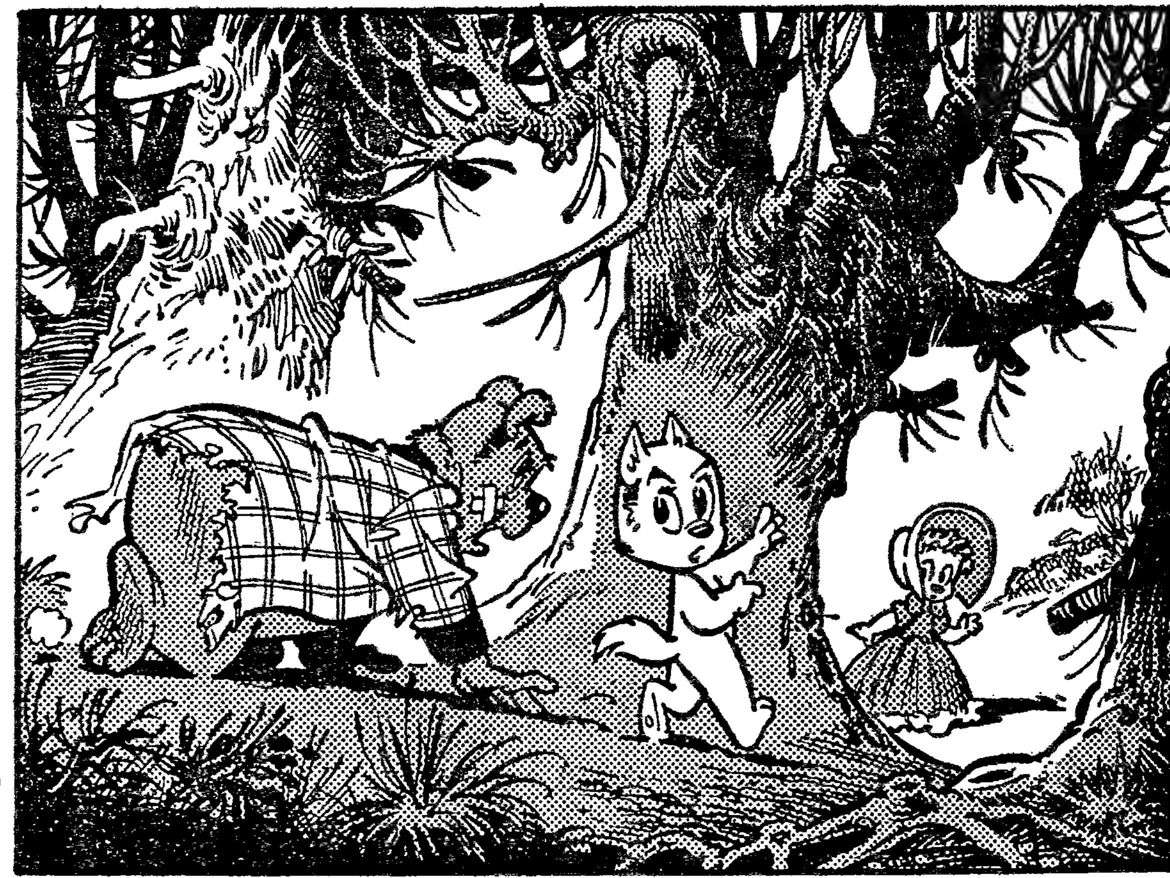
"Zou er dan toch nog hoop voor mij zijn?", vroeg hij met een herlevend lichtje in de ogen. "Kom, laten we naar huis gaan en de kwink met al zijn streken hier in dit akelige bos achterlaten."

Helaas, hij had niet in de gaten, dat hem reeds weer nieuwe rampspoed boven het hoofd hing.

7432 Heer Bommel wilde met hernieuwde levenskracht naar huis gaan maar voordat hij de eerste schrede had kunnen zetten werd hij door een vallende eikel getroffen. De harde vrucht kwam terecht op de buil die zijn schedel ontsierde, en met een kreet van smart zonk de getroffene op de grond.

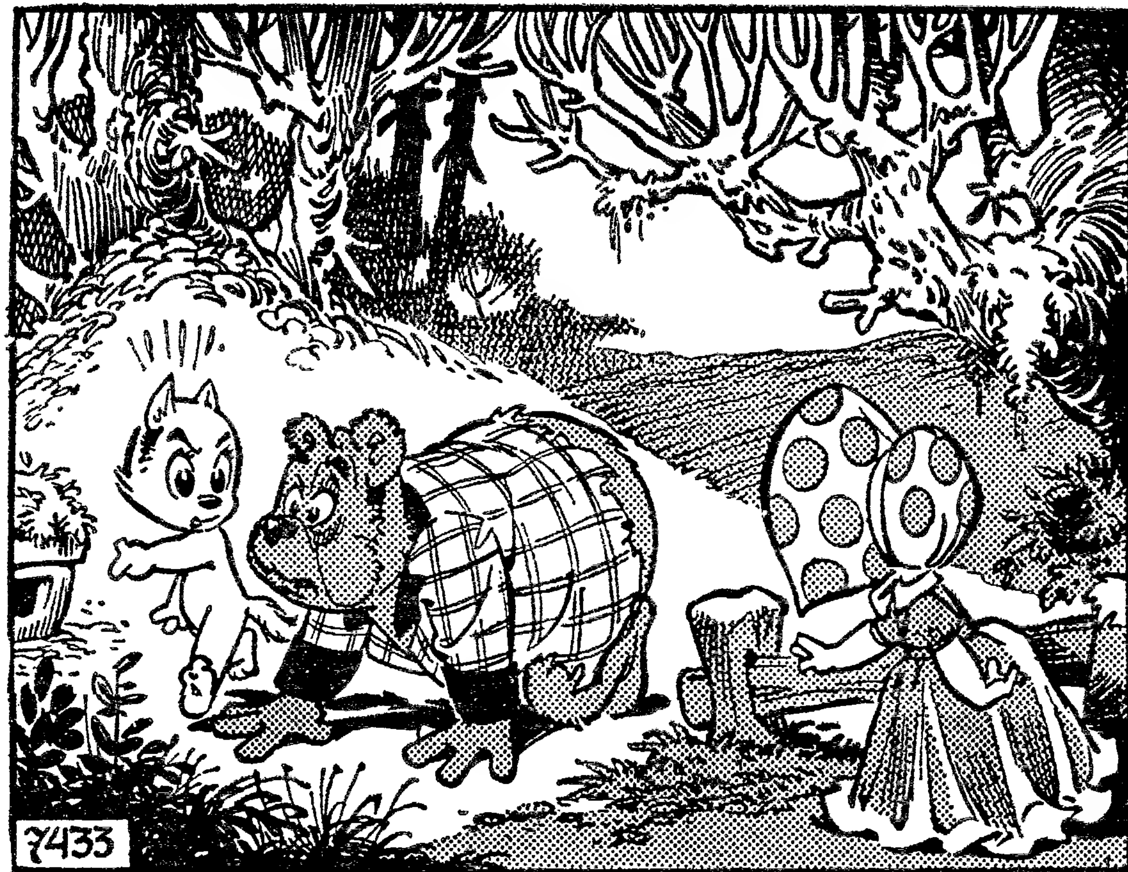
''Dit alles is te veel!'', riep hij gebroken uit. ''De ellende neemt geen einde! Hoe kan ik er niet in geloven? Een ogenblikje dacht ik, dat ik helemaal vrij was..... Maar nee hoor. Ik word meteen gestraft voor mijn lichtzinnigheid!''

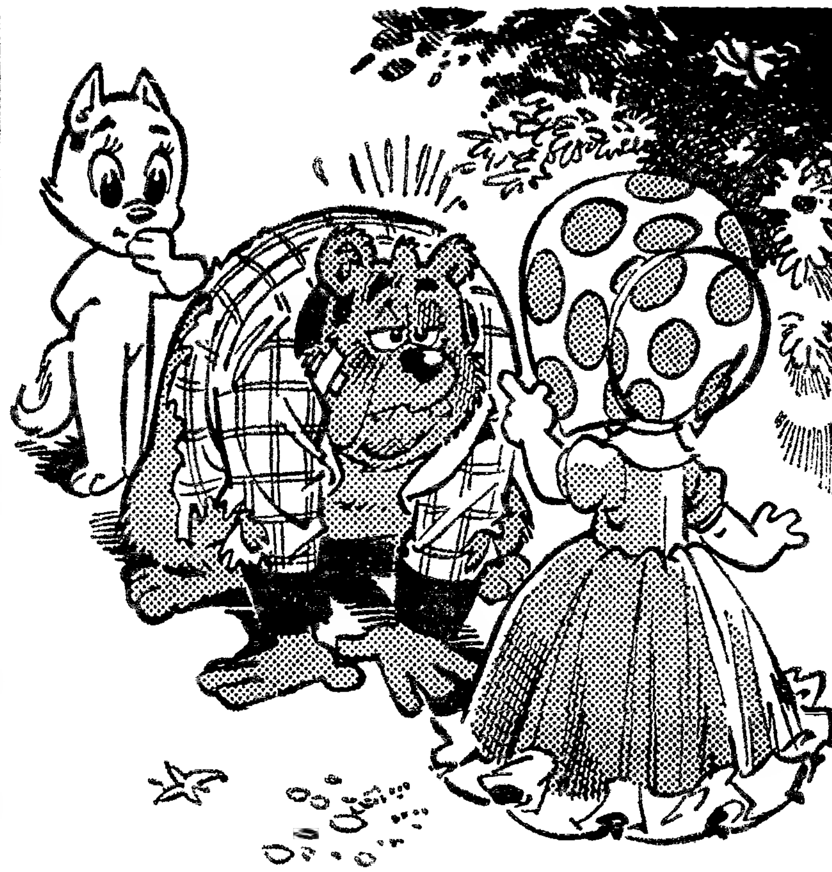
''Dat komt omdat u er toch nog een beetje wèl in geloofde'', legde Tom Poes uit. ''Daar moet u helemaal van af.''

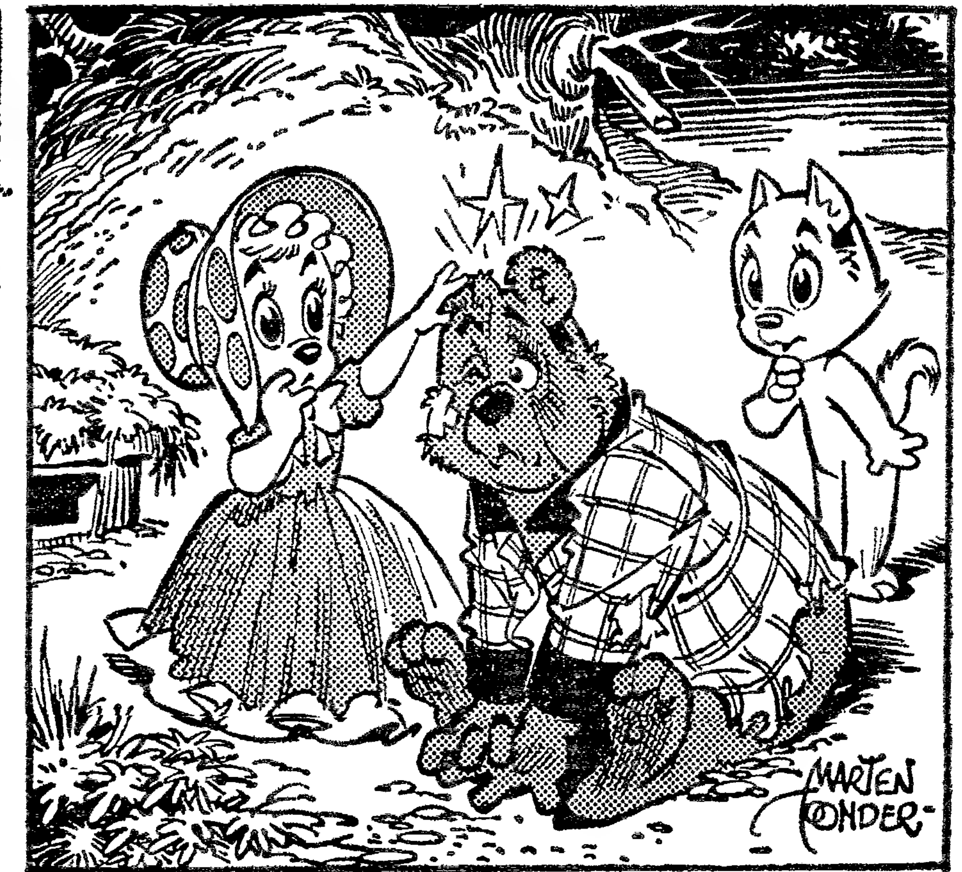
Heer Ollie dacht geruime tijd na en toen schudde hij droevig het hoofd.

''Hoe moet dat dan?'', vroeg hij wanhopig. ''Jij zegt, dat ik niet in de kwink moet geloven, maar die vreemde grijsaard zei, dat ik kon leren geloven als ik maar een kwink had, als je begrijpt wat ik bedoel. Ach, ik bevind mij in grote geloofsnood, jonge vriend! Waar moet ik in geloven; dat zou ik wel eens willen weten.''

Zo sprekende had hij zich voorzichtig op handen en knieën opgericht, en in deze houding begon hij zich huiswaarts te begeven. Want hij wilde geen risico's nemen door een hoogmoedige houding.

7433 Heer Bommel schuifelde voorzichtig op handen en voeten naast Tom Poes voort.

''Een andere houding durf ik niet aan'', verklaarde hij klagend. ''De kwink slaat toe bij ieder vertoon van hoogmoed.''

''Ja'', zei Tom Poes een beetje ongeduldig. ''Omdat u in hem gelooft.''

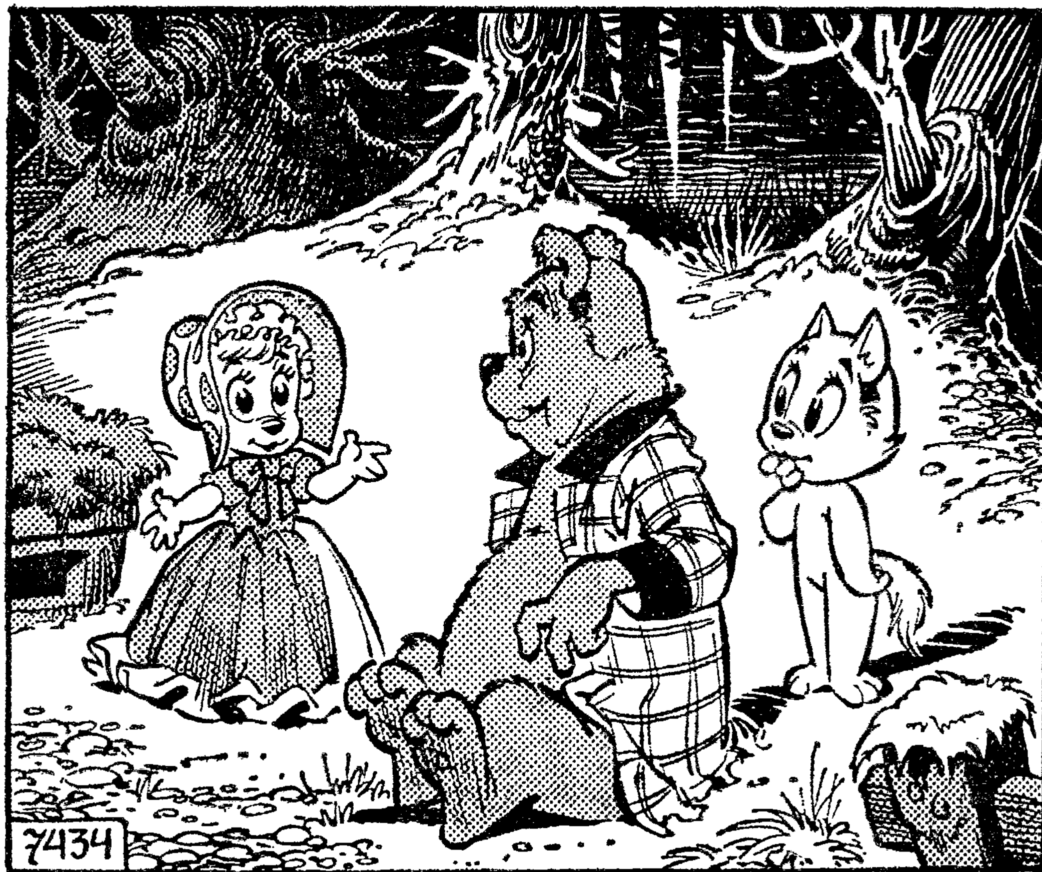
Heer Ollie zweeg; in de eerste plaats omdat hij niets meer wist te zeggen, en in de tweede plaats door ademnood. Hij was zó verdiept in zijn moeilijkheden, dat hij de nadering van zijn buurvrouw niet opmerkte, en hij schrok dan ook, toen ze hem opgewekt groette.

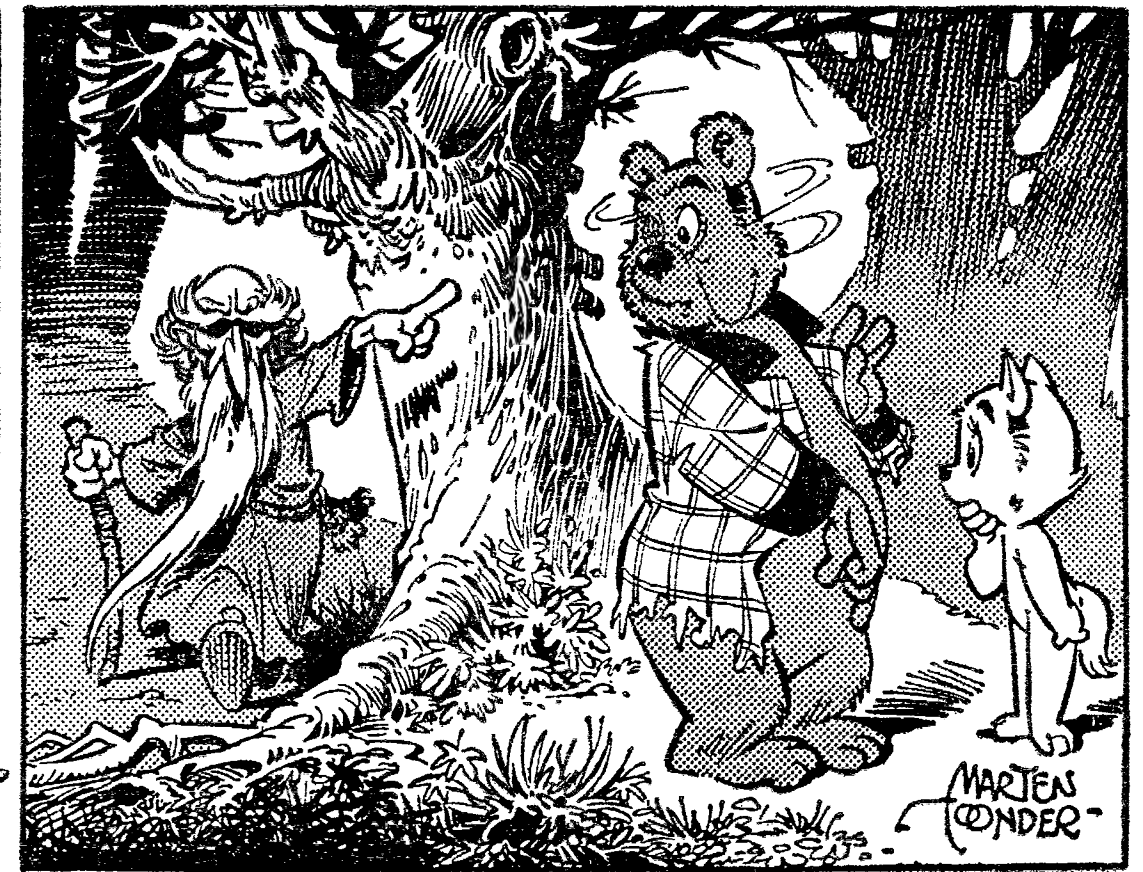
''Zoek je iets, Ollie?'', vroeg ze.

''Eh.... oh....'', stamelde heer Bommel, terwijl een vurige blos zijn vermoeide trekken overtoog. ''Z-zoeken....? Nee, m-mevrouw; dat niet zozeer. Maar ik lijd aan kwinkslagen, als u begrijpt wat ik bedoel. En dan moet men héél voorzichtig zijn, zodat ik liever geen risico's neem.''

Zo sprekende nam hij een zittende houding aan, en juffrouw Doddel, die zich ernstige zorgen maakte over zijn uiterlijk voelde voorzichtig aan zijn buil.

''Arme Ollie'', zei ze medelijdend. ''Je hoort eigenlijk in bed, want je ziet er vreselijk uit. Maar dat is niks voor jou, hè? Met je geweldige wilskracht! Zolang je nog kunt kruipen zal je niet gaan liggen. Jij kunt eigenlijk alles wat je wilt!''

7434 "Jij hebt zo'n geweldige wilskracht, dat je liever kruipt dan naar bed te gaan, waar je hoort!", zei juffrouw Doddel bewonderend. "Jij kunt eigenlijk alles wat je wilt, hè?" Deze woorden deden heer Bommel veel goed. Zijn afgezakte trekken verlevendigden zich en hij maakte aanstalten om op te staan.

"Daar heb ik eigenlijk zo gauw nog niet aan gedacht", merkte hij op. "Ik kan eigenlijk alles wat ik wil, dat hoor je nu maar eens net, Tom Poes!"

"Hij kan er een voorbeeld aan nemen", vulde de buurvrouw aan. "Soms heb ik het idee, dat hij je je kracht niet gunt. Maar je moet je niet laten kleineren, hoor Ollie!"

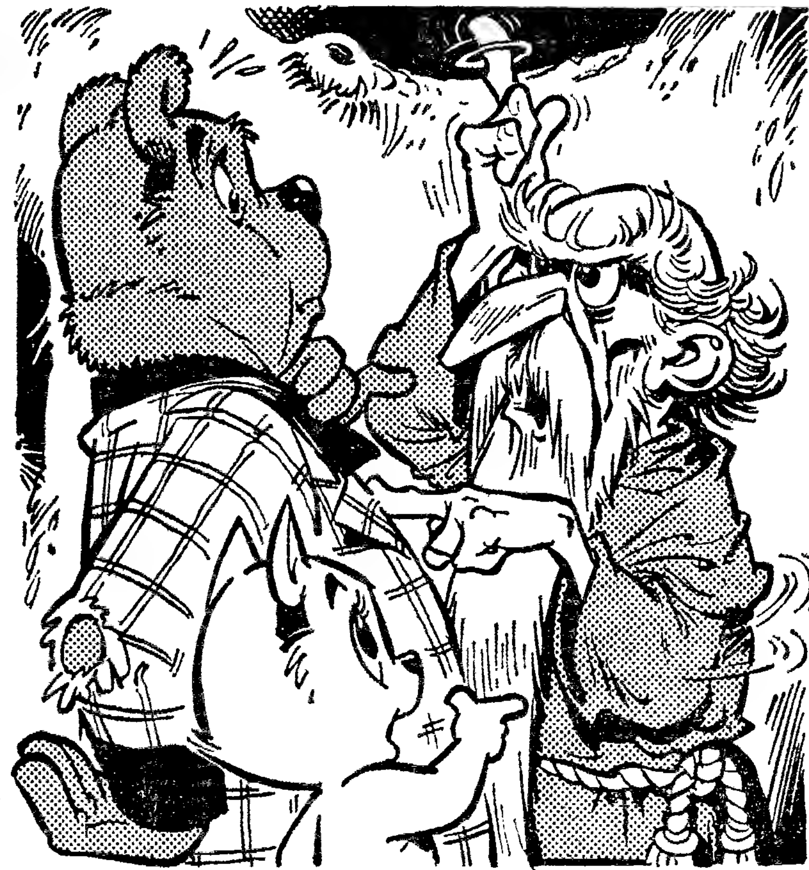
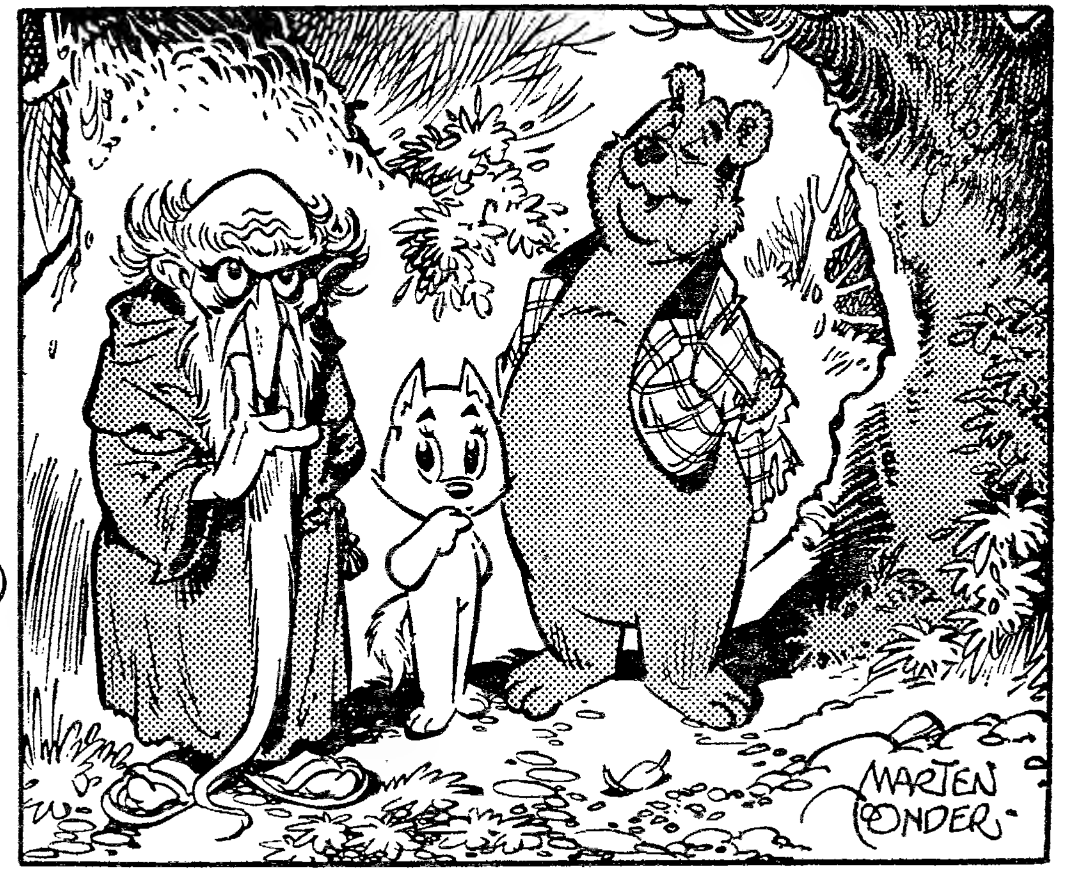
Ze liep door, maar het was duidelijk, dat deze korte ontmoeting de beproefde heer een wereld van goed gedaan had.

"Zo is het", sprak hij, zijn lompen rechtschikkend. "Ik wil geen ongelukken meer hebben; en daar is het mee uit. Zoiets is voor zwakken van geest, maar niet voor een heer van mijn stand."

Op dat moment klonk het geknap van dorre twijgjes, en van achter een boom trad de zonderlinge grijsaard te voorschijn.

"Wacht even, mijn jongen!", sprak hij met zware stem. "Je vergeet de kwink, en dat zal je zuur opbreken! Je moet eerst geloof leren, voordat je van hem af kunt komen!"

7435 De grijsaard trad op heer Bommel toe en bezag hem door zware wenkbrauwen.

„Deze houding past je niet, mijn jongen!", sprak hij gemelijk.

„Je bent bij me gekomen om geloof te leren. Om je te helpen heb ik je de hulp van een kwink gegeven — want het geloof komt na de loutering; dat weet een kind. En nu sta je daar als een zak vol lucht, terwijl je niets hebt geleerd."

Maar voor het eerst liet heer Ollie zich niet ontmoedigen door deze taal.

„Oho!", zei hij, terwijl hij een fiere houding aannam. „De ogen zijn mij opengegaan door de wijze woorden van de hoogstaande dame die daar het bos uitloopt. Ik ben die kwink te slim af geweest, want ik kan nu eenmaal wat ik wil".

„Zoveel hardleersheid heb ik zelden meegemaakt", hernam de oude toornig. „Misschien is de kwink daardoor te snel gesleten, en moet ik je een nieuwe geven..."

Nu bemoeide Tom Poes zich er echter mee.

„U ziet het verkeerd", riep hij. „Het ging toch om geloof? Heer Bommel is in zichzelf gaan geloven!"

De bejaarde zonderling zakte wat in en streek zich broedend door de baard. Het was duidelijk, dat hij hier voor een moeilijk vraagstuk stond en gedurende enige tijd was slechts het suizen van de wind door de kale takken te horen.

„Geloven in zichzelf is bouwen op ijs", hoorde men hem prevelen. Maar wat men gelooft is waar. Zolang het ijs niet gaat smelten is deze broddelaar van zijn kwink af. Jammer. Met meer geloof zou hij zulke mooie dingen hebben kunnen doen. Héél jammer..."

7436 „Het is jammer'', sprak de grijsaard. „Met een beetje meer geloof zou je mooie dingen hebben kunnen doen''.

Hij schudde het hoofd en keek bekommerd naar een paar zwaar gebouwde voorbijgangers, die vastberaden het woud betraden. Heer Bommel liet zich daardoor echter niet afleiden.

„Jammer?'', herhaalde hij bitter. „Ik ben een heer die zich door rampspoeden en kwinkslagen bewogen heeft, en die als een gelouterd heer uit zeeën van leed naar boven is geworsteld, als u begrijpt wat ik bedoel. En zelfs dat wordt mij misgund. Wat bedoelt u eigenlijk?''

De oude antwoordde niet direct. Hij oogde nog steeds de beide verdwijnende vreemdelingen na en volgde zijn eigen gedachtengang.

„Ik zal je een kans geven'', hernam hij. „Als je gelooft dat het woud niet omgehakt kan worden heb je geen kwink meer nodig''.

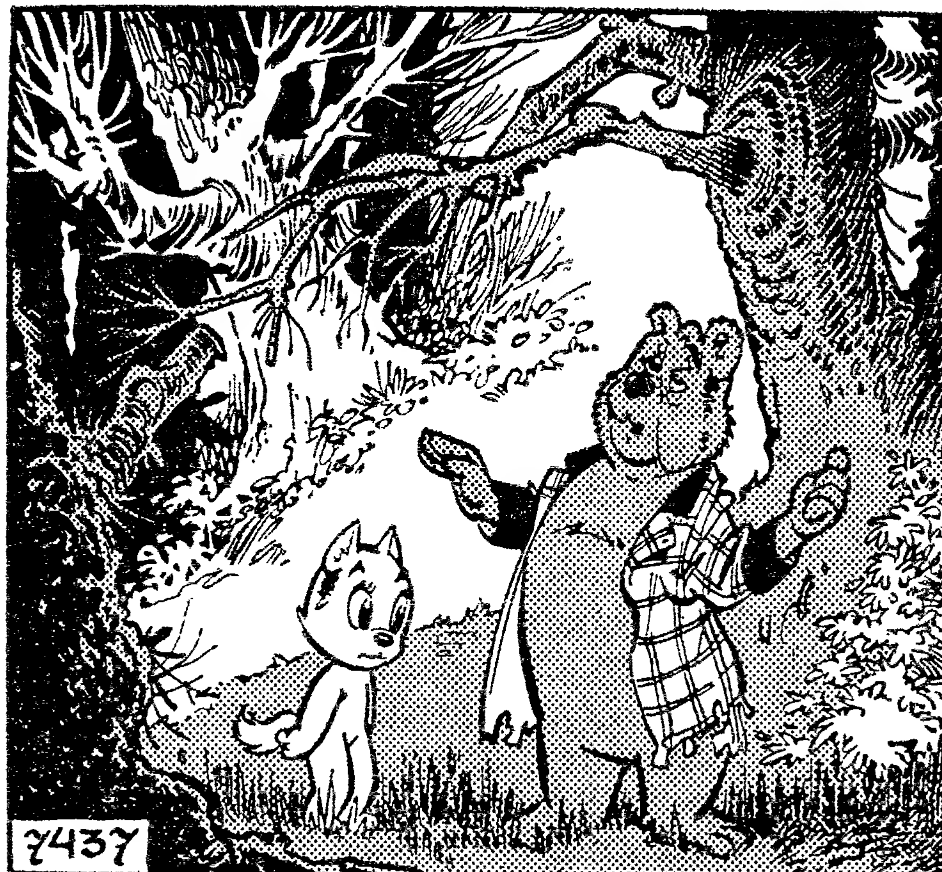
„Huh?'', vroeg heer Ollie zonder begrip. Hij legde de wijsvinger langs de neus en vervolgde nadenkend: „Dat is onzin. Daar is geen geloof voor nodig bedoel ik. Als heer en als Bommel weet ik uit persoonlijke ervaring immers zeker, dat er ellende komt wanneer men hier gaat hakken. Dat is geen geloof meer; dat is zeker weten''.

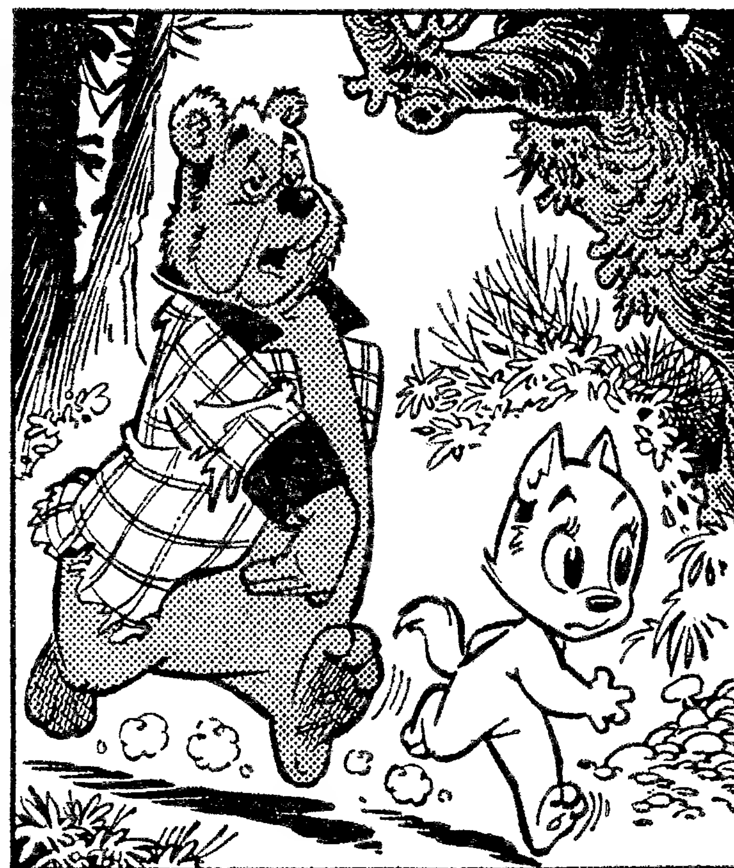
„Zeker weten is een soort geloof'', zei de ander zich omdraaiend. „Meer is het niet en ook niet minder. Maar dan moet je wel even goed oppassen, mijn jongen''.

Met deze woorden verdween hij tussen de stammen en heer Ollie keek hem verbaasd na.

„Wat bedoelt hij nu weer?'', vroeg hij zich af.

„Het bos is nog steeds in gevaar'', legde Tom Poes uit. „Hebt u die twee landmeters niet zien passeren?''

7437 ,,Het bos is nog steeds in gevaar'', zei Tom Poes. ,,Hebt u die twee landmeters niet zien passeren? Ze hebben er dit keer zwaar gebouwde figuren voor uitgezocht, want ze geloven nog steeds, dat het allemaal ongelukken waren''.

,,Die twee?'', herhaalde heer Bommel. ,,Daar hoeft die grijsaard toch niet bang voor te zijn? Ik geloof niet dat de stakkerds het ver zullen brengen. Dat weet ik: uit eigen bittere ervaring!''

,,Hm'', zei Tom Poes, maar toen zweeg hij. Op de wind werd een klagend geluid aangedragen, dat het geritsel van de dorre bladeren overstemde.

,,Daar wordt geroepen!'', hernam hij, terwijl hij het op een lopen zette.

,,Net als ik al dacht'', gaf heer Ollie toe. ,,Dit kon niet uitblijven''.

Zo sprekende volgde hij zijn jonge vriend, en na enige minuten kwam er een open plek tussen de stammen in het zicht, waar zich de beide landmeters ophielden. Reeds bij de eerste blik was het duidelijk, dat deze zich in ernstige moeilijkheden bevonden. Ze waren geheel omwikkeld met de taaie stengels van de roerrakel; een akelig kruid, dat mede aansprakelijk is voor de slechte roep die het Donkere Bomen Bos geniet. Wanneer men erop trapt, pleegt de plant omhoog te schieten om zich aan ieder uitsteeksel van de betreder vast te hechten en ademnood en ander ongemak te veroorzaken.

,,Het verbaast me niets'', sprak heer Bommel, bezorgd voorwaarts tredend. ,,Ik geloof, dat deze stakkers er lelijk aan toe zijn, jonge vriend! Hun eigen schuld''.

7438 De beide landmeters worstelden hijgend met de taaie stengels van de roerrakel; maar hoe meer ze hun best deden om vrij te komen, hoe meer ze erin verstrengeld raakten.

„Help!!", riep een van de ongelukkigen, die de toeschouwers in de gaten gekregen had tussen het lover dat hem tot de lippen gestegen was. „Sta daar niet! Kan je niet iets doen om te helpen?"

Ik geloof het niet", zei heer Ollie zorgelijk. „Het is jullie eigen schuld, bedoel ik. Ik geloof, dat jullie er alleen uit kunnen komen als je het bos met rust wilt laten. Dat geloof ik.

„Onsjin", hijgde het andere slachtoffer, dat spraakmoeilijkheden kreeg door een rank die hem om de bovenlip kronkelde. Maar zijn collega dacht er anders over.

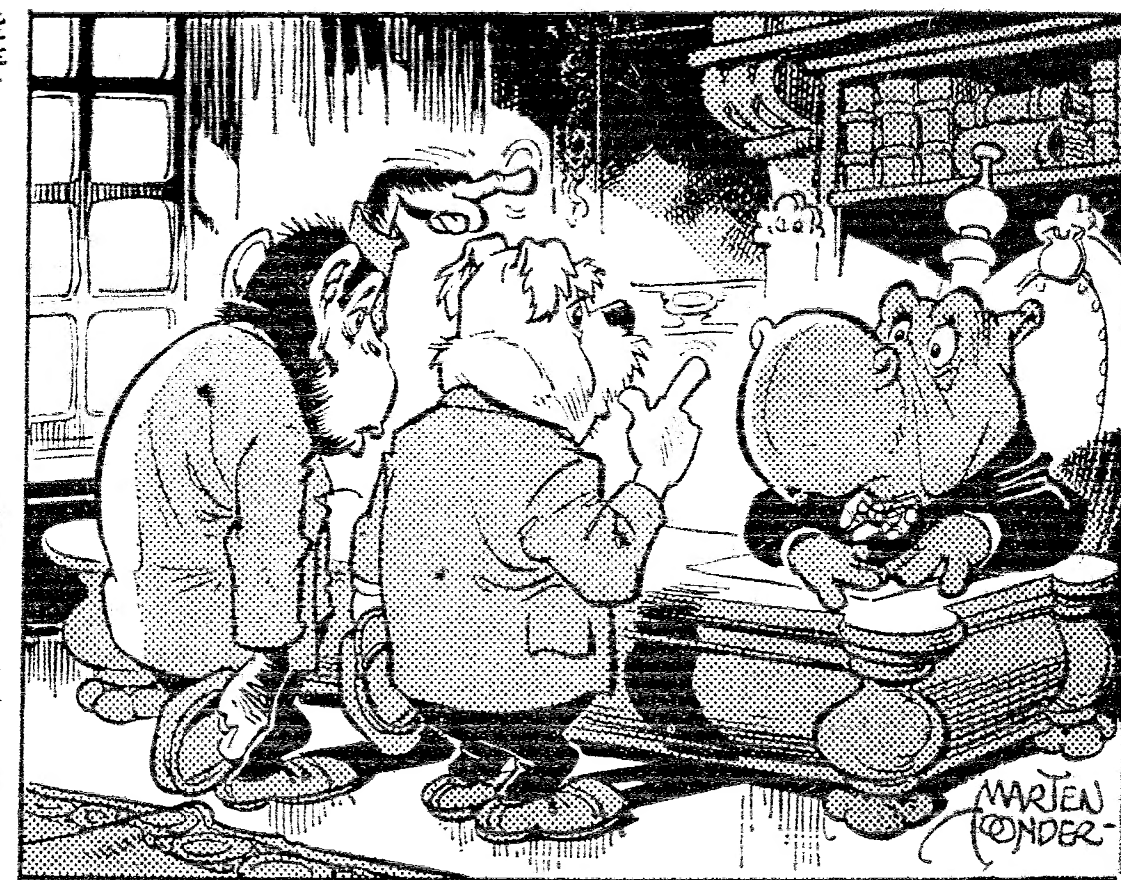
„Het kan me niets schelen", riep hij benauwd. „Misschien zijn dit gedresseerde planten! Ik wil niets meer met dit bos te maken hebben. Als ik er maar uit kan!"

„We moeten een bijl halen", zei Tom Poes, die het getob met klimmende ongerustheid volgde.

„Dat zou niet helpen", verklaarde heer Bommel. „Ik weet zeker, dat we dan zelf in de ellende zouden komen. Geloof me, ik spreek uit ervaring! Nee, ik geloof, dat we die brave lieden moeten geloven. En ik geloof ook echt wel, dat de planten hen dan verder met rust zullen laten".

„Hm", zei Tom Poes. Maar tot zijn grote verbazing zag hij, dat de greep van de rakel plotseling verslapte zodat de planten in een ordeloze massa op de grond gleden.

7439 De beide landmeters voelden, dat de taaie stengels plotseling in een ordeloze massa bladeren op de grond gleden, en hun verbazing was natuurlijk groot. Maar lang bleven ze er niet bij stilstaan, ze stapten haastig uit het lover en begaven zich met onzekere tred stadwaarts zonder goede dag te wensen.

,,Dat is toch wel sterk!'', zei Tom Poes onder de indruk. ,,Zou dat nu van dat geloof komen?''

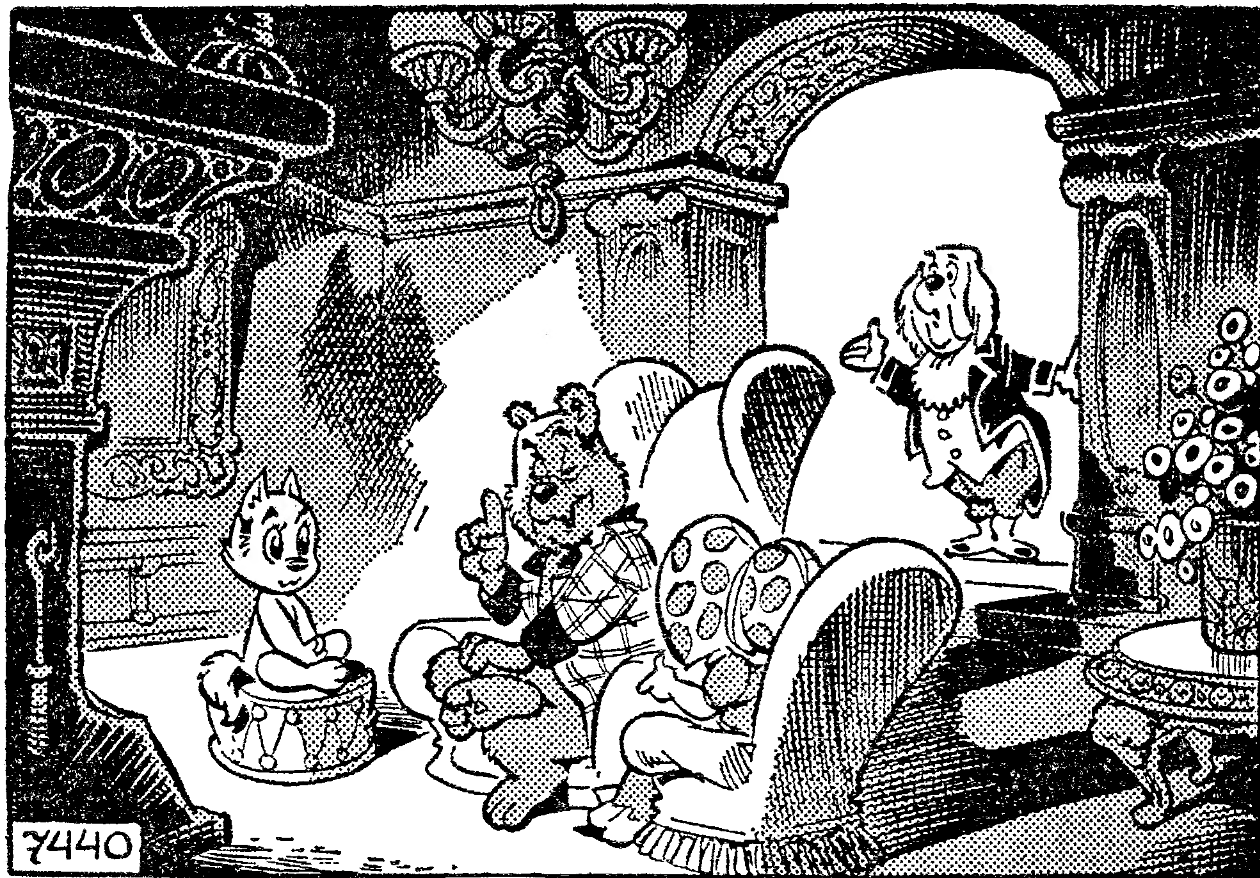
,,Welnee'', sprak heer Ollie glimlachend. ,,Ik geloof, dat het komt van wortelmoeheid; de plant was uitgeput, heel gewoon. Ach, als heer die in zichzelf gelooft herinnert men zich plotseling allerlei dingen uit zijn jeugd. Over plant- en dierkunde, bedoel ik, en ook wel andere zaken die men in het leven tegenkomt.''

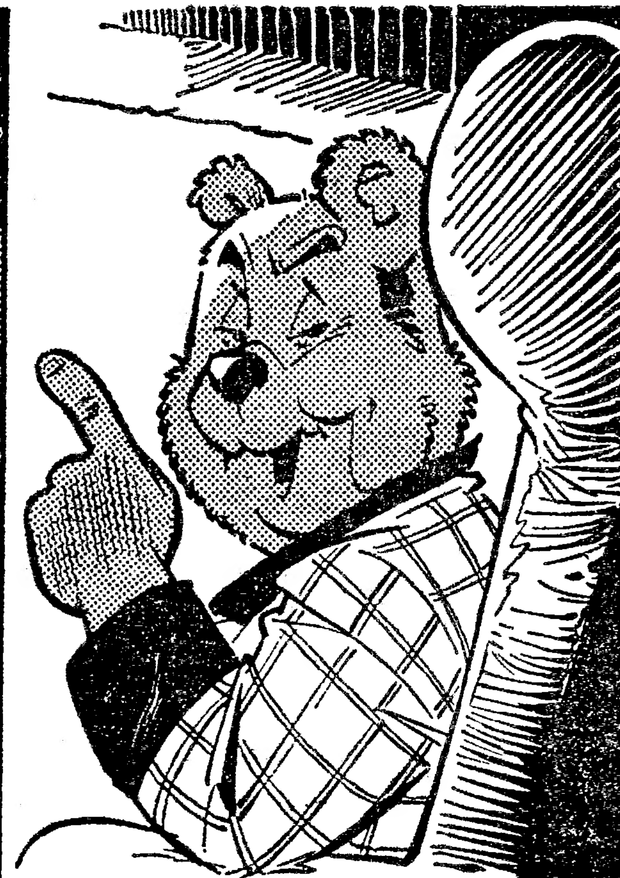
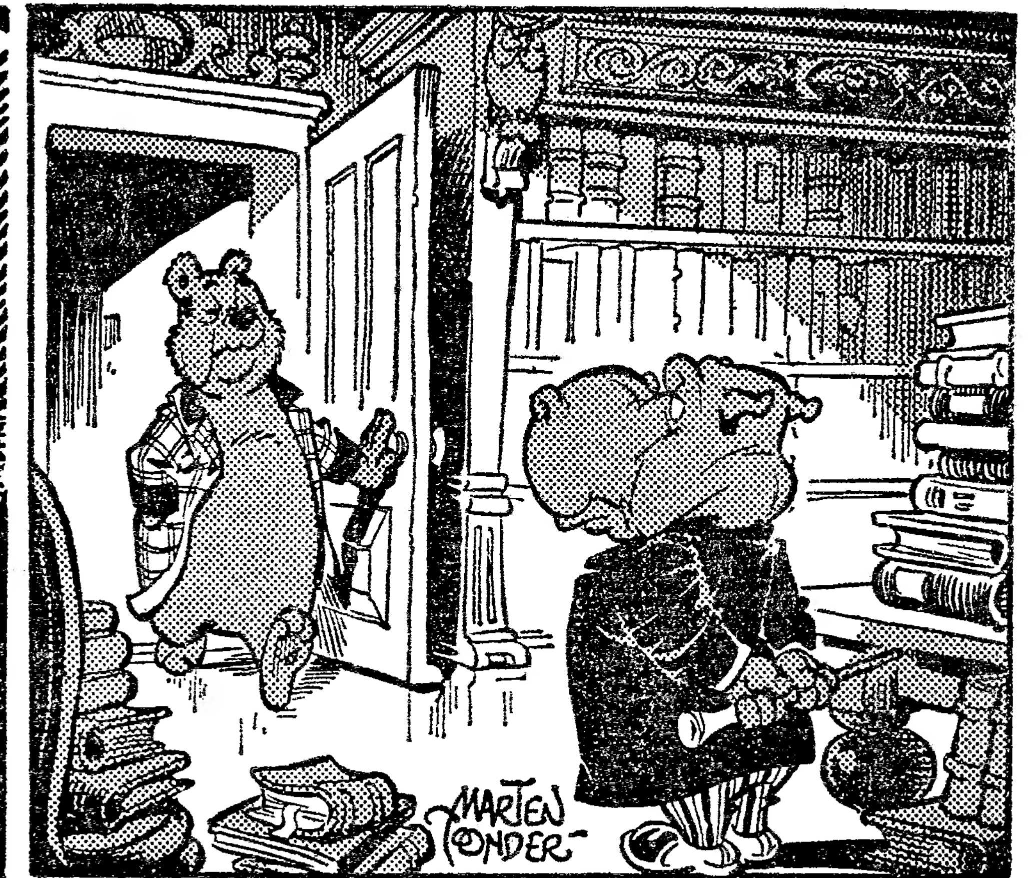
,,Hm'', zei Tom Poes een beetje twijfelachtig. ,,Maar hoe is het met de kwinken?''

,,O, daar geloof ik ook in!'', verklaarde heer Bommel. ''Dat moet wel, ze waren erg leerzaam, hoewel ik hoop nooit meer iets van ze te horen. Komaan, jonge vriend, we gaan naar huis want ik verlang naar enige rust. Dit alles is te veel geweest voor mijn kwetsbaar gestel, dat voel ik.''

Zo sprekende sloeg hij de weg in, die de landmeters vóór hem genomen hadden. Maar omdat die er haast achter hadden gezet waren ze inmiddels al op het stadhuis aangekomen en daar vertelden ze op dat moment aan de burgemeester wat er gebeurd was.

,,Mij krijg je niet meer tussen die bomen'', besloot de woordvoerder, en zijn collega vulde aan: ,,Het is geen streek voor rustige werklieden. Ik zal dat bij de vakbond aanhangig maken.''

7440 In de late namiddag zaten heer Bommel en Tom Poes met juffrouw Doddel om het haardvuur.

„Het is een verrassing, dat u juist langs kwam, mevrouw", zei heer Ollie. „Een prettige verrassing bedoel ik. U moet weten, dat ik mij een tijdlang niet zo goed gevoeld heb. Het ene toeval volgde op het andere, zodat ik aan ernstige afwijkingen begon te lijden. Maar net toen het water me tot de lippen gestegen was heb ik u ontmoet, en door uw geneeskrachtige woorden ben ik weer een nieuwe heer geworden. En nu is Joost bezig met..."

„Excuseer, heer Olivier", sprak Joost vanuit de deuropening. „Daar is de burgemeester, die u over een belangrijke zaak wil spreken. Het gaat over woudkwinken, zegt hij."

„Wat jammer", zei de buurvrouw teleurgesteld. „Dat zal wel een paar uurtjes duren. Ik denk dat ik naar huis ga, Ollie."

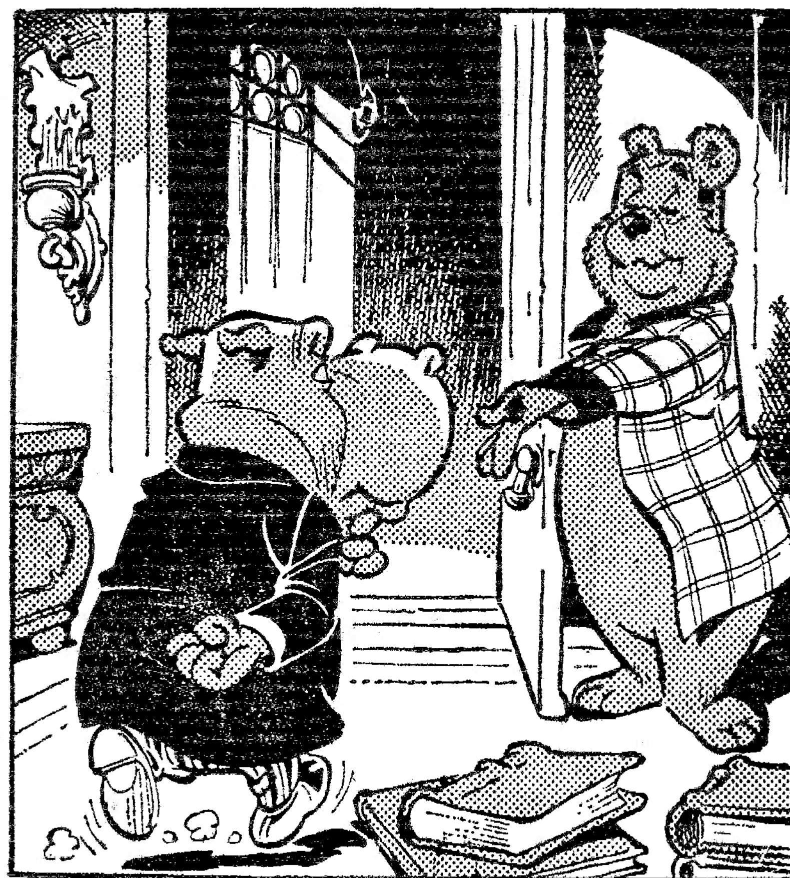
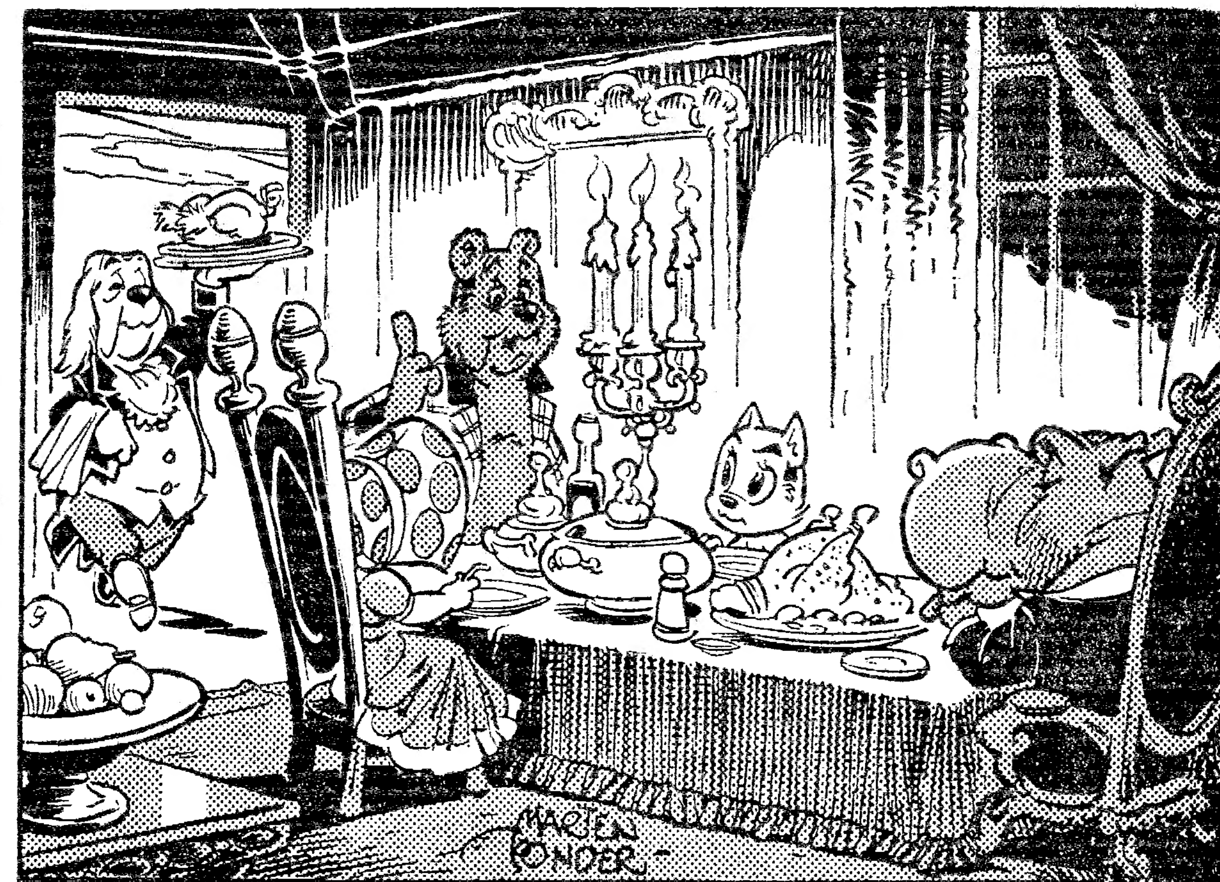
Maar daar wilde heer Bommel niets van horen.

„Ik geloof, dat dat gesprek niet lang zal zijn", verklaarde hij. „En Joost is net met een eenvoudige doch voedzame maaltijd bezig. Ik wilde u uitnodigen, bedoel ik."

Met deze woorden begaf hij zich naar de bibliotheek, waar de magistraat hem tussen folianten stond op te wachten.

„Jij bent de enige die mij kan helpen, amice", sprak deze. „Ik heb niets dan moeilijkheden met meters, bulldozers en kraanwagens, zodat ik mijn plannen niet kan uitvoeren. Maar jij weet met kwinken om te gaan, geloof ik..."

7441 „Het spijt me dat ik je op dit uur nog moet lastig vallen, Bommel'', zei de burgemeester bedrukt. „Maar de moeilijkheden in dat bosgebied stijgen me boven de boordeknoop, zodat ik de uitbreidingsplannen voorlopig zal moeten opgeven als jij me niet helpt. En omdat ik geloof, dat jij de enige bent die met kwinken om kan gaan...

„Dat geloof ik ook'', verklaarde heer Ollie. „En dan is het dus zo. Maar ik geloof niet, dat ik iets doen kan aan uw moeilijkheden, dus is het niet zo. U kunt het bos maar beter met rust laten, geloof ik.''

Deze woorden gaven de geplaagde magistraat geen troost, en hij zag er dan ook zó neerslachtig uit, dat heer Bommel medelijden met hem kreeg.

„Waarom blijft u niet eten?'', vroeg hij hartelijk. „Ik geloof, dat Joost een goede maaltijd klaar heeft. We vieren het feit, dat ik me weer zonder kwink kan bewegen, als u begrijpt wat ik bedoel.''

De heer Dickerdack nam deze uitnodiging graag aan, en zo zaten ze even later allemaal om de tafel geschaard, die door de trouwe bediende smaakvol gedekt was.

„Het is heel vreemd'', sprak heer Ollie voordat hij ging zitten. „Alles kan verklaard worden en wetenschappelijk worden vastgelegd. Behalve het geloof van een heer, dat bergen verzet.''

„Hm'', zei Tom Poes.

Heer Bommel keek even gehinderd, doch vervolgde toen haastig: „Héél kleine bergjes, bedoel ik. Want een heer gelooft alleen maar in zichzelf, en dat is wel iets waard omdat men er kwinken mee kan verdrijven. Maar Wammes Waggel is verder; want wat die gelooft is waar.''

„Ik kan het niet volgen'', mompelde de burgemeester. „Ik had het over de uitbreidingsplannen voor de gemeente en nu gaat het ineens over de kerk. Maar de paté ruikt lekker, dat moet gezegd worden.''

EINDE VAN DIT VERHAAL.

720415

Heer Bommel en de Kwinkslagen